

Observatori del Paisatge

Memòria
2017

01 INTRODUCCIÓ	05
02 ORGANIGRAMA	07
03 POLÍTIQUES TERRITORIALS I SECTORIALS	09
04 PAISATGE I MÓN LOCAL	17
05 ÀMBIT INTERNACIONAL	27
06 FORMACIÓ I EDUCACIÓ	31
07 SENSIBILITZACIÓ I COMUNICACIÓ	35
08 DOCUMENTACIÓ	45
09 PUBLICACIONS	49
10 COL·LABORACIÓ EN ALTRES INICIATIVES I PROJECTES	57
11 ANNEX: RECULL DE PREMSA	59

Des de 2005, l'Observatori del Paisatge ha centrat la seva tasca a identificar i caracteritzar els paisatges de Catalunya, desplegar els instruments previstos en la Llei del paisatge, així com contribuir a situar el país com un dels referents europeus en les polítiques relacionades amb aquesta matèria. Un cop consolidades aquestes línies, l'Observatori inicia un full de ruta amb el nom de CATPAISATGE 2020.

L'estratègia, que té com a lema "País, Paisatge, Futur", emfatitza elements com la internacionalització, el desenvolupament local i l'emprenedoria, la posada en valor de nous paisatges, així com la importància dels valors, la recerca i la comunicació.

CATPAISATGE 2020 s'estructura en deu línies de treball, que són presents en cadascuna de les activitats realitzades durant l'any 2017. Els deu àmbits són:

1. Internacionalització des de la singularització

L'Observatori del Paisatge sempre ha tingut la internacionalització com un dels pilars de la seva tasca. Ara, es pretén aprofundir en aquesta línia com a via per a projectar Catalunya al món, tenint en compte que només reeixirà si s'emfatitza la singularització d'un país que, al seu torn, és un dels més diversos d'Europa pel que fa al paisatge. No es pot oblidar que, a la llarga, els paisatges que mantinguin, reforcin i desenvolupin la seva identitat i personalitat tenen més possibilitats de prosperar que els que les hagin perdudes, ja siguin urbans o rurals.

2. Viure i produir en un entorn de qualitat

La qualitat del paisatge és un símbol de la maduresa i del nivell cultural d'un país. En aquest sentit, els paisatges de qualitat contribueixen a la projecció del país al món i faciliten la competitivitat dels seus territoris, per exemple a l'hora d'atraure empreses innovadores i mà d'obra qualificada. D'altra banda, la producció local de qualitat està lligada a paisatges de qualitat.

3. Paisatge, creativitat i sectors estratègics

La qualitat i la singularització del paisatge tenen un impacte positiu en sectors com el cinema, la publicitat, la moda, la gastronomia, el disseny... però al mateix temps formen part de les estratègies de desenvolupament turístic i agrícola més reeixides. El turisme de qualitat fuig dels paisatges mediocres i malmesos.

4. Paisatge i món local

Hi ha un consens cada vegada més creixent que els paisatges —especialment aquells que tenen més personalitat— contribueixen al desenvolupament local no només des d'un punt de vista econòmic sinó també pel que fa a l'autoestima, la identitat i la qualitat de vida.

5. La creació de nous paisatges referencials

Catalunya és plena de paisatges de referència, de paisatges imbuïts d'una potent càrrega simbòlica. Molts d'ells, però, varen esdevenir paisatges icònics ja fa dècades, fins i tot segles. Ens han arribat fins avui en més o menys bon estat i convé que en tinguem cura pel seu valor cultural i identitari. Ara bé, en un context de banalització creixent de molts paisatges quotidians, convé esforçar-se a crear nous paisatges de referència, sense oblidar els tradicionals. Amb l'ajut del disseny i del projecte, hem de ser capaços de convertir paisatges anodins —però quotidians— en paisatges de referència amb els quals la població circumdant se senti identificada i amb els quals pugui dialogar.

6. Paisatge, ciutadania i valors

El coneixement de la diversitat de paisatges, el respecte i la sensibilitat cap a les seves dimensions naturals i patrimonials o el gaudi en la contemplació són valors que enforteixen el cos social i dignifiquen la ciutadania.

7. Paisatge, ocupació i emprenedoria

El paisatge genera oportunitats econòmiques i esdevé un agent de creació d'ocupació en sectors vinculats al territori, l'agricultura, el medi ambient i l'educació, però també en els àmbits creatius emergents en la seva relació amb el paisatge com el cinema, la publicitat, la moda i la gastronomia, entre d'altres.

8. Canvi climàtic, energia i paisatge

El paisatge esdevé un indicador de primer ordre per captar l'efecte del canvi climàtic, imaginar escenaris de futur i dissenyar estratègies d'adaptabilitat i, alhora, de lluita contra aquest canvi, molt especialment mitjançant l'ús generalitzat d'energies renovables.

9. La recerca com a valor a l'alça

La recerca en paisatge és un valor a l'alça que atén de manera conjunta alguns dels nous reptes globals. A més, reforça el potencial per a l'emprenedoria i la creació d'ocupació en diversos sectors.

10. Paisatge, educació i comunicació

No n'hi ha prou amb educar en el paisatge: cal també saber comunicar el valor de l'educació en el paisatge. La comunicació és una peça clau de les societats contemporànies i, en aquest sentit, cal aprofitar l'enorme valor comunicatiu del paisatge, autèntic portador de missatges fàcilment desxifrables pel conjunt de la ciutadania.

L'organigrama de treball l'Observatori del Paisatge a finals de 2017 és el següent:

Director

Pere Sala i Martí

Àrea tècnica

Gemma Bretcha Plana
Jordi Grau Oliveras
Anna Jiménez Pinatella
Laura Puigbert Manel·la

Àrea administrativa

Anna Montero Teixidor
Montse Vila Vilanova

El març de 2017, després de la renúncia de Joan Nogué Font com a director de l'Observatori, el que havia estat des de l'any 2005 Coordinador de l'Observatori, Pere Sala i Martí, va ser nomenat nou director. Des d'aquell moment, la figura del Coordinador de l'Observatori no s'ha cobert i el conjunt de l'equip tècnic ha quedat reduït en una persona.

3.1 Elaboració del Catàleg de paisatge del Penedès

L'Observatori coordina l'elaboració del Catàleg de paisatge del Penedès, amb l'objectiu de lliurar-la al Departament de Territori i Sostenibilitat a principis de 2019.

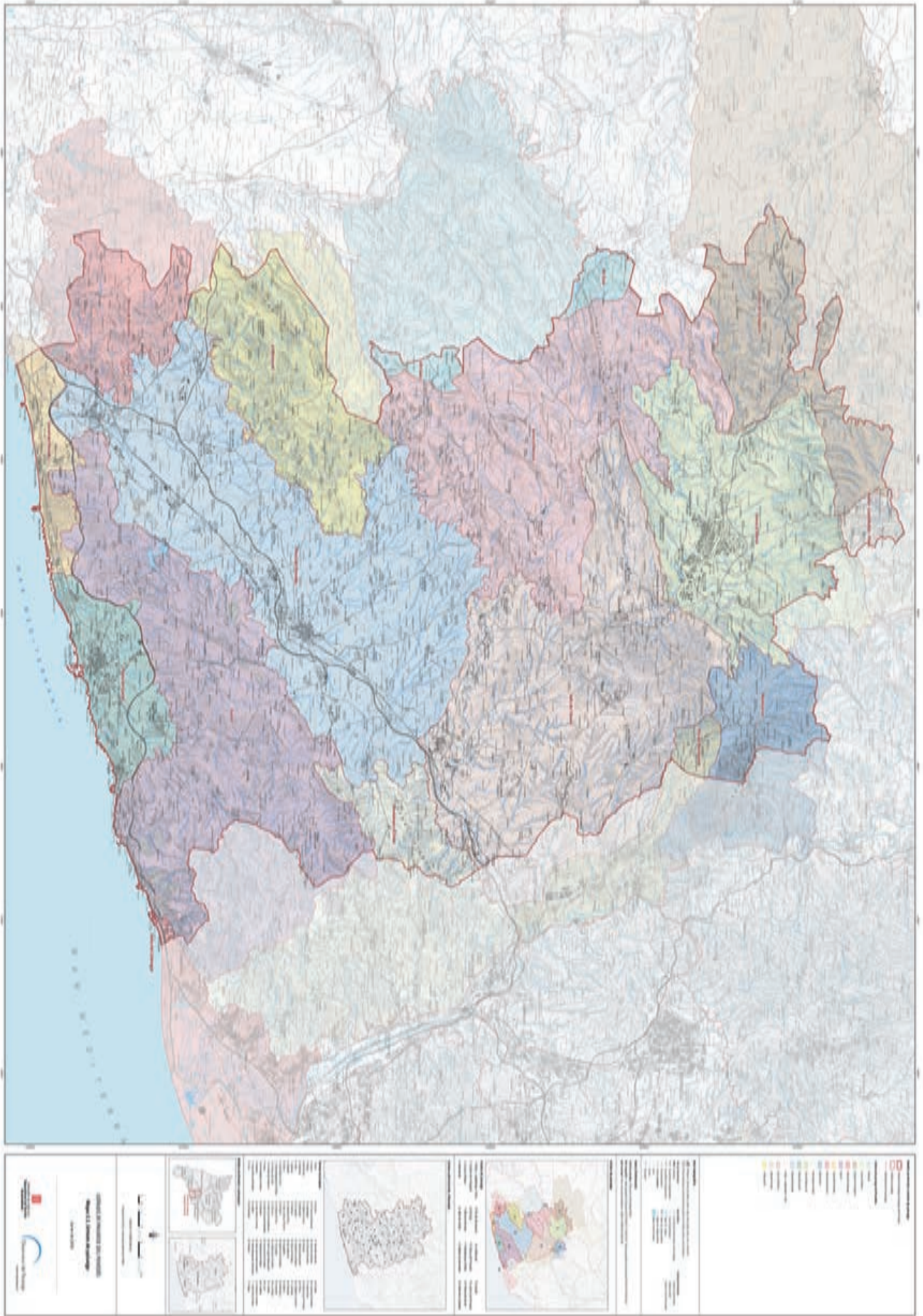
Els catàlegs de paisatge es conceben normativament com a unes eines útils per a l'ordenació i la gestió del paisatge des de la perspectiva del planejament territorial. És per aquest motiu que el seu abast territorial es correspon amb el de cadascun dels àmbits d'aplicació dels plans territorials parcials.

En paral·lel amb la tasca de la Direcció general d'Ordenació del Territori i Urbanisme del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya de redactar un nou pla territorial parcial, el del Penedès, que està previst que s'aprovi durant l'any 2019 o 2020, l'Observatori ha començat a elaborar el Catàleg de paisatge del Penedès, amb la finalitat d'entregar-lo al Departament a principis de l'any 2019.

L'Observatori del Paisatge és el coordinador del Catàleg. En consonància amb el Departament de Territori i Sostenibilitat (DTES), ha format un equip interdisciplinari per a l'elaboració del Catàleg, conformat pels tècnics del mateix Observatori, per tècnics designats pel Departament de Territori i Sostenibilitat (DTES), i professionals externs per a aquelles qüestions que ho precisin. Aquesta composició no només enriqueix els treballs del Catàleg, sinó que contribueix a l'objectiu d'integració dels seus continguts en el Pla territorial Parcial.

L'elaboració del Catàleg de paisatge del Penedès, segueix la metodologia i els continguts, i té la mateixa estructura que els set catàlegs anteriors, però és alhora una magnífica oportunitat per fer un pas més i pensar en un catàleg de nova generació. Es té alhora molt present que aquest Catàleg engloba part de tres catàlegs ja elaborats i aprovats (Camp de Tarragona, Comarques Centrals i Regió Metropolitana de Barcelona).

Un objectiu cabdal és que l'elaboració del Catàleg de paisatge del Penedès i del Pla territorial parcial del Penedès s'elaborin en paral·lel i amb permanent retroalimentació. És per aquest motiu que s'han organitzat reunions tècniques periòdiques entre l'Observatori i els tècnics responsables de la redacció del Pla territorial parcial del Penedès.

3.2 Col·laboració en l'elaboració de plans directors urbanístics

Participació a les comissions de seguiment dels Plans Directors Urbanístics de les Vies Blaves Barcelona i de l'embassament de Rialb.

La Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme ha demanat la implicació de l'Observatori del Paisatge en les comissions de seguiment dels diversos instruments de planificació que s'estiguin elaborant en cada moment, amb la finalitat d'aportar-hi els seus coneixements i expertesa en matèria de paisatge.

Durant el 2017, l'Observatori ha format part de les comissions de seguiment del Pla Director Urbanístic de l'embassament de Rialb i del Pla Director Urbanístic de les Vies Blaves Barcelona. Ambdós plans directors urbanístics esdevenen una gran oportunitat per afavorir la visió de conjunt del territori, per reforçar el caràcter de cada paisatge i per posar en valor els nombrosos elements que el conformen.

3.3 Col·laboració en la redacció de la Llei de Territori

Participació de l'Observatori en diverses reunions per a la redacció de la Llei de Territori.

Durant l'any 2017, el Departament de Territori i Sostenibilitat ha presentat l'avantprojecte de la Llei de territori (DOGC 7377 de 25 de maig de 2017). Un text legislatiu que derogarà, entre altres, la Llei 8/2005 de protecció, gestió i ordenació del paisatge.

L'Observatori del Paisatge està treballant amb el Departament per garantir que aquest nou text contribueixi, tal com feia la Llei de paisatge, al desplegament del Conveni europeu del paisatge (CEP), aprovat pel Consell d'Europa a Florència l'octubre del 2000, i al qual el Parlament de Catalunya es va adherir el desembre del mateix any. Els seus principis i el seu caràcter transversal són referents de primer ordre en els quals la nova Llei de territori s'ha d'inspirar. També hauria de contribuir a que es fes un salt endavant en les polítiques de paisatge, a través d'un nou estatus jurídic pel paisatge, més divers, transversal, àgil, pragmàtic, orientat a l'acció, i que reforci la concertació i la cooperació públicoprivada.

Per aquest motiu, durant el 2017 s'han elaborat diversos informes i celebrat diverses reunions de treball amb els tècnics del Departament que s'encarreguen de redactar la Llei de Territori.

3.4 Col·laboració amb l'Observatori del Territori del Departament de Territori i Sostenibilitat

Participació de l'Observatori en la secció de paisatge de la nova pàgina web del servei de l'Observatori del Territori.

La col·laboració amb el Departament de Territori i Sostenibilitat és permanent, tant en projectes més rellevants, com la Llei de Territori i els plans directors mencionats en els apartats anteriors, com en aspectes més interns de generació d'informació, col·laboració en proves pilot o de preparació de continguts per als portals web del Departament.

Durant el 2017 l'Observatori del Paisatge ha col·laborat, aportant informació i idees, en la secció de paisatge de la nova pàgina web del servei de l'Observatori del Territori (Subdirecció General d'Estratègies Territorials i Coneixement, de la Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme).

L'Observatori del Territori fa un seguiment de les dinàmiques urbanístiques de Catalunya per facilitar-ne dades objectives i quantificades a partir del tractament estadístic de les dades de l'aplicació GEU (Gestió d'Expedients d'Urbanisme) i de l'anàlisi mitjançant l'aplicació d'eines SIG de la informació del Mapa urbanístic de Catalunya (MUC) i elabora estudis per a conèixer la situació actual de l'urbanisme a casa nostra.

3.5 Bases cartogràfiques dels catàlegs homogeneïtzades a disposició de la ciutadania

S'ha treballat per posar a disposició de tothom les bases cartogràfiques editables dels catàlegs de paisatge.

Una vegada acabats i aprovats els set catàlegs de paisatge, l'Observatori del Paisatge està treballant per posar a disposició de totes les persones interessades les bases cartogràfiques dels catàlegs en format editable (shapes, mxd, etc). Aquesta informació serà consultable en el web de l'Observatori.

Durant l'any 2017 s'ha transformat del sistema geodèsic ED50 de la cartografia dels set catàlegs de paisatge al nou sistema geodèsic de referència oficial ETRS89 (European Terrestrial Reference System 1989) i s'ha optimitzat l'estructura de les dades.

3.6 Edició del mapa dels paisatges de Catalunya

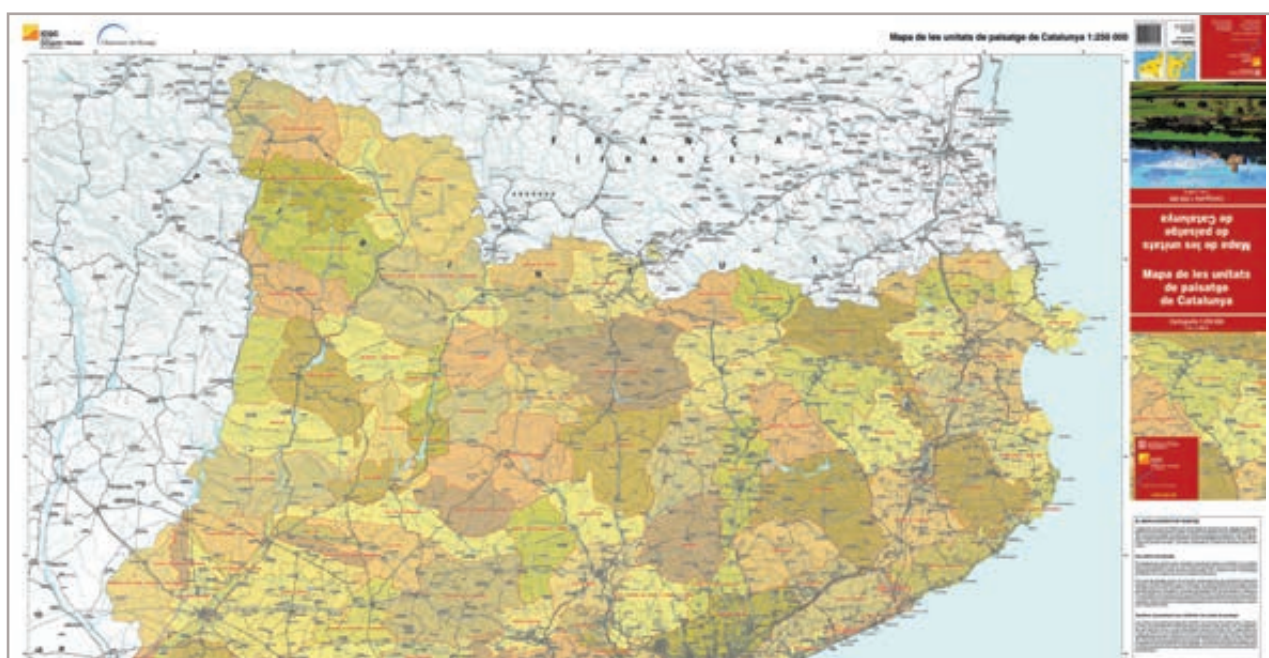

Treball conjunt amb l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya per poder editar l'any 2018 el mapa dels 134 paisatges de Catalunya en gran format, dins la col·lecció de mapes temàtics 1:250.00 de l'ICGC.

L'Observatori del Paisatge de Catalunya ha treballat intensament aquests darrers anys en la compleció del mapa de paisatges de Catalunya, amb la col·laboració de totes les universitats públiques de Catalunya i d'altres institucions i entitats civils. Aquest mapa és un dels principals resultats dels catàlegs de paisatge de Catalunya.

S'han identificat 134 paisatges, obtinguts a través de l'anàlisi de molts factors i de la seva interacció (clima, relleu, vegetació, usos del sòl, patrimoni, la mil·lenària activitat humana sobre el territori, les dinàmiques paisatgístiques existents, la identificació de la població amb cada lloc, entre molts d'altres factors). Cada paisatge (anomenat tècnicament "unitat de paisatge") reflecteix un caràcter paisatgístic determinat, diferenciat de la resta, tot seguint l'esperit del Conveni europeu del paisatge i de la Llei del paisatge de Catalunya.

Durant l'any 2017 s'han realitzat els treballs necessaris perquè l'edició d'aquest mapa en gran format amb el Departament de Territori i Sostenibilitat i l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya sigui una realitat durant l'any 2018. L'objectiu és que l'aplicació no sigui només acadèmica, científica o vinculada a l'ordenació del territori, sinó que sigui també una eina útil per a altres iniciatives culturals o de promoció del territori, i de conscienciació ciutadana.

3.7 Col·laboració amb el projecte SITxell de la Diputació de Barcelona

Col·laboració amb un grup de recerca que investiga com desenvolupar indicadors vinculats a l'apreciació estètica del paisatge.

El SITxell és un sistema d'informació geogràfic i d'anàlisi territorial desenvolupat per la Diputació de Barcelona (www.sitxell.eu). Un dels principals usos del SITxell és conèixer quins són els valors naturals i paisatgístics d'un territori, que ajudi a la planificació territorial, urbanística i sectorial.

Durant l'any 2015 l'Observatori del Paisatge va iniciar una col·laboració amb la Diputació de Barcelona amb l'objectiu d'incloure i adaptar progressivament la cartografia dels catàlegs de paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona i de Comarques Centrals al programa. Durant l'any 2017 s'ha continuat col·laborant amb el SITxell.

3.8 Col·laboració amb la Direcció general de Patrimoni del Departament de Cultura

Col·laboració en relació amb iniciatives que lliguen patrimoni i paisatge.

En els darrers anys, des del camp del patrimoni hi ha una creixent preocupació per la identificació, la caracterització i la protecció dels paisatges anomenats culturals. En aquest sentit, l'Observatori del Paisatge de Catalunya, arran de la petició feta per la Subdirecció General de Patrimoni Arquitectònic, Arqueològic i Paleontològic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, en relació amb el Plan Nacional de Paisaje Cultural impulsat pel Ministeri de Cultura, va formular el 2012 l'informe Proposta d'adaptació del Plan Nacional de Paisaje Cultural a les polítiques patrimonials i de paisatge de Catalunya.

A petició del mateix Departament, l'any 2013 l'Observatori va elaborar l'informe "Els paisatges culturals en la nova Llei de patrimoni de Catalunya", que plantejava diverses propostes per a la integració del paisatge cultural en la nova Llei de patrimoni, amb el benentès que un aprofundiment sobre cadascuna d'aquestes propostes exigiria un treball més extens i acurat. Aquell mateix any, l'Observatori també va col·laborar amb el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya en la definició i la caracterització de paisatges d'especial interès cultural.

L'any 2017 l'Observatori i la Direcció General de Patrimoni han estat preparant les bases d'una col·laboració més estreta en relació amb iniciatives que lliguen patrimoni i paisatge a Catalunya, en la línia dels informes elaborats.

3.9 Atlas dels paisatges gastronòmics de Catalunya

L'Atlas dels paisatges gastronòmics de Catalunya, del qual se n'han assentat les bases, es concep com un potent portal en línia, obert i col·laboratiu, per poder desenvolupar de manera transversal les necessàries sinergies entre la gastronomia, el turisme i els diversos paisatges de Catalunya.

El paisatge està directament relacionat amb la cuina de cada lloc. I, per això, la diversitat de paisatges de Catalunya ha donat lloc a una diversitat de cuines que són expressió de les diferents identitats. Coincidint amb el nomenament de Catalunya com a Regió Europea de la Gastronomia 2016, l'Observatori del Paisatge, la Direcció General de Turisme, la Direcció General d'Alimentació, Qualitat i Indústries Agroalimentàries (DGAQIA) de la Generalitat de Catalunya i la Fundació Institut Català de Cuina, van començar a analitzar a fons la relació entre paisatge i cuina i, al mateix temps, van buscar fórmules per impulsar productes turístics en el territori tal i com estableix el Pla Estratègic de Turisme. La iniciativa rep el nom d'Atlas dels paisatges gastronòmics de Catalunya.

L'Atlas dels paisatges gastronòmics de Catalunya es va treballar durant el 2017 per establir les bases d'una potent eina de treball que desenvolupi de manera transversal les necessàries sinergies entre la gastronomia, el turisme i el territori. El projecte té com a principal objectiu desenvolupar un portal online obert i col·laboratiu que permeti generar de la manera eficient i autosostenible una completa i actualitzada base de dades sobre el passat, el present i el futur de tot allò que conforma els diferents paisatges gastronòmics de Catalunya. L'arquitectura de la base de dades és prou flexible per tal de permetre usos molt diversos, des de l'inventari o la investigació en l'àmbit de la gastronomia, fins a campanyes de màrqueting. El projecte inclou no només receptes, cuines i restaurants sinó també productes, productors, mercats i altres elements que configuren els paisatges gastronòmics del país.

El projecte encara no està materialitzat. Una vegada completada, la base de dades resultant tindrà usos diversos. Destaquen la seva utilitat en campanyes promocionals vinculades a la gastronomia o el coneixement dels actors de la cadena de valor gastronòmica, que en molts casos són elements essencials en la configuració i transformació del paisatge. Els restaurants i els productors hi jugaran un paper clau ja que es persegueix que es converteixin en els promotors i interpretadors del paisatge a través de la seva cuina (per exemple, distribuint informació amena sobre el paisatge on s'ubiquen, o impulsant el desenvolupament de rutes a través dels diferents paisatges de Catalunya –a peu, en bicicleta, a cavall o en cotxe– amb la gastronomia i la seva capacitat per ajudar a interpretar el paisatge com a part essencial de l'experiència turística).

3.10 El Museu al carrer: el patrimoni ordinari de la societat industrial

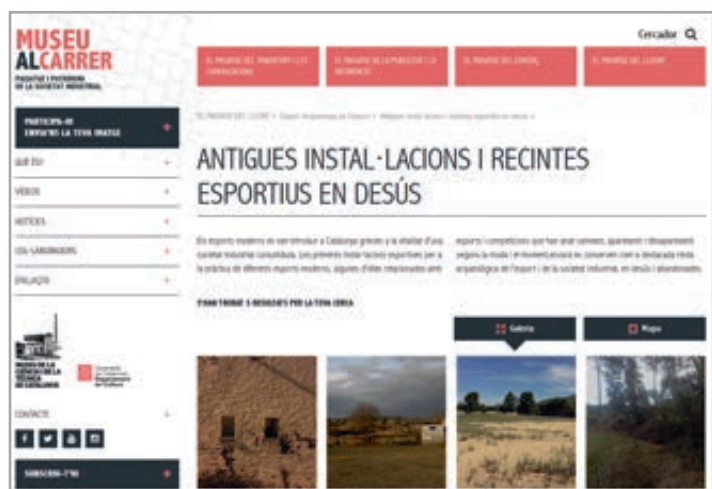

L'Observatori ha col·laborat amb el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) en la definició del projecte 'Museu al carrer' que busca catalogar patrimoni ordinari poc o gens reconegut vinculat principalment als paisatges del transport i la comunicació.

El 2 de novembre de 2017 es va presentar a Terrassa el projecte de participació ciutadana Museu al carrer, impulsat pel Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) amb la col·laboració de l'Observatori del Paisatge i altres institucions. El projecte té per objectiu inventariar, georeferenciar, documentar i posar en valor el patrimoni de la societat industrial que es conserva als pobles i ciutats de Catalunya. El projecte es materialitza a través d'un web, en què es recullen i es poden visualitzar les aportacions de la ciutadania.

La iniciativa aplega fotografies i informació dels elements identificatius, visuals, paisatgístics i corporatius de la societat industrial que es troben als carrers i els paisatges del nostre país. Encara que conserven un important valor testimonial d'una època, molts d'aquests elements no estan documentats, valorats ni protegits, i alguns corren el risc de desaparèixer. Abans de ser publicada al web, tota la informació és validada pel mNACTEC.

L'Observatori del Paisatge, durant el 2017 ha col·laborat en la definició del projecte, forma part del comitè de treball del projecte i contribueix en els continguts del web, sobretot a través de l'aportació de diversos textos d'experts que analitzen la relació entre el patrimoni de la societat industrial i el paisatge i que s'afegiran al web durant el 2018. Per altra banda, l'Observatori també contribueix en la difusió del projecte a través dels seus butlletins i de les xarxes socials.

4.1 Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya

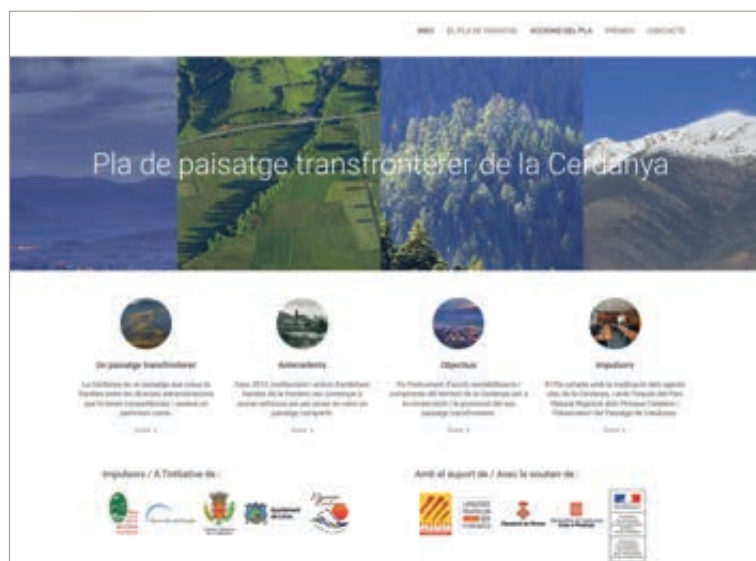
Presentació i difusió del mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya i actualització continuada del web del Pla de paisatge transfronterer.

L'Observatori del Paisatge, juntament amb l'Ajuntament de Llívia, el Consell Comarcal de la Cerdanya, la Comunitat de Municipis Pirineus-Cerdanya i el Parc natural regional dels Pirineus Catalans impulsen, des de la primavera del 2013, el Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya.

La iniciativa parteix de la premissa que el paisatge pot tenir un paper molt important en l'estructuració d'un projecte de desenvolupament territorial. El Pla comporta un intens treball tècnic i de consulta i participació ciutadana, que durant el 2017 s'ha materialitzat en les següents tasques:

- **Actualització continuada del web del projecte.**

El web del Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya (<http://paisatgecerdanya.parc-pyrenees-catalanes.fr/ca/>), bilingüe, en català i francès, recull tota la informació generada en el projecte. Així, durant l'any 2017 s'han incorporat al web tots els nous documents generats i s'ha actualitzat el recull de premsa.

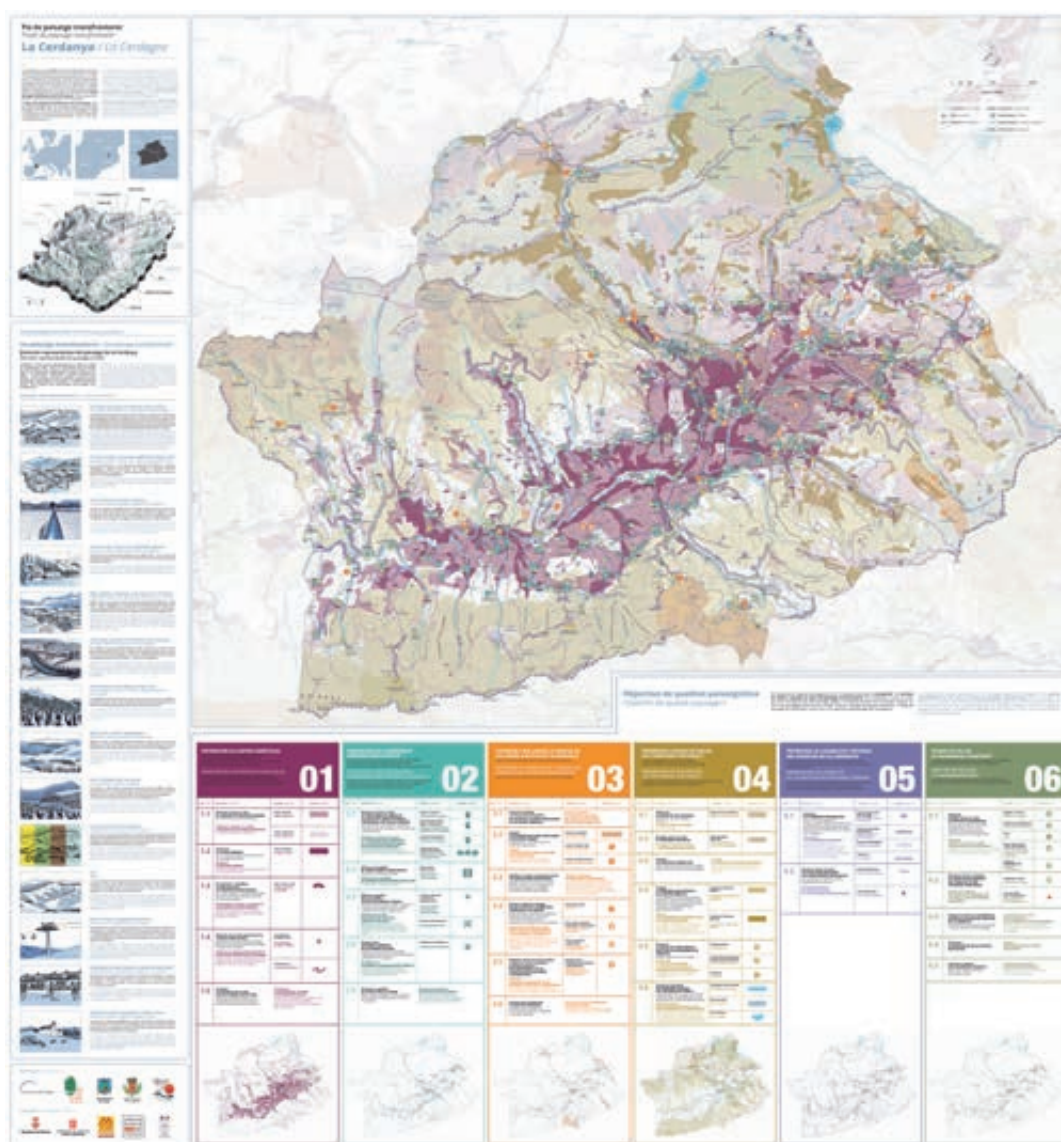

- **Impressió, presentació i difusió del mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya.**

El mapa, de caràcter tècnic i divulgatiu al mateix temps, s'ha fet amb les aportacions de la ciutadania i els ajuntaments de la Cerdanya i estableix l'estratègia de futur del Pla de paisatge transfronterer basada en els objectius de qualitat paisatgística definits en etapes anteriors del projecte.

Durant el 2017 s'han imprès 800 exemplars del mapa que s'han distribuït als ajuntaments i a les oficines de turisme de la Cerdanya a través del Consell Comarcal de la Cerdanya i del Parc natural regional dels Pirineus Catalans. També es pot consultar en format digital a través del web del Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya

El dia 3 de març de 2017 el mapa es va presentar a la seu del Consell Comarcal de la Cerdanya.

Val a dir que el fet de treballar amb una lògica de paisatge i no pas seguint les delimitacions administratives és un dels aspectes més innovadors del projecte i és per això que aquest es porta a terme de manera coordinada entre les institucions i entitats d'ambdues bandes de la frontera.

4.2 Comissions de seguiment de les cartes del paisatge

L'Observatori forma part de les comissions de seguiment de diverses cartes, i assessora aquells ens locals que estan impulsant-ne.

Les cartes del paisatge són instruments de concertació d'acords entre agents d'un territori per tal de promoure accions i estratègies de millora i valoració del paisatge. Les cartes poden ser impulsades per les administracions locals (consells comarcals, mancomunitats, municipis) i/o per entitats i compten amb el seguiment de l'Observatori del Paisatge, que vetlla perquè siguin coherents amb el catàleg de paisatge del seu àmbit d'actuació. Des de l'any 2006, l'Observatori del Paisatge de Catalunya i la Generalitat de Catalunya fomenten la redacció de cartes del paisatge i fan el seguiment i assessorament del procés. L'Observatori, a més, vetlla per la coherència de les cartes amb el catàleg de paisatge de l'àmbit territorial corresponent.

Destaca el seguiment de la Carta del paisatge del Priorat, impulsada pel Consell Comarcal del Priorat; i la Carta del paisatge del Lluçanès, impulsada pel Consorci del Lluçanès i la Diputació de Barcelona i iniciada l'any 2015.

També ha col·laborat en d'altres cartes de paisatge en procés d'inici, com la de les Garrigues, la de la Conca de Barberà, o la del Garraf.

4.3 Col·laboració amb diversos ajuntaments en l'àmbit de la planificació i gestió del paisatge

S'ha donat suport a diversos ajuntaments en l'àmbit de la gestió i la planificació del paisatge.

En els darrers anys diverses entitats locals han sol·licitat a l'Observatori del Paisatge que col·labori en les seves respectives iniciatives de paisatge. Per tal de respondre a aquests demandes l'Observatori ha ajudat a diverses corporacions municipals a promoure accions i estratègies de millora i valoració del paisatge del seu municipi per tal de millorar la qualitat de vida de la població.

L'any 2017 destaca l'assessorament al Pla de paisatge de Cervera i al de la Granadella.

4.4 Comissió de Paisatge i Sostenibilitat per a la Candidatura Priorat-Montsant-Siurana

**Priorat
Montsant
Siurana**

L'Observatori participa activament en la Permanent i la Comissió tècnica de la Comissió del Paisatge i la Sostenibilitat de Priorat-Montsant-Siurana.

El 19 de setembre de 2017, l'Observatori va ser invitat a la reunió de la Comissió tècnica del Consejo del Patrimonio Histórico, celebrada a Madrid, per defensar la Candidatura "Priorat-Montsant-Siurana, mosaic mediterrani", per a ser reconeguda com a Patrimoni Mundial de la UNESCO.

El Consejo del Patrimonio Histórico, reunit a Santo Domingo de la Calzada, va acceptar el 6 d'octubre de 2017 la candidatura. La institució internacional reconeixerà la Candidatura, si s'escau, el 2019.

El mateix mes d'octubre de 2017 es va crear la Comissió del Paisatge i la Sostenibilitat de Priorat-Montsant-Siurana, com un òrgan de participació que té com a objectiu una millor coordinació i control de les polítiques en matèria de territori, paisatge i sostenibilitat de la comarca del Priorat, que han de complir i aplicar el Sistema de Gestió del Paisatge definit segons els requeriments de la candidatura UNESCO.

L'Assemblea General de la Comissió està formada per nombroses institucions públiques i privades, així com entitats de la comarca. L'Observatori del Paisatge també en forma part, i alhora participa activament a la Permanent de la Comissió, on també hi ha el Consell Comarcal del Priorat, la Diputació de Tarragona, els Departaments de Territori i Sostenibilitat, de Cultura, i d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya, o l'Associació Prioritat, entre altres.

Els objectius de la Comissió són: proposar iniciatives al Consell comarcal en relació amb el paisatge i la sostenibilitat de Priorat-Montsant-Siurana, assessorar la política de paisatge, aportar elements per a la fixació de prioritats, aprovar recomanacions d'actuació adreçades als agents públics i privats amb competències en la matèria, garantir i promoure fórmules de participació i fer el seguiment de la Carta del Paisatge del Priorat i la Carta Europea de Turisme Sostenible. Més enllà dels assumptes de gestió i coordinació, la Comissió també vol convertir-se en un espai de debat i generació d'idees transversal, representatiu i autoritzat en assumptes de paisatge del Priorat.

4.5 Reunió de treball sobre participació ciutadana en les experiències de planificació i gestió del paisatge d'àmbit local

rganització de la II Reunió de treball sobre participació ciutadana en les experiències de planificació i gestió del paisatge d'àmbit local.

El passat 27 d'octubre, per segon any consecutiu, l'Observatori del Paisatge va organitzar una reunió de treball per parlar d'experiències de planificació i gestió del paisatge en l'àmbit local. Aquesta segona reunió de treball, coorganitzada amb el Consorci del Lluçanès, va tractar la implicació ciutadana i dels actors en el desenvolupament de les cartes i els plans de paisatge, entre altres iniciatives de planificació del paisatge en l'àmbit local. Coincidint amb la voluntat expressada per algunes entitats i persones a títol individual, es va convidar a experts en aquest àmbit perquè aportessin la seva visió. Els experts foren Jon Aguirre de Paisaje Transversal, Xavier Sabaté d'Espai 3 i Itziar González que van parlar d'experiències d'implicació i cooperació ciutadana en paisatge. Les exposicions van ser tan teòriques com de casos pràctics que de ben segur seran d'utilitat pels assistents.

A la reunió hi van participar una vintena de persones en representació de diverses iniciatives de paisatge en l'àmbit local de Catalunya.

4.6 Neix la xarxa Territoris pel Paisatge

Espai de trobada, intercanvi, debat i treball col·lectiu sobre el desenvolupament de les diverses iniciatives locals de paisatge que es desenvolupen a Catalunya.

A finals de l'any 2017, l'Observatori ha impulsat la creació de Territoris pel Paisatge, una xarxa que pretén ser un espai de trobada, intercanvi, debat i treball col·lectiu sobre el desenvolupament de les diverses iniciatives locals de paisatge que es desenvolupen a Catalunya. La xarxa va néixer en el marc de la reunió de treball del dia 27 d'octubre que va reunir a diverses iniciatives que treballen en paisatge en l'àmbit local.

Les principals activitats que està previst que realitzi la xarxa Territoris pel Paisatge són:

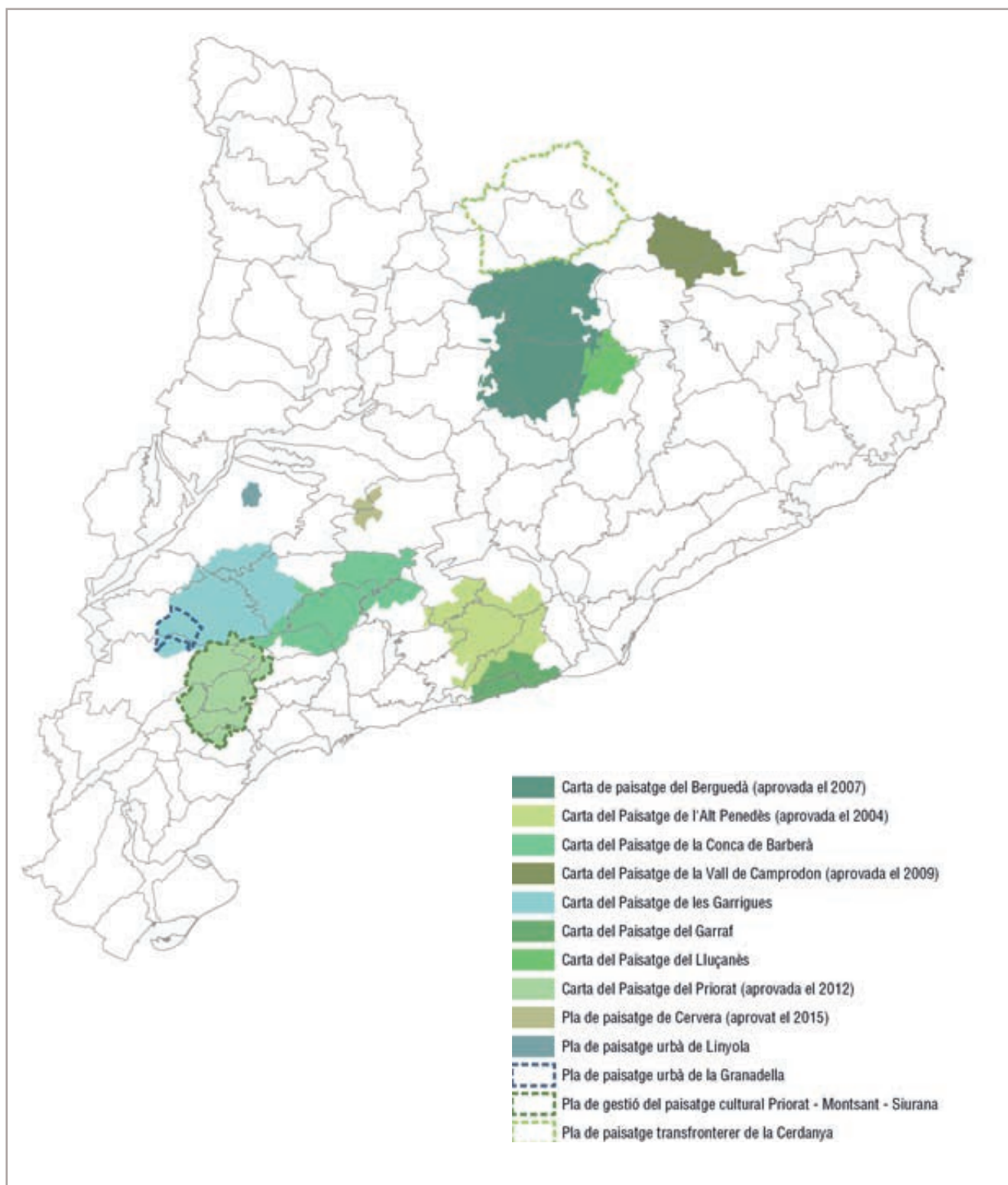
- Trobades anuals de debat i treball de les iniciatives en marxa per tractar temes d'interès comú (finançament, implicació ciutadana, incidència en les polítiques locals urbanístiques, agrícoles, turístiques, educatives, etc.).
- Generar comunitat en l'àmbit de la planificació del paisatge a escala local a través de l'intercanvi d'informació, metodologies, accions, resultats, etc.
- Compartir i donar a conèixer les actuacions que desenvolupa cada iniciativa i, en general, afavorir l'ajuda mútua.
- Crear projectes conjunts entre les diverses iniciatives.
- Conèixer altres experiències d'interès i els seus impulsors en l'àmbit europeu i internacional.
- Actualització col·lectiva de l'espai web de paisatge i món local.
- Difondre el treball realitzat per la xarxa de Territoris pel Paisatge en els mitjans de comunicació municipals, comarcals i regionals.
- Fer de pont i generar sinergies entre les diferents iniciatives i la Direcció general d'Ordenació del Territori i Urbanisme del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, com a institució responsable de les polítiques de paisatge a Catalunya, així com amb els altres departaments de la Generalitat de Catalunya, en aspectes relacionats amb les polítiques urbanes locals, la planificació del paisatge o l'intercanvi de metodologies, entre altres.

Les experiències de planificació i gestió del paisatge que han mostrat interès a formar part de la xarxa Territoris pel Paisatge són Carta del paisatge de l'Alt Penedès, Carta del paisatge del Berguedà, Carta del paisatge de la Vall de Camprodon, Carta del paisatge del Priorat, Carta del paisatge del Lluçanès, Carta del paisatge de la Conca de Barberà, Carta del paisatge del Garraf, Carta del paisatge de les Garrigues, Pla de paisatge de Cervera, Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya, Pla de paisatge urbà de Linyola, Pla de paisatge de la Granadella i Pla de gestió del paisatge cultural Priorat-Montsant-Siurana

TERRITORIS PEL PAISATGE
Iniciatives de planificació i gestió del paisatge
en l'àmbit local a Catalunya

Iniciatives de la xarxa Teritoris pel Paisatge

4.7 Actualització del web de recursos per gestionar el paisatge des del món local

Actualització de la informació que es pot trobar al web de recursos per a gestionar el paisatge des del món local.

L'Observatori del Paisatge és molt conscient de la importància que té el paisatge a escala local. De fet, en els darrers anys, tot tipus d'administracions i entitats locals (ajuntaments, consells comarcals, mancomunitats de municipis, diputacions, xarxes municipals i patronats) s'han adreçat a l'Observatori sol·licitant informació i ajuda sobre aspectes paisatgístics que afecten el món local (legislació, instruments de paisatge, consultes relacionades amb els catàlegs de paisatge, etc.).

Per tal de poder donar resposta a aquestes demandes, l'Observatori disposa, des de setembre de 2013, d'un web que recull, classifica i ordena una selecció de les principals eines, normatives i projectes existents arreu d'Europa sobre promoció del paisatge a escala local, així com un recull temàtic de propostes i orientacions definides en els catàlegs de paisatge de Catalunya que poden servir a les autoritats locals per la conservació, la millora o la promoció del paisatge. El web ha tingut molt bona acollida entre les administracions i entitats locals tant catalanes com foranes.

A més, el web també disposa d'un apartat específic dedicat al món local a Catalunya, amb informació sobre les cartes del paisatge i els plans de paisatge, entre altres recursos.

Durant l'any 2017 s'han actualitzat aquests continguts.

4.8 Col·labora x paisatge, desenvolupament rural a través del paisatge i la col·laboració ciutadana

L'Observatori assessora des de l'any 2016 el projecte i s'implica en la coordinació d'algunes de les accions que desenvolupen.

En el marc de l'acord de col·laboració signat al juliol de 2016 entre l'Associació per al Desenvolupament Rural Integral de la zona Nord-Oriental de Catalunya (ADRINOC) i l'Observatori del Paisatge pel projecte de cooperació "COL-LABORAxPAISATGE. Desenvolupament rural a través del paisatge i la col·laboració ciutadana (construccions de pedra seca)", l'Observatori ha continuat assessorant tècnicament el projecte durant el 2017 implicant-se també en la coordinació d'algunes de les accions que s'han realitzat. El projecte sorgeix de l'estratègia d'ADRINOC pel període 2014-2020 d'incidir en el paisatge com a element transversal per a crear desenvolupament local, ja que la caracterització territorial de l'àmbit d'ADRINOC, amb gairebé el 40% de la seva superfície protegida, inclou valors diferencials que combinen les característiques naturals i la petjada antròpica en un paisatge que és imprescindible protegir, gestionar i valoritzar. Aquest projecte ha d'ajudar a difondre i valoritzar el patrimoni de les construccions de pedra seca com a elements que conformen el paisatge i que poden crear economia al seu voltant; alhora que ha de posar en valor i visualitzar com la col·laboració de la ciutadania esdevé un element clau per a crear desenvolupament en les zones rurals.

Les principals accions realitzades durant el 2017 són:

- Presentació, comunicació i difusió de l'aplicació per a dispositius mòbils Pedra Seca que permet la consulta i catalogació sobre el terreny de les construccions de pedra seca. L'aplicació es va presentar el 22 de juny de 2017.
- Publicació del llibre Paisatge, desenvolupament rural i ciutadania. Bones pràctiques de col·laboració ciutadana en la gestió del paisatge a Europa.
- Reunió de treball sobre participació ciutadana en les experiències de planificació i gestió del paisatge d'àmbit local celebrada a Santa Creu del Jutgar el 27 d'octubre de 2017 (veure apartat 4.5).
- Participació a la IX Trobada d'estudis per la preservació del patrimoni de la pedra seca als països catalans celebrada a les Valls del Montcau els dies 20, 21 i 22 d'octubre de 2017.
- I reunió de validadors de la Wikipedra i de l'app Pedra Seca, celebrada l'1 de desembre de 2017 a Reus.
- Inici dels treballs d'elaboració de l'Inventari de professionals de la construcció de la pedra seca a Catalunya.
- Inici dels treballs de la publicació d'exemples de desenvolupament rural a través de la posada en valor de les construccions de pedra seca.

5.1 Projecte europeu “On the way towards a Low Carbon Society”: educació, paisatge i canvi climàtic

Es tracta d'un projecte ERASMUS+ que explora els aspectes que caldria incorporar a la formació universitària per formar professionals en l'àmbit d'una gestió del paisatge baixa en carboni i, per tant, que previngui el canvi climàtic.

L'Observatori del Paisatge de Catalunya participa en el projecte ERASMUS+ “On the way towards a Low Carbon Society – Increasing professionalism in land use and landscape management within climate change (Towards LCS)” (De camí cap a una societat baixa en carboni - L'augment de la professionalitat en l'ús del sòl i la gestió del paisatge en el marc del canvi climàtic) (<http://towardslowcarbon.eu>). El projecte, de tres anys de durada, i impulsat per institucions acadèmiques i organismes locals, regionals i nacionals de Finlàndia, Polònia i Catalunya, busca explorar els aspectes que caldria incorporar a la formació universitària per formar professionals en l'àmbit d'una gestió del paisatge baixa en carboni i, per tant, que previngui el canvi climàtic.

Al capdavant del projecte europeu hi ha els departaments de Geografia de la Universitat de l'Est de Finlàndia, de la Universitat de Girona i de la Universitat Adam Mickiewicz de Poznan; i l'Observatori hi té un paper d'assessor.

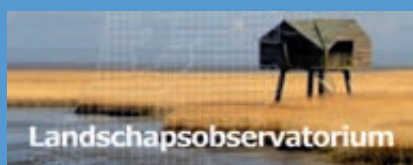
Entre altres resultats, el projecte europeu preveu crear una plataforma d'aprenentatge en línia per les tres universitats, una guia metodològica dirigida als currículums educatius, o l'elaboració de materials educatius que s'aplicaran en cursos pilot, organitzats a cadascun dels tres països.

El projecte s'emmarca en els objectius fixats per la Unió Europea per a l'any 2050 de reducció de la major part de les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle. Amb aquest projecte ERASMUS+, es pretén promoure també la cooperació local, regional i internacional entre les universitats i els organismes implicats en la matèria.

Entre els dies 8 i 19 del maig de 2017 l'Observatori va participar en diverses activitats, a Lloret i a Vilademuls, del segon curs pilot del projecte Erasmus+ titulat Towards Low Carbon Societies - Increasing professionalism in land use and landscape management within climate change, on es van explorar metodologies i propostes per arribar a un escenari futur més sostenible de menys emissions de carboni, d'acord amb els compromisos europeus. També dins el marc del projecte, l'Observatori va viatjar als Països Baixos el 18, 19 i 20 de novembre per a participar a l'International Seminar about low carbon societies a la Universitat de Wageningen.

En el curs, coordinat per la Universitat de Girona i amb la col·laboració de l'Observatori del Paisatge, hi participaven alumnes de Polònia (UAM), Finlàndia (UEF), i de les universitats catalanes de Girona i l'Autònoma de Barcelona. Durant les dues setmanes de durada es van dur a terme sessions i conferències amb experts del territori, es van analitzar documents i cartografia, es van realitzar entrevistes amb agents del territori i es va tancar amb l'elaboració de propostes per avançar cap a la sostenibilitat i cap a un futur en baixes emissions pel que fa a l'entorn turístic (Lloret) i rural (Vilademuls).

5.2 Suport a la creació d'altres observatoris

Suport a la creació i al desenvolupament de diversos observatoris arreu del món.

L'estructura de l'Observatori del Paisatge, basada en un model de cooperació entre administracions, societat civil, entitats i empreses, ha tingut molt ressò, i és font d'inspiració per a altres observatoris del paisatge semblants que s'estan creant arreu del món, especialment a Europa i Amèrica Llatina. Per aquesta raó, l'Observatori del Paisatge de Catalunya ha estat cridat diverses vegades a explicar el funcionament i la composició de l'ens. Alguns exemples són Irlanda, Finlàndia, el Líban, o les regions de Västra-Götaland i d'Escània (Suècia), i de Calàbria, Toscana i Veneto (Itàlia), entre altres. Concretament, aquest 2017 ha participat en reunions o trobades per assessorar els següents observatoris:

- Observatori del Paisatge dels Països Baixos, impulsat pel govern neerlandès i diverses associacions dels Països Baixos.
- Observatori del Paisatge de la Regió de Brussel·les, promogut per la Universitat de Brussel·les (ULB), que es troba en fase de concepció.

5.3 Cooperació amb la Regió d'Occitània en matèria de paisatge

Punt de partida per a futures iniciatives transfrontereres.

El passat 11 de maig de 2017 l'Observatori del Paisatge va exposar les polítiques de paisatge de Catalunya a la jornada *La politique du paysage en Occitanie, retours croisés avec la Catalogne*. Quels programmes a horizon 2020, celebrada a Carcassona, i organitzada per la Réseau Paysage Occitanie (Xarxa de Paisatge Occitana). La jornada estava dedicada a l'intercanvi d'experiències relacionades amb la gestió i la política del paisatge entre Occitània i Catalunya, i va suposar un punt de partida per a futures iniciatives transfrontereres, amb actors d'ambdues bandes.

La cooperació entre les dues regions, que té entre d'altres el precedent de la visita a l'Observatori d'una delegació del Ministeri d'Ecologia, Energia, i Desenvolupament Sostenible del govern francès l'1 de febrer d'aquest mateix any, pretén sumar sinergies per desenvolupar polítiques i iniciatives de paisatge emmarcades en el Conveni europeu del paisatge.

5.3 Assessorament i col·laboració amb la Red Argentina de Paisaje (RAP)

S'ha assessorat en relació amb la creació de la Llei de paisatge argentina i la Convenció Latinoamericana del Paisaje.

L'Observatori del Paisatge assessora l'entitat Red Argentina del Paisaje, molt vinculada a la societat civil argentina (les dues entitats van firmar un conveni marc de col·laboració al setembre de 2013). La xarxa es distribueix per dinou ciutats argentines, i treballa en la constitució de diversos observatoris del paisatge (Observatorio de Buenos Aires, Observatorio Mendocino, Observatorio de Rosario) en cadascun dels seus nodes, amb uns objectius molt semblants als de l'Observatori del Paisatge de Catalunya. El conveni assenyala explícitament que el node de Buenos Aires de la Red Argentina del Paisaje té molt en compte les metodologies desenvolupades a Catalunya a l'hora de portar a terme la seva activitat. En aquest sentit, l'experiència catalana pot ser de gran utilitat amb vistes a elaborar els seus catàlegs de paisatge. Els catàlegs argentins han de generar les directrius per assessorar els municipis en el seu planejament territorial i en el cas del node de Buenos Aires s'ha començat amb el municipi d'Exaltación de la Cruz, situat a 80 km al nord-oest de la capital.

Des de la signatura del conveni l'any 2013, l'Observatori també ha col·laborat en l'organització de la vuitena edició de la jornada "Paisajeurbe" (2014), el taller "Construcción colectiva de nuestro paisaje" (2015) i en l'organització de la desena edició de la jornada 'Paisajeurbe, Gestión, planificación y políticas del paisaje' (2016), a Buenos Aires.

El 2017 l'Observatori del Paisatge ha assessorat a la Red Argentina de Paisaje en relació amb la creació de la Llei de paisatge argentina i la Convenció Latinoamericana del Paisaje.

5.4 Assessorament i col·laboració amb la Iniciativa Latinoamericana del Paisaje (LALI)

L'Observatori presenta diverses eines per al coneixement i actuació en el paisatge en el Simposi Internacional *Pensar y sentir el paisaje*, a Colòmbia.

L'Observatori del Paisatge assessora en el desplegament de les funcions de la Iniciativa Llatinoamericana del Paisatge (LALI), impulsada l'any 2012 per representats del món acadèmic i professional de tots Amèrica Llatina. La Iniciativa Llatinoamericana del Paisatge (LALI) és una declaració de principis ètics per promoure el reconeixement, la protecció, la gestió i la planificació dels paisatges llatinoamericans mitjançant l'impuls de projectes i acords. L'Observatori del Paisatge i la LALI van signar el 2013 un conveni de col·laboració.

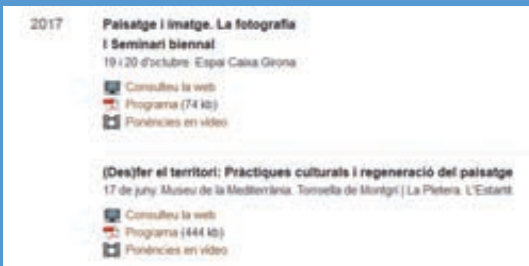
En el marc d'aquest conveni de col·laboració, l'Observatori del Paisatge ha col·laborat en l'organització del Simposi Internacional del Paisatge, sota el títol "Pensar y sentir el paisaje". La trobada es va dur a terme a la ciutat colombiana d'Armènia, en el Departament del Quindío, en ple Paisatge Cultural Cafeter, declarat Patrimoni Mundial l'any 2012 per la UNESCO. Hi van participar 570 assistents i 28 especialistes d'arreu del món.

Des de l'assessorament de l'Observatori, el Simposi partia de la idea que el Paisatge Cultural Cafeter de Colòmbia (PCC) és una regió que s'ha convertit en els últims anys en una nova referència paisatgística mundial que reconeix una societat i un paisatge arrelats en una cultura cafetera molt viva. Durant el Simposi es va posar sobre la taula el fet que el futur del paisatge cafeter, eminentment productiu, requereix d'una mirada creativa, imaginativa, que entengui el paisatge com l'expressió del trets identitaris d'un lloc, així com d'una gestió col·laborativa entre institucions, societats civils i agricultores en favor del paisatge.

El director de l'Observatori va obrir el Simposi amb una conferència on exposava diverses eines de coneixement i d'actuació en el paisatge. L'organització estava interessada en el potencial que tenen els catàlegs de paisatge o el mapa de paisatge transfronterer de la Cerdanya, entre altres eines, per generar coneixement que sigui útil per desenvolupar polítiques de paisatge i prendre decisions sobre el futur d'un territori.

El Simposi va finalitzar amb la signatura d'un Pacte per la preservació del Paisatge Cultural Cafeter i la seva contribució a la pau a Colòmbia.

6.1 Organització de cursos, seminaris i jornades

L'Observatori ha organitzat diversos cursos, seminaris i jornades per formar i educar la població i els experts sobre diverses qüestions relacionades amb el paisatge (el paisatge i la fotografia i pràctiques culturals i regeneració del paisatge).

Durant l'any 2017 l'Observatori ha organitzat diversos cursos, seminaris i jornades per formar i educar la població i els experts sobre diverses qüestions relacionades amb el paisatge. Val a dir que el seminari previst en el Pla de treball 2017 La Carretera en el Paisatge es va ajornar fins a la primavera de 2018. De tota manera, l'oferta en cursos, seminaris i jornades va ser superior a la prevista perquè durant l'any van sorgir propostes noves com el projecte "COL-LABORA X PAISATGE. Construccions de pedra seca" que va comportar la organització de jornades així com d'altres jornades vinculades al projecte Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya (veure apartat 4.1). En l'àmbit internacional cal no oblidar el taller "Paisatge i món local" en el marc del V Foro de la Iniciativa Latinoamericana del Paisaje (LALI) (veure apartat 5.4.).

• **Cicle de debats "El(s) valor(s) del paisatge" al Museu de la Vida Rural**

L'Observatori del Paisatge ha col·laborat amb la Fundació Carulla i el Museu de la Vida Rural en la organització del cicle de debats El(s) valor(s) del paisatge. El cicle tenia com a objectiu promoure el diàleg plural entorn de la importància del paisatge, i partia dels arguments recollits al llibre *Ambient, territori i paisatge. Valors i valoracions* (Editorial Barcino), de Ramon Folch i Josepa Bru.

El cicle de debats es va dividir en tres sessions, moderades pel periodista Josep Puigbó, i tenia com a objectiu promoure un diàleg plural, contribuir a la identificació i preservació dels valors del paisatge i fomentar la sensibilització de la ciutadania.

Les sessions van ser: el 24 d'octubre, taula rodona *Què és el paisatge? Percepcions i valors*, que es va portar a terme a l'auditori del Pati Manning de l'antiga Casa de la Caritat de Barcelona. La segona sessió va ser el 7 de novembre, al mateix lloc, amb la jornada: *Com s'ha de protegir i gestionar el paisatge?*. La darrera sessió del cicle va ser el 24 d'octubre al Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí amb el títol *Com es transformen els paisatges? Dinàmiques territorials i socioeconòmiques*.

• Jornada (Des)fer el territori. Pràctiques culturals i regeneració del paisatge

La jornada (Des)fer el territori: pràctiques culturals i regeneració del paisatge, és fruit de la col·laboració entre l'Observatori del Paisatge, l'Ajuntament de Torroella de Montgrí, la Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis de la Universitat de Girona i el Museu de la Mediterrània.

Una seixantena de persones van assistir el dissabte 17 de juny de 2017 a la jornada (Des)fer el territori que es va estructurar en dos blocs molt diferenciats. Al matí, diversos experts d'àmbit català i espanyol van exposar al Museu de la Mediterrània la necessitat de repensar el territori i buscar sistemes per recuperar espais degradats. Les ponències van posar sobre la taula que l'art pot ser un bon aliat en els processos de restauració paisatgística.

A la tarda, la sessió es va desenvolupar a l'Estartit on es van explicar els treballs de restauració dels valors naturals i paisatgístics de la maresma de la Pletera, es van presentar in situ dos dels projectes artístics que s'hi estan desenvolupant en el marc del LIFE Pletera i es va portar a terme una intervenció efímera a la caseta elèctrica de la zona d'actuació.

Atès el gran interès de la temàtica, es van enregistrar les ponències en vídeo que estan disponibles al web de l'Observatori.

• Primer Seminari Biennal "Paisatge i imatge. La fotografia"

El seminari, que va tenir lloc a l'EspaiCaixa Girona els dies 19 i 20 d'octubre de 2017, és el fruit de l'acord de col·laboració entre el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de l'Ajuntament de Girona i l'Observatori del Paisatge de Catalunya, que es proposen organitzar un seminari biennal sobre paisatge i imatge. Aquesta primera edició ha estat dedicada a la fotografia.

Des dels inicis de la invenció de la fotografia aquesta va tenir un paper principal com a eina per descriure els territoris i els seus paisatges. La fotografia, a diferència de la literatura i les representacions pictòriques, assegurava la presència real de l'autor in situ i la representació fidel de la realitat. Tot i la relativament curta història, aquelles primeres fotos i les actuals són una enorme font documental que permeten conèixer els paisatges i la seva evolució. Avui dia la fotografia és plenament present a la nostra vida diària, tots som fotògrafs i tenim accés a imatges d'arreu del món. En la primera edició del seminari biennal Paisatge i Imatge es va analitzar el paper de la fotografia com a eina per interpretar i gestionar el paisatge des d'una perspectiva interdisciplinària i internacional.

Més d'un centenar d'assistents van passar per l'auditori de l'EspaiCaixa Girona durant els dos dies del seminari. El fotògraf Joan Fontcuberta va ser l'encarregat d'obrir la jornada, que s'estructurava en tres blocs: 'La fotografia com a eina per gestionar i interpretar el paisatge', que permetia conèixer com s'ha utilitzat i com es pot utilitzar la imatge com a font documental i com un element clau per caracteritzar el paisatge; 'Noves perspectives en la gestió de la imatge', dedicat a les fonts i arxius d'imatges, i ja durant el segon dia, el bloc 'La nova fotografia de paisatge', on s'hi incloïa una xerrada amb fotògrafs contemporanis sobre el paisatge més enllà de la fotografia, conduïda per l'artista Clara Nubiola. Més de vint ponents van intervenir en el seminari, dos dels quals provinents de França i Itàlia.

PAISATGE I IMATGE LA FOTOGRAFIA

I Seminari Biennal
19 i 20 d'octubre de 2017
EspaiCaixa Girona

6.2 Col·laboració en cursos de formació

Col·laboració amb universitats, instituts de secundària i escoles en l'àmbit de la formació, investigació i innovació tecnològica en matèria de paisatge.

L'Observatori del Paisatge sempre ha estat interessat a col·laborar amb escoles, instituts i universitats pel que fa a formació, investigació i innovació tecnològica.

Durant l'any 2017 l'Observatori del Paisatge ha participat en els següents màsters tal com fa anualment:

- Màster en Intervenció i Gestió del Paisatge (Universitat Autònoma de Barcelona)
- Màster en Canvi Ambiental, Anàlisi i Gestió (Universitat de Girona)
- Programa de Doctorat, Facultat d'Arquitectura i Paisatge (Universitat de Florència)

L'Observatori del Paisatge facilita als estudiants de les diverses universitats catalanes, espanyoles i europees la possibilitat de fer pràctiques o treballs de finalització de grau a les seves instal·lacions, pràctiques que es formalitzen mitjançant convenis. Durant aquest any, i tal com s'ha explicat en la presentació, l'Observatori ha comptat amb quatre universitaris en pràctiques, d'entre els quals una estudiant del programa Erasmus + provinent de la Universitat de Porto.

6.3 Seguiment del projecte educatiu Ciutat, Territori, Paisatge

Materials d'educació en el paisatge per a educació secundària.

L'objectiu del projecte, innovador en l'àmbit català i europeu, és sensibilitzar i educar els escolars d'educació secundària obligatòria en el coneixement del fet urbà, la cultura del territori i els valors del paisatge; promoure la utilització de les noves tecnologies en els aprenentatges, i reforçar les competències bàsiques previstes per a aquesta etapa. Els materials didàctics estan formats per una carpeta amb dotze làmines en format paper; el web Ciutat, Territori, Paisatge, -que amplia el contingut de les dotze làmines- i una guia didàctica per al professorat amb activitats que els alumnes han de desenvolupar.

Durant l'any 2017, tal com s'ha anat fent els últims anys, s'han atès i resolt consultes sobre el contingut i funcionament del projecte per part de docents i interessats i s'han revisat els continguts del web quan ha estat necessari. De tota manera, s'ha identificat que el programari del web, que data de 2008, ha quedat obsolet i caldria invertir en un web nou.

7.1 Exposicions

L'Observatori ha col·laborat en l'organització de diverses exposicions relacionades amb el paisatge a la ciutat d'Olot.

Amb l'objectiu de sensibilitzar la població sobre la importància del paisatge i dels seus valors, l'Observatori del Paisatge ha col·laborat en dues exposicions a la ciutat d'Olot.

- **Exposició "Paisatge, història i literatura"**

L'Observatori del Paisatge i l'Escola d'Art i Superior de Disseny d'Olot van produir l'exposició "Paisatge, història, literatura" en el marc del Festival MOT de literatura Girona-Olot, organitzat per l'Ajuntament de Girona i l'Ajuntament d'Olot. L'exposició buscava posar de manifest les relacions entre la literatura, el paisatge i la història ja que la temàtica del festival d'aquest any era la literatura històrica. Les referències paisatgístiques són constants en la literatura i, també, en la literatura que mira el passat. Per mitjà de les paraules, els escriptors ens transporten a paisatges històrics i ens ajuden a entendre millor la trama i l'atmosfera pròpia d'una època. Els paisatges estan sotmesos a constants transformacions però no és estrany detectar empremtes del passat en els paisatges contemporanis. Així doncs, la literatura que mira el passat ens pot ajudar també a entendre la identitat i les característiques dels paisatges actuals.

A partir d'una selecció de textos d'escriptors convidats pel MOT 2017 realitzada per l'Observatori del Paisatge, alumnes de l'Escola d'Art van generar fotografies que il·lustraven els textos. El resultat es va exposar a la sala d'exposicions de Can Trincheria d'Olot del 23 de març al 16 d'abril. Aquest és el quart any consecutiu que l'Observatori col·labora amb el Festival MOT.

- **Segona edició de l'exposició "Aigua, natura i paisatge"**

Del 17 de desembre i fins al 23 de gener de 2017 es van exposar, al Casal dels Volcans d'Olot, més de quaranta fotografies sota el títol "Aigua, natura i paisatge". L'exposició es va organitzar en el marc de la col·laboració que l'Observatori del Paisatge manté amb l'empresa Aigües Ter Llobregat (ATLL), el recull d'obres són les que es van presentar al concurs de fotografia que organitza anualment ATLL. L'esperit del concurs és el de destacar els valors del món de l'aigua i el paisatge en qualsevol dels seus aspectes.

Aquesta és la segona edició de l'exposició que es va complementar amb material de consulta dels centres de documentació del Paisatge i del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. La clausura de l'activitat es va celebrar el 23 de gener amb la presència del director general d'ATLL, Alfredo Gutiérrez, la responsable dels museus d'Olot, Montserrat Mallol i el director de l'Observatori del Paisatge, Joan Nogué.

7.2 Creació del web Els últims paisatges. Patrimoni funerari

Col·laboració amb l'associació Patrimoni Funerari per abordar el patrimoni funerari des d'una visió més global, més integradora, que relacioni aquest patrimoni amb el seu entorn.

L'Observatori del Paisatge va engegar l'any 2017, amb la col·laboració de l'associació Patrimoni Funerari, una iniciativa amb el nom de "Els últims paisatges. Patrimonis funeraris" que pretén abordar el patrimoni funerari des d'una visió més global, més integradora, que relacioni aquest patrimoni amb el seu entorn. Amb aquesta voluntat, s'està creant un recull dels cementiris d'arreu de Catalunya classificant-los en funció, entre altres, de les seves característiques paisatgístiques: si són aïllats o enmig d'un nucli, si poden ser utilitzats com a miradors, si tenen o no tanca perimetral que permeti veure el seu entorn, si poden ser considerats realment llocs de silenci, etc.

Durant l'any 2017 s'han iniciat els treballs per a presentar, l'any 2018, la prova pilot d'aquest projecte a la comarca de la Val d'Aran. Posteriorment, s'hi aniran incorporant la resta de comarques catalanes.

7.3 Actualització del web de l'Observatori

S'han renovat apartats del web per fer-los més pràctics i funcionals, s'han actualitzat continguts ja existents i se n'han incorporat de nous

El web de l'Observatori del Paisatge de Catalunya (www.catpaisatge.net) es va crear amb l'objectiu que fos el web de referència de Catalunya i Europa en tot allò relacionat amb el paisatge. Des de la seva creació el web és el principal espai de difusió de l'activitat que desenvolupa l'Observatori del Paisatge i la principal eina de què disposa l'entitat per informar i sensibilitzar la població.

Una de les característiques que sempre s'ha valorat més del web és la dimensió internacional: pràcticament tota la informació de la pàgina es tradueix al castellà, anglès i francès, fet que permet rebre centenars de visites d'arreu del món.

Durant l'any 2017 s'an començat els treballs per a la renovació de l'estructura interna del web així com de la seva imatge per tal que sigui adaptable a dispositius mòbils i millori el seu posicionament a internet. A més, s'han actualitzat diàriament els continguts

Durant l'any 2017 s'han renovat apartats del web, actualitzat continguts ja existents i se n'han incorporat de nous.

• Renovació de l'apartat d'activitat del web

S'ha redefinit l'apartat d'activitat del web per tal de fer més accessible als usuaris el contingut de les diferents activitats que realitza l'observatori. Actualment, les activitats s'agrupen per projectes: catàlegs de paisatge, paisatge i món local, paisatge i patrimoni, paisatge i educació i jornades i seminaris.

• Noves incorporacions a la secció de galeries d'imatges

L'Observatori del Paisatge ha apostat sempre per la fotografia com a eina d'informació, comunicació i sensibilització al servei de les polítiques de paisatge. Amb aquest criteri, fa quatre anys es va crear una nova secció al web de l'Observatori on es recullen les fotografies que han aparegut a la portada del web, obra d'alguns dels principals fotògrafs de paisatge que treballen a casa nostra. Durant el 2017 la portada del web de l'Observatori del Paisatge va incorporar les fotografies de Roger Serrat Calvo i Guillem Vidal.

7.4 Ampliació de la Wikipedra i nova aplicació per a dispositius mòbils

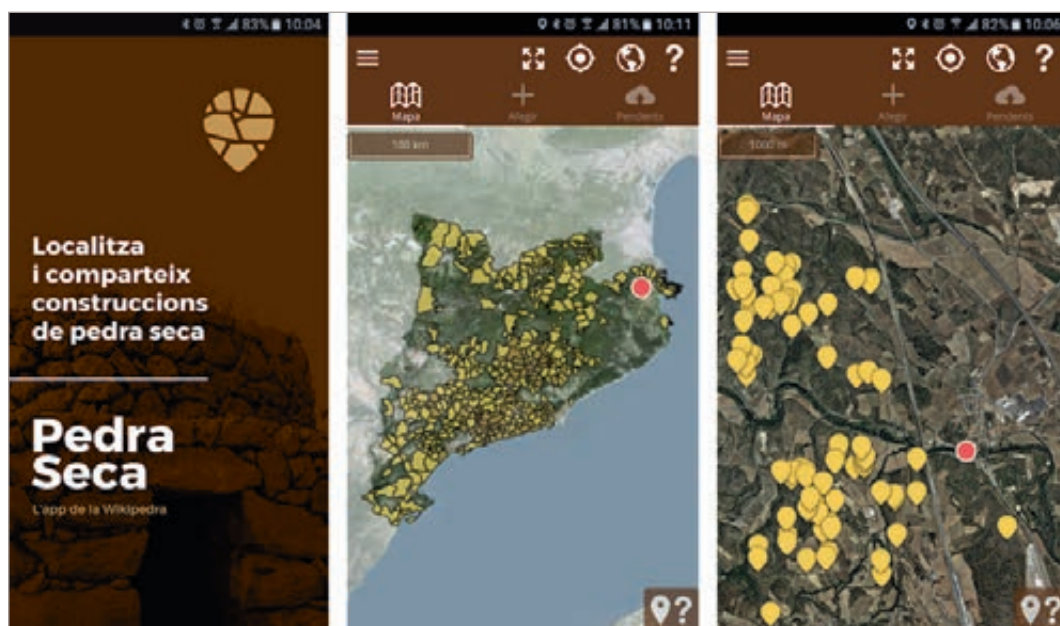

S'ha renovat la imatge del web del projecte Wikipedra, s'ha ampliat l'àmbit a la Catalunya Nord i els resultats són utilitzats per diverses institucions.

Wikipedra (wikipedra.catpaisatge.net) és una web SIG interactiva 2.0 que permet introduir, visualitzar i consultar informació de les construccions de pedra seca a Catalunya. En aquest projecte, iniciat l'any 2011 per l'Observatori del Paisatge, hi participen les entitats que vetllen pel patrimoni de la pedra seca.

Aquesta eina permet fer consultes sobre construccions de pedra seca a Catalunya de manera intuïtiva i atractiva (amb mapes, fotografies, fitxes, cerques) i, alhora, les persones que ho desitgen poden introduir dades noves o modificar les existents. L'objectiu és recollir informació, permanentment actualitzada, del màxim nombre possible de construccions de pedra seca.

El col·lectiu Drac Verd de Sitges, de reconeguda tradició en l'àmbit de l'estudi de la pedra seca, valida la informació que altres entitats i particulars entren a Wikipedra. Durant el 2017 s'han inventariat 3138 construccions i en total el projecte ja en suma més de 17.555. Durant el 2017 també s'han incorporat 87 col·laboradors nous i en total n'hi ha 298.

Durant aquest 2017, en el marc del projecte Col·laboraxPaisatge (vegeu l'apartat 4.8), s'ha pogut dur a terme dues grans millores al web Wikipedra: d'una banda s'ha ampliat el web a noves tipologies constructives (murs, construccions d'aigua i forns), i de l'altra, s'ha creat l'aplicació Pedra Seca, per a mòbils i tauletes per a dispositius Android i iOS que permet la consulta i catalogació de les construccions de pedra seca sobre el terreny. Amb aquesta actuació es pretén divulgar les construccions de pedra seca i les oportunitats que genera pels territoris rurals i especialment afavorir la interacció i despertar l'interès en la catalogació del patrimoni de la gent jove i altres col·lectius.

Durant aquest 2017 també s'ha treballat amb la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya amb la finalitat d'incloure l'inventari de la Wikipedra a l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya (IPEC).

Així mateix s'han continuat les tasques de manteniment de l'aplicació pertinents i d'actualització de continguts.

Per altra banda, les dades recollides a la Wikipedra segueixen nodrint el sistema d'informació geogràfica (GIS) intern del Departament de Cultura que es consulta a l'hora d'informar nous projectes, així com els mapes de patrimoni cultural elaborats per la Diputació de Barcelona i també el Sistema d'Informació Geogràfica de Parcel·les Agrícoles (SIGPAC) del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. Les dades de la Wikipedra també s'han utilitzat en l'exposició itinerant "Construint el territori. Arquitectura tradicional i paisatge a Catalunya" organitzada per l'Institut Ramon Muntaner amb el suport de diverses entitats. L'exposició es va inaugurar el mes de novembre de 2015 i durant el 2017 ha estat exposada a Torroella de Montgrí, Amposta, Reus, Móra la Nova, la Vall d'en Bas.

Durant el 2017 l'Observatori ha estat convidat a diversos seminaris, cursos i jornades per explicar l'experiència de la Wikipedra. Els dos més destacats han estat el curs de Pedra Seca impartit per Origenes, Escola Taller de Bioconstrucció els dies 31 de Març, 1 i 2 d'Abril de 2017 a les Planes d'Hostoles i les jornades sobre patrimoni i desenvolupament organitzades pel Consell Cultural de les Valls d'Àneu i celebrades a les Planes de Son els dies 14,15,16 i 17 de setembre de 2017

7.5 Participació en activitats de difusió

Durant l'any 2017 l'Observatori del Paisatge ha participat en diferents activitats acadèmiques i de divulgació (seminaris, conferències, debats, etc).

Les principals activitats en les quals ha intervingut l'Observatori són:

- **International Conference on Landscape Observatories**
Amersfoort (The Netherlands), 9 i 10 de febrer de 2017
Landschapsobservatorium.nl
Conferència "Landscape Observatory of Catalonia. Challenges and perspectives"
- **Carta de paisatge de la Conca de Barberà**
Montblanc, 17 de febrer de 2017
Consell Comarcal de la Conca de Barberà
Conferència "Les unitats de paisatge de la Conca de Barberà"
- **Paisatge, urbanisme i arquitectura del medi rural: claus per a la preservació del patrimoni i la identitat territorial**
21 de març de 2017
Conferència "Catàlegs, cartes i plans de paisatge. Aspectes clau per a la seva introducció al desenvolupament urbanístic al medi rural"
- **Jornada I Catalunya Futur Verd**
Un compromís vintcentista per a una nova territorialitat (Bases culturals)
Barcelona, 22 de març de 2017
Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya
Conferència "Retrobament amb el lloc i nova territorialitat"
- **I Jornadas Agua+paisaje+ciudadanía**
Sevilla ciudad sostenible: de los orígenes del jardín al sistema verde urbano
Sevilla, 23 de març de 2017
Ayuntamiento de Sevilla
Conferència "La implicación de la ciudadanía en la gestión y ordenación del paisaje"
- **La tècnica constructiva de la pedra seca**
Les Planes d'Hostoles, 31 de març de 2017
ORÍGENS Escola Taller de Bioconstrucció
Conferència "Iniciatives i sensibilització de la pedra seca al nostre territori i eines bàsiques de catalogació"
- **National Landscapes in the Global World**
Santiago de Compostela, 3 d'abril de 2017
Universitat de Santiago de Compostela

- **Cicle de xerrades: 9 perspectives sobre Olot i la Garrotxa. Una mirada crítica sobre la nostra realitat**

Olot, 7 d'abril de 2017

Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca

Conferència "Com hem de mirar el paisatge? Els elements del paisatge comarcal"

- **Xerrada "Olot records d'excursió: camins poètics dins la ciutat"**

Olot, 19 d'abril de 2017

Arxiu Comarcal de la Garrotxa

- **La politique du paysage en Occitanie, retours croisés avec la Catalogne - quels programmes a horizon 2020**

Carcassonne, 11 de maig de 2017

Réseau Paysage Occitanie

Conferència ' La politique des paysages de catalogne et l'Observatoire de Paysage de la Catalogne'

- **Attività formative del Master in Progettazione del Paesaggio**

Roma, 26 de maig de 2017

Sapienza Università di Roma

Conferència "Paisajes emergentes, cartografías emergentes"

- **Cicle de xerrades: 9 perspectives sobre Olot i la Garrotxa. Una mirada crítica sobre la nostra realitat**

Olot, 26 de maig de 2017

Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca

Conferència "El riu Fluvià com a eix vertebrador de la comarca"

- **Cloenda de les Aules Culturals**

Sant Feliu de Guíxols, 31 de maig de 2017

Casal Tueda

Conferència "El paisatge és de tots"

- **2n Congrés Internacional de Paisatge Urbà**

Barcelona, 13 de juny de 2017

World Trade Technical Consulting

Col·loqui "Governança i participació: la coproducció del paisatge urbà en condicions en democràcia moderna"

- **Reunió del grup de treball sobre l'Observatori del patrimoni Natural i la Biodiversitat**

Barcelona, 13 de juliol de 2017

Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Ambient del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

Conferència: L'experiència de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

- **Jornades sobre Patrimoni i Desenvolupament. El Castell de València d'Àneu**

Alt Àneu, 16 de setembre de 2017

Consell Cultural de les Valls d'Àneu, Ajuntament d'Alt Àneu, Diputació de Lleida, Institut d'Estudis Ilerdencs i MónNatura Pirineus

Conferència "Eines per posar en valor els paisatges de la pedra seca. La Wikipedra i altres experiències de l'Observatori del Paisatge"

- **Museu al Carrer. Paisatge i patrimoni de la societat industrial**

Barcelona, 2 de novembre de 2017

Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya

- **II Jornada de Patrimoni Cultural**

Memòria i futur del paisatge: activant el patrimoni

Barcelona, 7 de novembre de 2017

Generalitat de Catalunya

Conferència "Paisatge i patrimoni. L'experiència de l'Observatori del Paisatge de Catalunya"

- **VI foro Lali 5 años**

Iniciativa Latinoamericana del Paisaje (LALI)

Conferència " El poder del paisaje en el mundo local y el rol de los observatorios"

- **Corso di alta formazione 'Il paesaggio tra conflittualità ed integrazione'**

Gli Osservatori del paesaggio tra conflittualità e integrazione

Pàdova, 17 de novembre de 2017

Observatorio Regionale per il Paesaggio

- **Advanced Master in transition Urbanism**

Brussel·les, 30 de novembre de 2017

Faculté d'Architecture La Cambre Horta ULB

Conferència 'Landscape Observatory of Catalonia. Challenges and perspectives'

7.6 Presència a les xarxes socials

Les xarxes socials on és present l'Observatori són Twitter, Facebook, Vimeo i Instagram.

Les xarxes socials són elements clau per difondre les activitats sobre paisatge que organitza l'Observatori o altres entitats i per posar a disposició del públic el material elaborat o recollit per l'Observatori —catàlegs de paisatge, publicacions, documents tècnics...— així com les notícies més importants sobre paisatge que es publiquen en mitjans catalans, espanyols i internacionals.

Tanmateix, una segona vessant important és afavorir la interacció amb investigadors, tècnics i ciutadania en general, tant per resoldre dubtes com per rebre aportacions en forma d'actes per a completar l'agenda del web de l'Observatori, documents o altres elements d'interès.

L'Observatori del Paisatge és present a les xarxes socials a través de Twitter (@catpaisatge) i Facebook, en ambdós casos en català, castellà i anglès i del canal de Vimeo.

Al desembre de 2017 els comptes de Twitter de l'Observatori sumaven 6.880 seguidors mentre que a Facebook la xifra se situava en 4.036.

Pel que fa al canal de Vimeo de l'Observatori, disposa ja de 98 vídeos, la majoria de ponències de seminaris i jornades. També hi ha vídeos divulgatius, com el que es va realitzar l'any 2015 pel desè aniversari de l'Observatori: el vídeo El paisatge és de tots, per explicar què és el paisatge de forma amena i per a tot tipus de públic, i que és originàriament en català, aquest any 2017 s'ha versionat en castellà i anglès.

A partir del 28 de novembre de 2017, dia en què es va presentar l'Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge (veure apartat 8.2), l'Observatori també va estrenar un compte a l'Instagram (@arxiucatpaisatge) i a final de desembre tenia gairebé 200 seguidors.

7.7 Atenció i resolució de consultes

S'han atès més de 150 consultes d'administracions públiques, entitats privades o particulars.

Durant l'any 2017 s'han atès 155 consultes formulades a través del correu electrònic, via telefònica o per visita directa. Diverses administracions públiques, entitats privades o particulars s'han adreçat a l'Observatori per obtenir informació científica, assessorament o dades concretes.

8.1 Centre de documentació del paisatge

El centre de documentació de l'Observatori rep consultes nacionals i internacionals i es consolida com un espai polivalent per exposar, rebre visites, reunir-se, realitzar cursos...

El Centre de Documentació del Paisatge és l'únic d'aquestes característiques a l'Estat Espanyol i un dels pocs existents arreu d'Europa. Es tracta d'un espai físic i virtual on es recull, s'organitza i es difon informació de tota mena referida al paisatge en general. Les seves funcions principals són donar suport a l'Observatori del Paisatge en el desenvolupament de la seva activitat; donar suport als treballs de recerca sobre paisatge realitzats per institucions o particulars i oferir la màxima informació actualitzada i de qualitat a les persones interessades en el paisatge. Per aconseguir-ho ofereix els següents serveis: atenció de consultes in situ, per telèfon o per correu electrònic; préstec interbibliotecari (està integrat al Catàleg Col·lectiu de Biblioteques de Catalunya); recull de premsa digital; servei de reprografia i intercanvi d'informació i documentació.

L'adquisició del fons es fa a través de la compra, però una part important prové de donatius i d'intercanvis. A finals de l'any 2017 el centre mantenia contacte amb més de vint institucions d'arreu del món amb qui ha establert acords d'intercanvi. En acabar l'any el fons era d'uns 4.600 documents, entre articles, llibres, revistes, dvd, tesis... que es cataloguen al Catàleg Col·lectiu de les Biblioteques de les Universitats de Catalunya (CCUC).

The screenshot shows the search results for the CCUC Catalogue. The search criteria are 'Paraula clau' and 'Catàleg Complet', resulting in 46 items. The top 5 most relevant results are listed below:

Rank	Title	Year
1	NOGUÉ, J. ; PUIGVERT, L. ; BRECHA, G. I LOSANTOS, A. (eds.). Franques. Els paisatges de la porfinita. Obert: Observatori del Paisatge de Catalunya, 2012. [Recurs electrònic] Favón, David	2015
2	L'Observatori del Paisatge en el marc de la nova política de paisatge de Catalunya [Recurs electrònic] Nogué i Font, Joan, 1958-	2008
3	Juan Nogué director de l'Observatori del Paisatge Gejaume, Josep	2007

L'ús del centre és gratuït i obert a tothom, i a banda de les consultes dels propis tècnics i col·laboradors de l'Observatori del Paisatge, es reben unes cinquanta consultes anuals sobretot d'Europa i Amèrica del Sud via telèfon, mail o presencialment.

Les característiques de l'actual centre de documentació, inaugurat el març de 2014, han permès que el centre esdevingui el punt de benvinguda de les visites que rep l'Observatori del Paisatge. L'espai permet acollir grups de fins 40 persones i està equipat amb canó i pantalla de projecció. Per aquest motiu també es celebren actes com ara presentacions de llibres, conferències i exposicions que donen visibilitat al centre de documentació i a l'Observatori del Paisatge. Aquest 2017 s'hi han celebrat les següents activitats:

- 14 de març visita de dos professors de geografia de Rússia acompanyats del professor de la UdG Josep Vila
- 16 de març visita dels alumnes de 2on de batxillerat de l'Institut Cirviànum de Torelló
- 22 de març visita dels alumnes del Màster en planificació sostenible de destins de Ostelea School of Tourism & Hospitality
- 9 de maig visita dels estudiants del projecte Low Carbon Project
- 12 de maig presentació del llibre Garrotxa Volcanic Field of Northeast Spain: case study of sustainable Volcanic Landscape Management
- 10 de novembre visita dels alumnes de l'IES de Sant Pere de Vilamajor
- 17 de novembre visita dels alumnes del Màster d'Arquitectura del Paisatge de la UPC

8.2 Arxiu d'imatges de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

L'arxiu d'imatges de l'Observatori recull, classifica i posa a disposició de tothom 1.373 imatges d'arreu de Catalunya, nombre que augmentarà en els propers anys.

El passat 28 de novembre de 2017 es va presentar l'Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, una eina dinàmica per produir, compartir, difondre i fer circular imatges dels paisatges de Catalunya, amb la finalitat de promoure el coneixement, l'estudi, la conscienciació, la gestió i l'ordenació del paisatge. La presentació va tenir lloc a la seu de Barcelona del Col·legi de Periodistes de Catalunya i l'acte va anar a càrrec del meteoròleg i geògraf Francesc Mauri, i hi van intervenir el director general d'Aigües Ter Llobregat, Concessionària de la Generalitat SA, Alfredo Gutiérrez; el director de l'Observatori del Paisatge, Pere Sala i Martí, i la responsable del projecte i del Centre de documentació de l'Observatori, Gemma Bretcha.

L'Arxiu actualment té un fons de més de 1.300 imatges digitals dels paisatges contemporanis catalans procedents de l'activitat de l'Observatori a més d'aportacions d'altres institucions, entitats, fotògrafs i particulars.

Durant aquest 2017 s'ha treballat catalogant imatges, dissenyant i posant en marxa el web, i establint col·laboracions amb altres institucions i particulars perquè alhora d'engegar el projecte ja fos col·laboratiu. De fet en el moment de la presentació ja es va comptar amb la participació i/o interès d'alguns fotògrafs professionals (Ignasi López, Albert Carreras, Jordi Bas, Rafael López-Monné entre altres), i institucions com el Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, l'Escola d'Art de Tarragona, Escola d'Art d'Olot i els màsters Landscape Intervention and Heritage Management de la UAB i el Màster d'Arquitectura del Paisatge de la UPC. En el mateix acte es va presentar també el compte d'instagram lligat a l'arxiu (veure apartat 7.6).

L'Arxiu s'ha desenvolupat gràcies a la participació de l'empresa Aigües Ter Llobregat, Concessionària de la Generalitat SA, que col·labora des de fa uns anys amb l'Observatori del Paisatge.

9.1 Edicions de llibres i documents

CATÀLEG DE PAISATGE DE LA REGIÓ METROPOLITANA DE BARCELONA

Publicació d'un nou catàleg de paisatge en coedició amb el Departament de Territori i Sostenibilitat i el finançament de la Diputació de Barcelona.

Durant l'any 2017 l'Observatori del Paisatge va coeditar amb el Departament de Territori i Sostenibilitat el llibre del Catàleg de paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona. El catàleg, coordinat per l'Observatori del Paisatge, va ser aprovat l'any 2015. La publicació ha estat possible gràcies a un conveni signat amb la Diputació de Barcelona per editar i imprimir vuit-cents exemplars.

El llibre, de 686 pàgines, 429 fotografies i 58 mapes, és el cinquè catàleg que es publica després dels de les Terres de Lleida, el Camp de Tarragona, les Terres de l'Ebre i les Comarques Gironines. Amb les publicacions es facilita que la ciutadania en general pugui accedir a aquests documents, inicialment tècnics, i se'n promou la difusió.

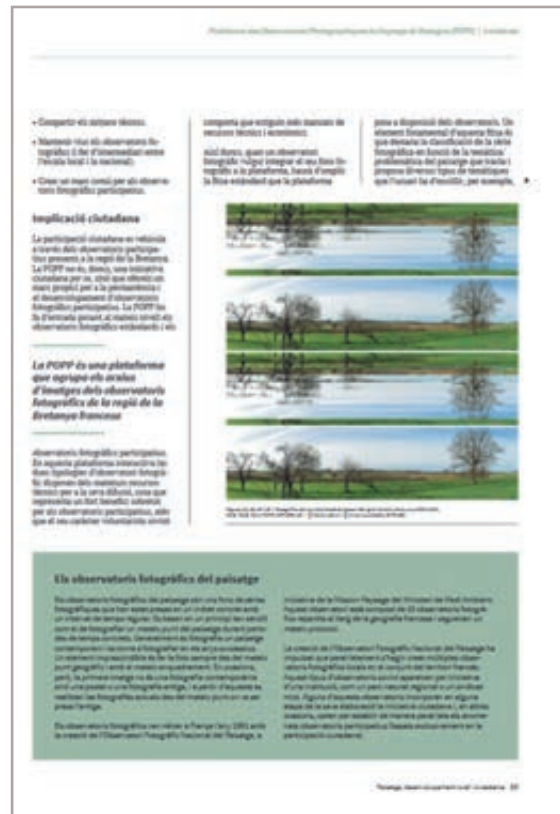

PAISATGE, DESENVOLUPAMENT RURAL I CIUTADANIA. BONES PRÀCTIQUES DE COL·LABORACIÓ CIUTADANA EN LA GESTIÓ DEL PAISATGE A EUROPA

Coedició en el marc del projecte COL·LABORxPAISATGE.

Durant el 2017 l'Observatori ha coeditat la publicació Paisatge, desenvolupament rural i ciutadania. Bones pràctiques de col·laboració ciutadana en la gestió del paisatge a Europa. Aquesta publicació s'emmarca dins el projecte de cooperació COL·LABORxPAISATGE "Desenvolupament rural a través del paisatge i la col·laboració ciutadana (construccions de pedra seca", coordinat per l'Associació pel Desenvolupament Rural Integral de la Zona Nord-Oriental de Catalunya (ADRINOC) amb l'assessorament i el suport tècnic de l'Observatori del Paisatge de Catalunya (veure apartat 4.8). S'han imprès vuit-cents exemplars del document que també es pot consultar en format digital.

El document fa una selecció de deu bones pràctiques de col·laboració ciutadana en la gestió i ordenació del paisatge que s'estan duent a terme a nivell europeu. S'analitzen casos de Catalunya, França, Itàlia, Suïssa, Alemanya, Eslovàquia, el Regne Unit i els Països Baixos.

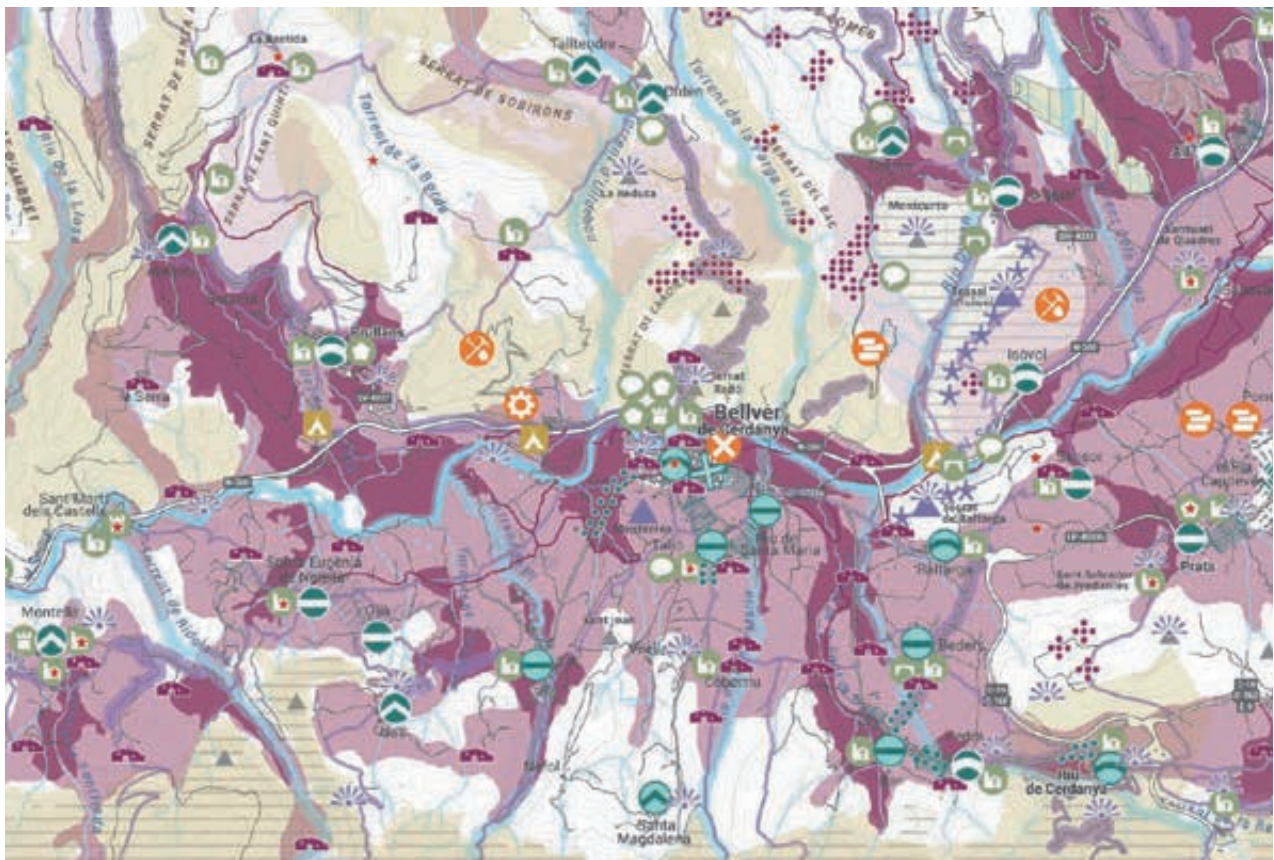

MAPA DEL PAISATGE TRANSFRONTERER DE LA CERDANYA

Edició del mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya en català i francès.

En el marc del Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya (veure apartat 4.1), s'ha publicat el mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya. El mapa de paisatge transfronterer de la Cerdanya és una de les peces clau del Pla de paisatge. Està publicat en format paper (vuit-cents exemplars) i també en digital, és bilingüe, en català i francès, i recull els principals valors i les principals estratègies de futur de la vall en l'àmbit del paisatge.

9.2 Campanyes promocionals

Realització de dues campanyes de difusió.

Per promoure i donar a conèixer les publicacions de l'Observatori, durant l'any 2017 s'han realitzat dues campanyes de difusió. La primera vinculada amb l'"Agenda de l'Aigua", una iniciativa de l'Agència Catalana de l'Aigua, que recull al web <http://agendadelaigua.cat/> totes aquelles activitats relacionades amb el Dia Internacional de l'Aigua. L'Observatori s'hi va sumar regalant durant la setmana del 20 al 26 de març un exemplar del llibre Paisatge, patrimoni i aigua a les persones que enviessin un correu electrònic a l'adreça del centre de documentació.

La segona campanya de promoció fou arran de la diada de Sant Jordi, durant tota la setmana es va fer promoció de les publicacions a través de les xarxes socials de l'Observatori, es regalava un llibre, a escollir, per la compra de qualsevol de les publicacions de l'Observatori.

9.3 Elaboració i distribució trimestral del butlletí Paisatg-e

Durant l'any 2017 s'han elaborat i distribuït quatre edicions, i a finals d'any tenia 2.267 subscriptors

El butlletí Paisatg-e és un butlletí electrònic trimestral amb l'objectiu de difondre informació de referència sobre paisatge a Catalunya, a l'Estat espanyol i a escala internacional. És una eina d'opinió, informació i conscienciació estretament vinculada al web www.catpaisatge.net, però que disposa de la seva pròpia estructura.

El 2017 no hi ha hagut cap canvi d'estructura i per tant continua constant de: l'apartat "L'observador" és un article d'una persona destacada en el camp del paisatge, cada número és una persona diferent; el "Mosaïc" són novetats destacades; en el "Paisatge digital" es recomana un web; i les "Publicacions d'interès" és l'apartat on es recomanen alguns dels últims llibres adquirits al centre de documentació de l'Observatori.

El número de subscriptors a 31 de desembre de 2017 són 2.267 repartits de la següent manera: 1.159 en la versió catalana, 826 en versió castellana i 282 en versió anglesa.

L'OBSERVADOR

Fotografia i paisatge

Clara Nubiola
Artista

Recordo el dia. Han passat uns quants anys – m'agradaria que aquesta frase no us soni a relat de qui ja escriu amb monyo blanc i bastó – i jo cursava tercer a la universitat. Entre les optatives del segon trimestre, per fi, fotografia.

Ell es va presentar i va començar a parlar. [...]

MOSAIC

Seminari Biennal 'Paisatge i imatge. La fotografia'

El Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de l'Ajuntament de Girona i l'Observatori del Paisatge de Catalunya han organitzat la primera edició del seminari **Paisatge i imatge**, que tindrà lloc a l'EspaiCaixa Girona els dies 19 i 20 d'octubre de

Novetat, l'app de la Pedra Seca

Una de les accions més destacades del projecte de cooperació LEADER COL·LABORAPAISATGE és la creació de l'**app de la Pedra Seca**. Aquesta aplicació per a mòbils i tauletes permet consultar i catalogar construccions de pedra seca de Catalunya i dels

9.4 Elaboració i distribució setmanal del butlletí Dietari de Paisatge

Durant l'any 2017 s'han enviat 43 dietaris que han arribat a 1170 subscriptors.

El Dietari de Paisatge és un butlletí digital que recull setmanalment notícies sobre paisatge publicades en els principals mitjans de comunicació escrits del món, amb un èmfasi especial en les novetats referides a Catalunya. Va néixer amb l'esperit de fer disponible, d'una manera senzilla i ràpida, informació d'actualitat en temes de paisatge a persones interessades en la temàtica.

Durant l'any 2017, s'ha continuat fent la recerca diària de notícies d'interès de temàtica paisatgística publicades en els principals mitjans de comunicació escrits (una tria de les quals es posa a la portada del web) i la selecció setmanal de notícies de més interès paisatgístic intentant respectar un equilibri de llengües (català, castellà, anglès, francès, italià i portuguès) i temàtiques, tot prioritant les notícies que fan referència a Catalunya. Aquest any 2017 s'han enviat 45 dietaris i s'ha arribat a 1.170 subscriptors.

9.5 Elaboració i distribució mensual del butlletí Agenda de Paisatge

A finals de 2017 hi havia 1961 subscriptors d'arreu del món.

Agenda de Paisatge és un butlletí digital amb informació sobre congressos, jornades, cursos, conferències, presentacions, sortides, premis i exposicions d'arreu del món, però amb un especial èmfasi en les que se celebren a Catalunya.

El butlletí s'edita en quatre idiomes, és de distribució mensual i recull les activitats dels tres mesos següents a l'enviament. És una publicació que vol ser de gran utilitat pels agents més directament implicats en l'estudi i la gestió del paisatge i, en general, per qualsevol persona interessada en el paisatge. A finals de 2017 hi havia 1.961 subscriptors d'arreu del món.

Cada vegada es reben més peticions per incloure activitats a l'agenda; són activitats relacionades amb paisatge i provenen tant de particulars com d'organitzacions i entitats.

9.6 Elaboració d'articles

Articles escrits i entrevistes realitzades als membres de l'Observatori del Paisatge durant aquest 2017:

- "Landscape Observatory of Catalonia: Increasing Knowledge and Promoting Cooperation in Landscape", *Uniscape En-Route*, vol. 2, núm. 5, p. 14-21. Autor: Pere Sala i Martí.
- "The Character of the Volcanic Landscape of La Garrotxa", dins Joan Martí, Llorenç Planagumà (eds.). *La Garrotxa Volcanic Field of Northeast Spain*. [Berlin]: Springer, 2017, p. 1- 25. Autors: Pere Sala i Martí i Joan Nogué.
- "Essències", dins Daniela Colafranceschi. *Mediterraneo. Appunti*. [Capellades]: Museu Molí Paper de Capellades, 2017. Autor: Joan Nogué.
- "Desde cerca", dins Daniela Colafranceschi. *Mediterraneo. Appunti*. [Capellades]: Museu Molí Paper de Capellades, 2017. Autor: Pere Sala i Martí.
- "La contribución del paisaje visual en la generación de marcas territoriales", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Espanyoles*, núm. 74 (2017), p. 143-160. Autors: Joan Nogué i Jordi de San Eugenio Vela.
- El paisatge, entre el subjecte i l'objecte: discurs de recepció de Joan Nogué i Font com a membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegit el dia 2 de febrer de 2017. Resposta de Maria Dolors Garcia Ramon, membre emèrita de la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, Secció de Filosofia i Ciències Socials, 2017. Autor: Joan Nogué.
- "The Character of the Volcanic Landscape of La Garrotxa", dins Joan Martí, Llorenç Planagumà (eds.). *La Garrotxa Volcanic Field of Northeast Spain*. Cham: Springer, p. 1- 25. (Geoheritage, Geoparks and Geotourism). Autors: Pere Sala i Martí i Joan Nogué.
- "[Presentació]", dins Pere Sala, Jordi Grau, Jordi Terrades (coord.). *Paisatge, desenvolupament rural i ciutadania: bones pràctiques de col·laboració ciutadana en la gestió del paisatge a Europa*. Olot: Associació pel Desenvolupament Rural Integral de la Zona Nord-Oriental de Catalunya (ADRINOC), p. 7, 2017. Autor: Joan Nogué.

Durant l'any 2017 l'Observatori del Paisatge ha continuat assessorant i participant en altres iniciatives i projectes. Són, entre d'altres, les següents:

- Membre del Patronat del Consorci del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), en representació de la Generalitat de Catalunya
- Membre de la Comissió Tècnica per al desplegament del Pla Cartogràfic de Catalunya i de la Directiva INSPIRE
- Col·laboració amb l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació de Tarragona
- Membre de la Comissió assessora de la Fundació Agroterritori
- Membre del Grup de Treball sobre Espais Agraris de Catalunya (Fundació del Món Rural)
- Membre del consell assessor del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya
- Membre de la comissió tècnica de seguiment dels plans directors de les colònies industrials
- Membre de la comissió de seguiment estratègic de l'Associació per al Desenvolupament Rural Integral de la zona Nord-Oriental de Catalunya (ADRI-NOC)
- Membre del Comitè científic de la Novena Trobada d'Estudi per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans (2017)
- Membre de l'Associació per la Pedra Seca i l'Arquitectura Tradicional
- Membre de la Comissió Tècnica de la Carta Europea de Turisme Sostenible a la Garrotxa
- Membre de la Taula de paisatge del pla de paisatge Paeria de Cervera
- Membre de la Comissió del Paisatge i la Sostenibilitat del Priorat-Montsant-Siurana

Recull de premsa: selecció d'alguns articles i notícies

Publicació: Le Journal du Parc

Data: Gener de 2017

Autor: -

Titular: Inventaire participatif. Partagez vos cabanes

Ce 26 novembre, avec la Communauté de communes Conflent-Canigó, le Parc organisait à Catllar une présentation de Wikipedra. Né en Catalogne en 2010 et étendu au Parc naturel régional en 2016*, ce site Internet recense les cabanes en pierre. Il fonctionne sur le même principe que l'encyclopédie Wikipedia : tout le monde peut participer.

* Dans le cadre d'un projet de coopération transfrontalière avec l'Observatori del Paisatges.

Grâce à cet outil collaboratif, vous pouvez consulter les emplacements de ces constructions, mais vous pouvez également participer à leur repérage en proposant des

baraques, des abris et des orris que vous connaissez dans votre commune, ou que vous découvrez lors de vos balades.

Bâties à partir du XVIIIe siècle, les cabanes en pierre servaient à abriter le bétail, les outils et les hommes. Elles témoignent encore de l'importance de l'agriculture dans les montagnes des Pyrénées catalanes. Aujourd'hui elles tombent en ruines ou sont difficiles à repérer car dissimulées par la végétation. Les inscrire sur Wikipedra est un premier moyen de préserver ce patrimoine, en le portant à connaissance.

<http://wikipedra.catpaisatge.net>

Publicació: Butlletí Digital Pedra a Pedra

Data: Gener de 2017

Autor: -

Titular: L'Estany va acollir l'Assemblea de la Coordinadora d'Entitats de la pedra seca, a partir d'ara APSAT (maig 2016)

L'Estany va acollir l'Assemblea de la Coordinadora d'Entitats de la pedra seca, a partir d'ara APSAT (maig 2016)

A més dels canvis dels membres de la Junta Directiva es van tractar tems com l'adhesió a l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial de la Generalitat de Catalunya, donar suport a la candidatura presentada per Xipre i Grècia per incloure la tècnica de la pedra sea a la Llista representativa del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat de la UNESCO, l'ampliació de la Wikipedra, i el projecte Col·labora x Paisatge, per posar en valor el patrimoni paisatgísic de l'arquitectura tradicional de pedra seca, entre altres aspectes.

També vam visitar la Mina, una obra d'engi-

nyeria del segle XVIII de més de 400 metres de llargada acompanyats de l'arquitecte Jordi Morros. La foto de la portada d'aquest butlletí digital il·lustra la sortida de la mina.

Publicació: La Vanguardia

Data: 9 de gener de 2017

Autor: Rosa M. Bosch

Titular: Pla per revaloritzar el paisatge transfronterer de la Cerdanya

LA SEGONA

Màrius Carol

DIRECTOR

Polítiques adolescents

BARACK Obama passarà a la història com un mandatari que va intentar que la política no fos entesa com un bàlsam per resoldre tots els problemes, mentre tractava els seus conciutadans com a gent adulta. L'encara president dels Estats Units concep la societat com a sobirana en si mateixa i constituïda entre iguals, més o menys com la definia Jean-Jacques Rousseau a *El contracte social*. La política no ha de tractar de complicar la vida dels ciutadans sinó fer-la més fàcil. Per això cal repartir millor els recursos i intentar rescatar els més desfavorits. Obama no és ni un revolucionari, ni un idealista, però ha sabut transmetre la sensació que era important no guanyar-se més enemics dels que correspon per quota a canvi de mantenir l'equilibri a l'interior del país. Els resultats són més que acceptables, ja que deixarà la Casa Blanca amb un atur per sota del 4.5%, un creixement sostingut i vint milions de per-

Ès possible que li manqués lideratge en política internacional i que no complís totes les expectatives de canvi, però no va crear problemes nous. La distància del temps engrandirà la seva figura. Sentir-lo parlar era una manera de començar a admirar-lo. Lluny d'ell l'exabrupte, la demagògia o la simplicitat. Sempre va pensar -i torneem a Rousseau- que poder participar com a iguals en la societat ens transforma. Hi ha un sentit moral en Obama que el dota d'un respecte impressionant.

Quan el populisme sembla apropiat-se del planeta, inclosos els Estats Units, on Trump ha dit el que la gent vol escoltar, no el que hauria de saber, ell n'és als antípodes. La política actual resulta tremendament adolescent, escassament madura. Sembla la locció capil·lar dels falsaris de les fires del Llunyà Oest, que el personal comprava a canvi

ELS SEMÀFORS

Hadjjatou Mani

EXESCLAVA DEL NIGER

Venuda com a esclava als 12 anys, Mani va aconseguir que es condemnés el Govern del Niger per haver tolerat que una nena fos venuda i sotmesa a explotació i treball forçat i violència sexual. El seu exemple ha encoratjat altres dones a exigir la llibertat. **PÀG. 24**

Pere Sala

COORDINADOR OBSERVAT. PAISATGE

L'Observatori del Paisatge, del qual Pere Sala és coordinador, ha realitzat junt amb el Parc Naturel Regional des Pyrénées Catalanes i el Consell Comarcal de la Cerdanya un pla per posar en valor el paisatge transfronterer de la Cerdanya. **VIIURE**

viure

Dilluns, 9 de gener del 2017

Dalida reviu en el 30è aniversari de la seva mort amb un 'biopic' i una exposició

PÀGINA 6

Pla per revaloritzar el paisatge transfronterer de la Cerdanya

■ Una investigació conjunta entre Catalunya i França documenta 169 punts d'observació

ROSA M. BOSCH
Puigcerdà

Dos bancs solitaris destaquen a un costat de la carretera que serpenteja i enllaça Saneja i Guils de Cerdanya. La sorprenent ubicació, a la serra dels Fills, no és per casualitat. Els seients conviden a la contemplació d'un paisatge presidit pels 2.913 metres del Puigmal, la silueta de la Tosa d'Alp o la de les Penyes Altes de Moixeró, a més de les característiques closes cerdaneses. Aquest mirador és un dels 169 punts d'observació documentats en el pioner pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya, un treball que ha liderat l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

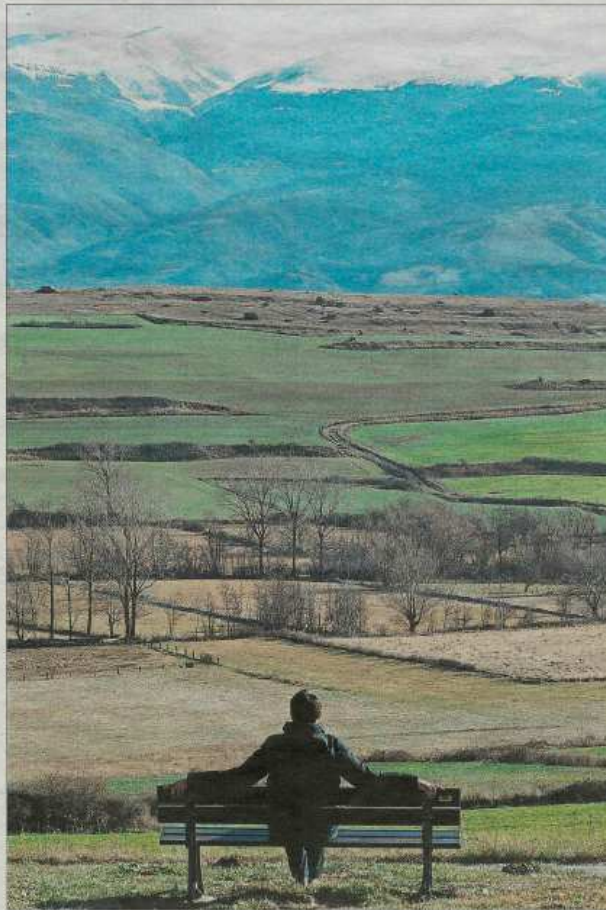
Institucions catalanes i franceses s'han aliat per posar en relleu un territori comú. Un dels primers passos ha estat l'elaboració d'aquest document acompanyat d'un mapa detallat. "Els 169 punts sorgeixen gràcies a les aportacions fetes pels habitants i els ajuntaments dels 39 municipis de la Cerdanya. Primer, es va fer una consulta ciutadana per saber quins eren els miradors amb més càrrega simbòlica i social per a la població cerdana i

CONSULTA CIUTADANA
Els habitants de la Cerdanya van proposar localitzacions per la càrrega simbòlica

PROJECTE PIONER A EUROPA
El pla fixa el full de ruta per posar en relleu el paisatge a tots dos costats de la frontera

després vam fer un reconeixement sobre el terreny per verificar la informació rebuda", explica Pere Sala, coordinador de l'Observatori del Paisatge, que ha desenvolupat aquest projecte juntament amb el Parc Naturel Régional des Pyrénées Catalanes i el Consell Comarcal de la Cerdanya.

Les localitzacions seleccionades s'han agrupat en cinc categories en funció de la seva ubicació:

A la carretera. Aquest banc, situat a peu de la via que enllaça les localitats de Saneja i Guils de Cerdanya, és un mirador privilegiat del paisatge característic de cims i pastures

en cims o altres enclavaments elevats; els que són dins de pobles i formen part de la vida quotidiana dels habitants; en marges de carreteres; els relacionats amb elements patrimonials, com ara ermites o castells; i els que ofereixen un camp de visió de 360 graus. Des del cim del Carlit, el més alt de la Cerdanya, de 2.921 metres i amb vista al Canigó, la Pica d'Estats o l'Aneto, fins al Coll del Calvari, a Font-Romeu, o el parc del Mirador de

LA DADA

39

És el nombre de municipis de la Cerdanya, 17 a Catalunya i 22 a França.

Bolvir.

L'afluència turística durant les dates més assenyalades, com aquest període vacacional nadalenc, contrasta amb la tranquil·litat dels dies feiners. Un dilluns assolit de mitjans del desembre passat, Manolo Fidalgo, jubilat de 73 anys, era l'única persona que gaudia de la perspectiva que ofereix l'esmentat parc del Mirador de Bolvir, una de les localitats amb més segones residències de personatges del paper cuixé. "Mir, aquesta és la casa que s'han construït Piqué i Shakira, i aquí baix hi ha la de Jordi Pujol Ferrusola", enumerava el veï ceretà. Però si aquesta placeta forma part de l'inventari del paisatge és per un altre tipus de panoràmica. "Des d'aquí s'albiren totes les muntanyes de la part sud de la Cerdanya: el Cadí, la Tosa d'Alp, el Puigmal...", subratlla Pere Sala.

Excepte Ur, tots els municipis d'aquesta regió transfronterera tenen almenys un punt d'observació. El que més n'ostenta és Bellver, amb 19, seguit de Lles, amb 17, i Montellà i Martinet, amb 11. Un dels que ofereix un paisatge més privilegiat és ubicat al coll del Calvari, del municipi francès de Font-Romeu, a 1.836 metres. En aquesta mena de balcó presidit per la creuifixió es poden ubicar fàcilment muntanyes, valls, pobles i altres refe-

CONTINUA A LA PÀGINA SEGUENT >>>

LA PROTECCIÓ DEL PAISATGE

Alerta amb els excessos urbanístics

La immensitat. Panoràmica des de l'ermita de Sant Salvador de Predanies, a Prats i Sansor, un dels 169 punts d'observació seleccionats

»» VE DE LA PÀGINA ANTERIOR

rències geogràfiques gràcies a cartells que indiquen tant l'orientació i l'altitud com la distància a què es troben. Del Canigó (2.785 metres a 25 kilòmetres) a la vall d'Eyne (1.675 m, a cinc km) o el refugi de la Calme (2.150 m i a 3 km), entre d'altres.

Tal com indica el president del Consell Comarcal, Ramon Moliner, aquest document recopilatori, a més de posar en relleu el

Guanya la segona residència

■ Del total de 21.186 habitatges que hi ha a la comarca de la Cerdanya només un 36% són primera residència, prop d'un 54%, segona, i un 10% estan buits, segons les últimes dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), de l'any 2011. Un altre indica-

dor de l'Idescat per determinar la tipologia dels habitants és que només a la capital, Puigcerdà, hi ha una població vinculada de 132.833 persones, una xifra que resulta de sumar els 8.825 residents i els 124.008 no residents (turistes, estudiants i treballadors).

dor és un espai amb un valor contemplatiu, de relax, que també té interès turístic, per això les propostes passen per facilitar l'accés als 169 enclavaments, harmonitzar la senyalització i dissenyar rutes. També es pot utilitzar aquest pla com a recurs educatiu per aproximar els escolars a la seva comarca", afegeix Sala.

Seguint el que estableix el Conveni Europeu del Paisatge (CEP), firmat l'any 2000 a Flo-

rència a instàncies del Consell d'Europa, la Cerdanya ha esbossat un full de ruta encaminat a preservar els seus valors naturals. Els reptes de l'actual pla, que va arrencar el 2012, són potenciar els espais agrícoles, en concret la característica closa cerdana (zona de cultiu delimitada per marjans o camps closos amb vegetació perpendicular als canals i camins, algunes d'origen romà), compatibilitzar les funcions ecològiques dels boscos i

A BOLVIR

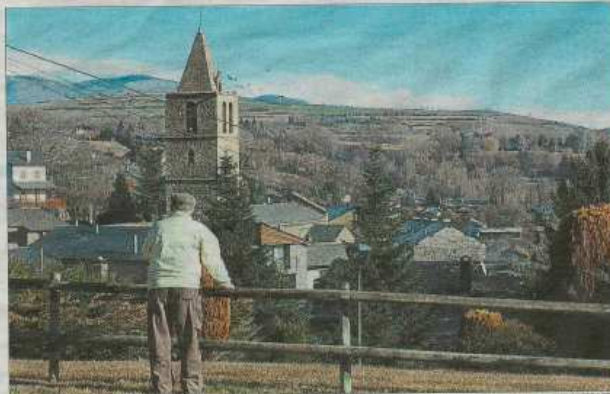
"Des d'aquí es veuen totes les muntanyes del sud de la Cerdanya: el Cadí, el Puigmal..."

A FONT-ROMEU

Des del coll del Calvari, un mirador a més de 1.800 metres, s'observa el Canigó

paisatge, ofereix informació pràctica per al visitant i per a les empreses de senderisme. Fruit de l'aliança entre la Cerdanya Nord i la Sud és el primer mapa del paisatge transfronterer, a escala 1:50.000, que veurà la llum els pròxims dies.

El següent pas apunta Sala: és crear un grup de treball entre ajuntaments i altres entitats per culminar la iniciativa. "Un mira-

Tranquil·litat. Un veï de la Cerdanya contempla la vista des del parc del Mirador de Bolvir

REPTES

Un desenvolupament més ordenat dels pobles i potenciar els espais agrícoles

muntanyes amb el seu aprofitament econòmic i usos lúdics, i defensar el creixement ordenat dels nuclis urbans, dimensionant-los segons les necessitats reals.

Els documents de què consta aquesta investigació donen un toc d'alerta pels excessos comencats a la Cerdanya, que han portat a la "banalització i homogeneïtzació dels nous creixements urbanístics" de poblacions encaixades entre mosaics agrícoles, com ara Puigcerdà, Llívia, Bellver o Osseja, i forestals, com ara Alp, Bolquera o Font-Romeu, entre d'altres. ■

VEGIU EL PLANOL DELS 169 PUNTS D'OBSERVACIÓ A www.lavanguardia.com

Publicació: Ara Balears
Data: 4 de febrer de 2017
Autor: Ignasi Aragay
Titular: Quin és el vostre paisatge favorit?

arabalears

Quin és el vostre paisatge preferit?

IGNASI ARAGAY | 04/02/2017 19:15

Quin és aquell lloc que quan el contempleu, quan hi passegeu, quan hi viviu, us fa sentir bé amb vosaltres mateixos, us dona pau i us injecta energia? Tots tenim els nostres paisatges estimats i quotidians, aquells llocs en què ens sentim com a casa. N'acostumem a tenir uns quants, oi? Són perfectament reals, físics, i alhora subjectius, perquè estan tenyits de la nostra mirada, de la nostra experiència. Poden estar associats a lectures, a amistats, a epifanies, a comiats... Un mar d'oliveres esventat, un reclos i humit jardí romàntic, la grandiositat d'un pic nevat, la calma d'una planassa marina a l'hivern, la nostra quotidiana trama urbana contemplada des de l'avió quan tornem a casa, aquell tall de lluna que veiem cada nit des de la finestra. Paisatges!

Aquesta setmana, Joan Nogué, director i fundador de l'Observatori del Paisatge -per poc temps, perquè al març deixa el càrrec-, ha ingressat a l'Institut d'Estudis Catalans amb una conferència en què reivindica el paisatge com a bé comú, no des de la vella contraposició entre el que és públic i el que és privat, sinó des de la suma ètica entre el que és objectiu -el paisatge com a bé físic, gairebé sempre humanitzat, amb els seus valors naturals o construïts- i el que és subjectiu -el paisatge com a percepció individual d'una realitat col·lectiva, també amb els seus valors, en aquest cas culturals i psicològics.

"La meitat de la bellesa d'un paisatge depèn del mateix paisatge, i l'altra meitat de qui el contempla". L'aforisme, citat per Joan Nogué, correspon al filòsof i escriptor xinès Lin Yutang (1895-1976), un dels principals introductors de la filosofia oriental a Occident. esclar, tantes vegades sentim el desig de fondre'ns amb el paisatge, d'esdevenir-ne part: la nostra mirada és llavors paisatge, l'olorem i l'escoltem, el pintem, el fotografem i l'escrivim, el caminem o el sobrevoem. "Això és la joia -ser un ocell, creuar / un cel on la tempesta deixà una pau intensa", escrivia Màrius Torres. Ser al paisatge i ser paisatge, en harmonia.

Però només és possible gaudir la pau intensa del paisatge, de tot el que ens envolta, quan partim d'una pau interior, d'un benestar ètic. Per estar bé amb el món cal estar bé amb un mateix. Si la nostra ànima no és un lloc agradable, no trobarem el nostre lloc en el paisatge del món, en un paisatge que és col·lectiu, de tots. Anirem, per dir-ho a la manera de Marc Augé, d'un no-lloc asèptic i artificios, sobrecarregat de perfums i de llum, a un altre no-lloc sense identitat. No ens hi identificarem. Tan sols jugarem amb el paisatge com una ficció, com en una mera especulació sentimental, com si fos una postal. Fins i tot potser consumirem un paisatge convencionalment bell, però no el farem nostre, intencionalment nostre.

El respecte pel paisatge, sigui urbà o natural, passa per aquesta capacitat de viure'l, de sentir-lo, de conèixer-lo, de compartir-lo. El paisatge sempre és cultura i ètica, és meu i de tots: sempre és un diàleg. L'especulació amb el paisatge és incultura i immoralitat, és un monòleg. Una societat amb un degradat paisatge moral produeix un degradat paisatge físic: ciutats caòtiques i grises, com camps de batalla, i entorns rurals contaminats, abandonats, recremats. Una societat així produeix el contrari del que volia l'ideòleg Cerdà, que aspirava a ruralitzar la ciutat (a aportar-hi natura) i a urbanitzar l'espai rural (a aportar-hi progrés tècnic). El paisatge del bé comú que defensa Joan Nogué -i allà on diem paisatge podeu posar-hi, si voleu, poble, ciutat o país- és, d'alguna manera, un retorn a aquest ideal cerdanià, de fusió de natura i cultura, del qual encara som ben lluny.

Publicació: Vilaweb

Data: 8 de febrer de 2017

Autor: -

Titular: Catalunya exposa el seu model d'Observatori del Paisatge a Holanda

Catalunya exposa el seu model d'Observatori del Paisatge a Holanda...

Dimecres 8.02.2017 11:00 - VilaWeb

Catalunya exposa el seu model d'Observatori del Paisatge a Holanda

L'Observatori del Paisatge de Catalunya, ens adscrit a la Conselleria de Territori i Sostenibilitat, participa aquest dijous i divendres en la Conferència Internacional d'Observatoris del Paisatge a Amersfoort (Holanda) com a organisme convidat per presentar les polítiques i instruments de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya.

BARCELONA, 8 (EUROPA PRESS)

L'Observatori del Paisatge de Catalunya, ens adscrit a la Conselleria de Territori i Sostenibilitat, participa aquest dijous i divendres en la Conferència Internacional d'Observatoris del Paisatge a Amersfoort (Holanda) com a organisme convidat per presentar les polítiques i instruments de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya.

El Govern català va aprovar el 2005 la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge, inspirada en el Conveni europeu del paisatge, i va crear aquell mateix any l'Observatori –consorci format per Govern, administracions locals, universitats i col·lectius professionals– com a ens d'assessorament de la Generalitat, ha informat aquest dimecres el departament que dirigeix Josep Rull en un comunicat.

Una quinzena d'observatoris europeus i latinoamericans s'han inspirat en el model català, com Colòmbia, el Canadà, Finlàndia i el Regne Unit, i ha estat l'holandès el que ha convidat l'Observatori perquè comparteixi la seva experiència després de 12 anys de funcionament.

Una delegació del Ministeri d'Ecologia i Desenvolupament Sostenible francès va visitar l'Observatori l'1 de febrer per conèixer les polítiques de paisatge de Catalunya.

L'Observatori és assessor del Consell d'Europa en matèria de paisatge, i participa en el desplegament del sistema d'informació del Conveni Europeu del Paisatge, juntament amb França, Portugal, Suïssa, Eslovàquia i la regió belga de Valònia.

La pàgina web de l'Observatori està disponible en quatre idiomes –català, castellà, anglès i francès–, i el 2016 va rebre 70.246 visites, un 40% procedent de més de 100 països.

Publicació: Naciódigital

Data: 8 de febrer de 2017

Autor: Pau Masó

Titular: L'Observatori del Paisatge exporta el seu model al món

Naciódigital
DES DE 1994

Dimecres 8 de febrer de 2017

L'Observatori del Paisatge exporta el seu model al món

- ▶ L'ens públic ha inspirat a 15 observatoris internacionals sobre matèria paisatgística
- ▶ L'observatori català ha estat convidat a la Conferència Internacional d'Observatoris del Paisatge

Pau Masó | 08/02/2017 a les 11:21h

Especial: Territorials

Arxivat a: Societat, Garrotxa, medi ambient, Olot, Observatori del Paisatge

Centre de Documentació del Paisatge a l'Hospici d'Olot | Generalitat de Catalunya

L'Observatori del Paisatge de Catalunya, amb seu a l'Hospici d'Olot, ha estat font d'inspiració per a diversos països del món a l'hora de portar a terme polítiques de paisatge. Una quinzena d'observatoris internacionals paisatgístics s'han inspirat en el model de gestió i l'estructura organitzativa de l'ens català. Països com Líban, Colòmbia, Canadà, Suècia, Finlàndia, Irlanda, Regne Unit o Països Baixos han mostrat interès en conèixer a fons el model de l'entitat per poder importar les estratègies catalanes als seus observatoris.

El recent creat observatori neerlandès ha convidat l'entitat catalana a participar aquesta setmana a la Conferència Internacionals d'Observatoris del Paisatge que té lloc a Amersfoort. Representants de l'Observatori del Paisatge de Catalunya presentaran les polítiques i instruments de protecció, gestió i ordenació del paisatge català, molts dels quals són pioners.

L'interès internacional sobre l'experiència catalana recau principalment en la redacció dels catàlegs del paisatge. Un documents tècnics que determinen la tipologia dels paisatges de cada zona, els seus valors i estat de conservació, els objectius de qualitat que han de complir i les propostes per assolir-los. Actualment estan aprovats els catàlegs de set zones catalanes, entre ells, el de les comarques gironines.

L'Observatori, al Consell d'Europa

L'Observatori del Paisatge de Catalunya és també l'assessor del Consell d'Europa en matèria paisatgística. Participa activament en el desplegament de la informació sobre el paisatge europeu a institucions i a la ciutadania en general. Ho fa juntament amb França, Portugal, Suïssa, Eslovàquia i la regió belga de Valònia amb el Sistema d'informació del Conveni Europeu del Paisatge (ELCIS). Aquest sistema permet accedir a les institucions a la principal informació en matèria de protecció i gestió del paisatge.

L'Observatori del Paisatge de Catalunya és una institució que neix l'any 2005 com a ens d'assessorament de la Generalitat i de conscienciació de la societat en matèria de paisatge. Està estructurat en forma de consorci pel Govern, les administracions locals, universitats i col·lectius professionals. Des del seu naixement l'Observatori ha tingut la seu tècnica a Olot, ubicada a l'Hospici.

Un centenar de persones celebren els deu anys de l'Observatori del Paisatge. Foto: Martí Albesa

Publicació: Nacióditigal
Data: 9 de febrer de 2017
Autor: Pau Masó

Titular: L'Observatori del Paisatge, amb seu a Olot, exporta el seu model al món

L'Observatori del Paisatge, amb seu a Olot, exporta el seu model al món

- ▶ L'ens públic ha inspirat a 15 observatoris internacionals sobre matèria paisatgística
 - ▶ L'observatori català ha estat convidat a la Conferència Internacional d'Observatoris del Paisatge
- 📄 Joan Nogué: «A nivell europeu, el turista es mou per gaudir del paisatge»

Pau Masó | 08/02/2017 a les 10:50h

Arxivat a: Territori i medi ambient, europa, Olot, Observatori del Paisatge

Centre de Documentació del Paisatge a l'Hospici d'Olot | Generalitat de Catalunya

L'Observatori del Paisatge de Catalunya, amb seu a l'Hospici d'Olot, ha estat font d'inspiració per a diversos països del món a l'hora de portar a terme polítiques de paisatge. Una quinzena d'observatoris internacionals paisatgístics s'han inspirat en el model de gestió i l'estructura organitzativa de l'ens català. Països com Líban, Colòmbia, Canadà, Suècia, Finlàndia, Irlanda, Regne Unit o Països Baixos han mostrat interès en conèixer a fons el model de l'entitat per poder importar les estratègies catalanes als seus observatoris.

El recent creat observatori neerlandès ha convidat a l'entitat catalana a participar aquesta setmana a la Conferència Internacionals d'Observatoris del Paisatge que té lloc a Amersfoort. Representants de l'Observatori del Paisatge de Catalunya presentaran les polítiques i instruments de protecció, gestió i ordenació del paisatge català, molts dels quals són pioners.

L'interès internacional sobre l'experiència catalana recau principalment en la redacció dels catàlegs del paisatge. Un documents tècnics que determinen la tipologia dels paisatges de cada

zona, els seus valors i estat de conservació, els objectius de qualitat que han de complir i les propostes per assolir-los. Actualment estan aprovats els catàlegs de set zones catalanes, entre ells, el de les Comarques Gironines.

Paisatge de tardor a la Garrotxa Foto: Martí Albesa

L'Observatori, al Consell d'Europa

L'Observatori del Paisatge de Catalunya és també l'assessor del Consell d'Europa en matèria paisatgística. Participa activament en el desplegament de la informació sobre el paisatge europeu a institucions i a la ciutadania en general. Ho fa juntament amb França, Portugal, Suïssa, Eslovàquia i la regió belga de Valònia amb el Sistema d'informació del Conveni Europeu del Paisatge (ELCIS). Aquest sistema permet accedir a les institucions a la principal informació en matèria de protecció i gestió del paisatge.

L'Observatori del Paisatge de Catalunya és una institució que neix l'any 2005 com a ens d'assessorament de la Generalitat i de conscienciació de la societat en matèria de paisatge. Està estructurat en forma de consorci pel Govern, les administracions locals, universitats i col·lectius professionals. Des del seu naixement l'Observatori ha tingut la seu tècnica a Olot, ubicada a l'Hospici.

Publicació: NacióGarrotxa

Data: 9 de febrer de 2017

Autor: Pau Masó

Titular: Joan Nogué: 'A més d'un li agradaria que l'Observatori del Paisatge a Olot estigués a Barcelona'

NacióGarrotxa
NacióDigital

Dijous 9 de febrer de 2017

ACCEDIX REGISTRAT

PORTADA OPINIÓ FOTOS POLITICA SOCIETAT NACIÓDIGITAL

PAISATGE

Joan Nogué: «A més d'un li agradaria que l'Observatori del Paisatge d'Olot estigués a Barcelona»

► El director de l'entitat catalana considera que s'ha fet molt bona feina però denuncia la falta de recursos econòmics

🔗 L'Observatori del Paisatge, amb seu a Olot, exporta el seu model al món

Pau Masó | 09/02/2017 a les 08:24h

Joan Nogué és el director de l'Observatori del Paisatge. | Martí Albesa

Aquesta setmana s'ha conegut que l'Observatori del Paisatge s'ha convertit en el punt de mira de varis països pel model de gestió que ha portat a terme en els seus 12 anys d'existència. Diversos països d'Amèrica del Sud i Europa s'han interessat per la gestió pionera de l'ens català i de fet l'han adoptat com un model a seguir.

NacióGarrotxa ha volgut conèixer l'opinió del director de l'Observatori a aquesta notícia. Joan Nogué es mostra "satisfet i sorprès" per l'interès de països d'arreu del món. Segons el director s'ha treballat amb uns recursos molt limitats des de l'esclat de la crisi econòmica. Nogué denuncia la falta de cabals però assegura no s'han deixat de duu a terme projectes.

Actualment, l'Observatori del Paisatge de Catalunya té dues seus, una a Olot, situada a l'Hospici, i l'altra a Barcelona. Nogué ha assegurat que la falta de recursos econòmics no obligarà a

centralitzar l'entitat a Barcelona i per tant no pateix per la seu olotina. El director, però, ha assegurat que "a més d'un li agradaria que l'Observatori estigués a Barcelona" de forma centralitzada i que "sempre cal estar a l'aguait". Nogué també ha explicat que fa poques setmanes que un equip format per persones de l'estat francès van visitar la Garrotxa interessats per l'Observatori del Paisatge. "Cap d'aquestes persones es va qüestionar el perquè de la seu d'Olot", relata el director.

L'observatori del Paisatge va ser creat l'any 2005 abans de la crisi econòmica. Quan a l'any 2009 va esclatar la crisi, l'Observatori va seguir amb la seva tasca amb una reducció de recursos important. Alguns dels països interessats a conèixer el projecte i el mètode de treball de l'entitat catalana han traslladat a Joan Nogué el dubte de com és possible portar a terme una tasca pionera amb uns fons limitats. Segons Nogué això demostra tot el que es pot fer a Catalunya "quan ens hi posem".

Publicació: El Punt Avui

Data: 9 de febrer de 2017

Autor: -

Titular: L'Observatori del Paisatge, convidat als Països Baixos

EL PUNT AVUI+

URBANISME GIRONA - 9 febrer 2017 2.00 h

L'Observatori del Paisatge, convidat als Països Baixos

Un seminari fet per l'Observatori al Bages Foto: Arxiu.

REDACCIÓ - GIRONA

L'Observatori del Paisatge de Catalunya, ens adscrit al Departament de Territori i Sostenibilitat, participa avui i demà en la Conferència Internacional d'Observatoris del Paisatge que té lloc a Amersfoort (Països Baixos) com a organisme convidat per presentar les polítiques i instruments de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya, molts dels quals són pioners.

L'Observatori es va crear el 2005, com a ens d'assessorament de la Generalitat i de conscienciació de la societat en aquesta matèria. La seva estructura, en forma de consorci format pel govern, administracions locals, universitats i col·lectius professionals, és gairebé única al món i ha estat font d'inspiració per a molts països. Així, almenys 15 observatoris europeus i llatinoamericans s'hi ha inspirat, com ara els del Líban, Colòmbia, el Canadà, Suècia, Finlàndia, Irlanda, el Regne Unit o els Països Baixos.

És precisament el recent creat Observatori del Paisatge dels Països Baixos el que l'ha convidat.

Publicació: Regió 7

Data: 3 de març de 2017

Autor: Miquel Spa

Titular: L'Observatori del Paisatge pauta com conrear jardins i horts a la Cerdanya

Regió7

Notícies de Puigcerdà

L'Observatori del Paisatge pauta com conrear jardins i horts a la Cerdanya

El Mapa del paisatge transfronterer incorpora documents de gestió d'elements agrícoles i urbans

Miquel Spa | 03.03.2017 | 23:41

L'Observatori del Paisatge ja ha posat a disposició pública el nou Mapa de paisatge transfronterer de la Cerdanya, tant en versió paper com en versió digital a través dels portals paisatgecerdanya i catpaisatge. El mapa, que s'ha presentat en societat aquest divendres a Puigcerdà, no tan sols dibuixa la realitat geogràfica de la vall sinó que, alhora, incorpora nous documents sobre la gestió d'elements forestals i urbans del territori com ara horts, jardins i espais públics oberts.

Un veí de la Cerdanya fent les tasques de preparació de l'hort
arxiu/miquel spa

El nou Mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya és una «experiència pionera en el conjunt d'Europa i en l'aplicació del Conveni europeu del paisatge que no només identifica i descriu el paisatge a l'escala local, sinó que plasma uns objectius de qualitat paisatgística i un projecte de territori per a la Cerdanya, a partir dels seus valors i dels paisatges percebuts i viscuts per la població», segons han definit els responsables de l'Observatori del Paisatge, un ens vinculat al departament de Territori.

Així, en el transcurs del treball fet des de l'any 2012 per a l'elaboració del mapa, els seus tècnics han pogut redactar altres documents que serviran tant a administracions com a veïns per mantenir una cohesió paisatgística als dos costats de la frontera. Entre aquests documents hi ha el Manual transfronterer per al manteniment i valorització dels vergers, l'ampliació de l'inventari Wikipedra a tota la Cerdanya; els resultats dels tallers sobre el conreu d'arbres fruiters i l'ordenació dels espais públics; o la creació de la guia dels millors punts d'observació de la vall, que ja va ser anunciada l'any passat.

El membre de l'Observatori del Paisatge Jordi Grau ha remarcat la importància d'aquests documents per posar en valor la gestió correcta i unificada dels elements que formen el paisatge de tota la vall, ja sigui en un o altre costat de la frontera estatal. Grau ha remarcat que es tracta «d'intentar abordar tots els camps relacionats amb la formació i potenciar el coneixement de tots els paisatges de la Cerdanya, i publicar el mapa més propositiu de la vall». El mapa combina els àmbits urbanístic, agrícola, patrimonial i turístic i ha estat elaborat amb la participació de veïns de la Cerdanya. Des de l'Observatori remarquen que és una experiència pionera entre dos estats a Europa.

Publicació: Pirineus TV

Data: 6 de març de 2017

Autor: -

Titular: Presenten el mapa transfronterer del paisatge

La Cerdanya, 6 de març 2017: PRESENTEN EL MAPA TRANSFRONTERER DEL PAISATGE

Aquest divendres s'ha presentat al Consell Comarcal de Cerdanya el mapa transfronterer del Paisatge, un document que recull els 169 miradors cerdans que pertanyen als 39 municipis que hi han participat. Aquest mapa és el resultat d'un treball col·lectiu d'identificació dels punts d'observació que ha durat més de dos anys, on han col·laborat especialistes, entitats, ajuntaments i veïns. A banda de conèixer els miradors de les dues bandes de la frontera, el treball serà un exemple per a la redacció dels futurs plans de paisatge, al mateix temps que servirà per promocionar turísticament aquests indrets i donar-los a conèixer també als centres educatius.

L'ermita de Bell-lloc, el castell de Llívia, la Torre del Riu d'Alp, el Pic dels Moros, l'estany de Lanós o el refugi de les Bulloses són alguns dels nombrosos punts d'observació que s'han identificat.

El projecte s'engloba dins el Pla del Paisatge transfronterer de Cerdanya, impulsat des del sindicat mixt del Parc natural regional dels Pirineus Catalans, el Consell Comarcal de Cerdanya i la Comunitat de Comunes Pirineus-Cerdanya, en col·laboració amb l'Observatori del Paisatge de Catalunya i els ajuntaments.

De moment s'han imprès uns 700 exemplars. També hi ha disponible la versió en línia a la web de l'Observatori del Paisatge.

Parlen al vídeo: PERE SALA, COORDINADOR OBSERVATORI PAISATGE CATALUNYA

Publicació: Diari de Girona
Data: 10 de març de 2017
Autor: Joaquim Nadal
Titular: Els paisatges de la Cerdanya

[Diari de Girona](#) » Opinió

0

Els paisatges de la Cerdanya

Joaquim Nadal I. | 10.03.2017 | 09:53

Divendres passat vaig ser a Puigcerdà per intervenir en la inauguració de l'exposició URBS de l'amic Joan Ganyet, que ja fa temps que es dedica a l'observació de la realitat, rural i urbana, amb la fotografia. En aquest cas no hi ha distinció entre la creació artística i la fotografia: Ganyet arriba als mateixos resultats que l'artista, en el seu cas amb l'auxili d'una tècnica d'observació instantània no modificada. La tria, l'angle, el detall, la proximitat, defineixen l'opció de l'artista que en aquesta exposició és sobretot una mirada sensible i intel·ligent a la pell de les ciutats. Per aquest camí s'erigeix en un homenatge als homes i les dones que fan les ciutats i als que contribueixen a la seva governació.

Només mitja hora abans es presentava a la seu del Consell Comarcal de Cerdanya el «Mapa. Pla de Paisatge Transfronterer. La Cerdanya». Una iniciativa de l'Observatori del paisatge, el Parc Natural regional dels Pirineus Catalans, l'Ajuntament de Llívia, el Consell Comarcal de Cerdanya, la Commune de Communes Pyrenées-Cerdagne i totes les institucions locals, comarcals, provincials i del Govern de Catalunya d'una banda i de l'altra el Consell Regional, el Departament i el Ministeri d'ecologia, del desenvolupament sostenible i de l'energia del Govern francès.

El punt de contacte entre l'exposició d'en Joan Ganyet i la presentació del Mapa del paisatge de la Cerdanya és que el Museu Cerdà, on es presentava URBS, és un projecte cofinançat per la Comunitat Europea a través del programa transfronterer Interreg i que el Mapa respon també a una estratègia transfronterera.

Vull remarcar aquest caràcter perquè per damunt de la superposició de diverses demarcacions polítiques i administratives va prevalent cada cop més la força unitària del fet comarcal, de la realitat física de la gran plana cerdana i totes les seves especificitats; i en el fons la Cerdanya esdevé el laboratori ideal per assajar polítiques comunes, especialment transfrontereres, però sobretot per remarcar que allò que formalment separen les fronteres ho uneixen les polítiques. Aquest és el sentit emblemàtic de la construcció de l'Hospital transfronterer de Cerdanya o de l'escorxador transfronterer. Ara hi afegim el paisatge, el territori, i totes les seves implicacions.

Ja sabem que la implementació de polítiques comunes topa amb entrebancs; és conegut el cas de les defuncions o dels naixements de ciutadans de la República francesa que es produeixen a l'Hospital Transfronterer de Puigcerdà. Però justament la lògica i la racionalitat d'aquesta amalgama de serveis comarcals, autènticament transfronterers, hauria de prevaldre per damunt de les dificultats administratives que una i altra administració s'haurien de disposar a resoldre per evitar de fer-nos pensar que s'ha fet una despesa innecessària.

El Mapa que comentem conté una declaració de principis que pot ser una resposta clara a la qüestió que acabo de formular: «La Cerdanya és un paisatge que creua la frontera entre les diverses administracions que hi tenen competències i esdevé un component fonamental del seu patrimoni comú. Les institucions i entitats de la Cerdanya, conscients de la importància estratègica que té el fet de conservar-lo i potenciar-ne la qualitat, sumen esforços i voluntats a l'hora de pensar i establir plegats les bases de futur per posar en valor aquest paisatge amb la complicitat de la ciutadania».

El Mapa identifica els principals elements representatius del paisatge de la Cerdanya: Una plana i valls estretes; la closa cerdana; l'entramat de canals; el mas cerdà; viles i pobles; el Segre riu vertebrador; els boscos de pi negre; pi roig i avet; els llacs i els estanys d'alta muntanya; l'escala cromàtica de les estacions; cims serres i perfils emblemàtics; la neu; les pistes d'esquí i els esports d'hivern; la urbanització de les pletes i el patrimoni cultural, artístic i arqueològic.

Sobre la base d'aquests elements distintius es defineixen uns «Objectius de qualitat paisatgística». Els punts que es desgranen per a cadascun dels Objectius són un bon programa d'actuació i situen tots i cada un dels objectius en un marc de polítiques pragmàtiques i lluny de la tendència massa sovintejada a fer volar coloms. No és sobrer d'esmentar els sis objectius generals: 1. Potenciar els espais agrícoles. 2. Promoure un creixement ordenat dels nuclis. 3. Integrar i millorar la imatge de les zones d'activitat econòmica. 4. Preservar i posar en valor els paisatges naturals. 5. Potenciar la llegibilitat i la nitidesa del paisatge de la Cerdanya i 6. Posar en valor el patrimoni construït.

De fet el Mapa és una lliçó d'història, de cultura i natura, de patrimoni cultural i natural, i un apunt de política per mostrar els camins concrets de la construcció europea. Si la neu i el bosc, si els patrimonis, si els estils, si la fauna, transiten més enllà de les ratlles que tracen les fronteres, per què no hauríem d'arbitrar polítiques comunes orientades a estimular la màxima felicitat possible dels habitants i dels visitants d'una comarca concreta a cavall de moltes administracions?

Data: 15 de març de 2017

Autor: -

Titular: El mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya

**Departament de Territori i
Sostenibilitat**

El mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya. B#22|15/03/2017

El Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya ja disposa d'una de les seves peces clau, el Mapa de paisatge transfronterer de la Cerdanya. El mapa, publicat en format paper i també en digital, és bilingüe, en català i francès, i recull els principals valors i estratègies de futur de la vall en l'àmbit del paisatge.

Ha estat elaborat per l'Observatori del Paisatge de Catalunya, amb la col·laboració de la Diputació de Girona, la Casa de la Generalitat a Perpinyà, el Consell Comarcal de la Cerdanya, l'Ajuntament de Llívia, el Parc Natural Regional dels Pirineus Catalans, la *Communauté de Communes Pyrénées-Cerdagne*, la *DREAL* Lengadoc-Rosselló i el Consell General dels Pirineus Orientals.

Un mapa pioner: transfronterer, participat i amb propostes de futur

Es tracta d'un mapa especial, per diversos motius: en primer lloc, pel seu **caràcter transfronterer** entre territoris de Catalunya i de França, que el converteix en una experiència pionera en el conjunt d'Europa i en l'aplicació del Conveni europeu del paisatge. En segon lloc, perquè no només identifica i descriu el paisatge a l'escala local, sinó que plasma uns objectius de qualitat paisatgística i un **projecte de territori per la Cerdanya**, a partir dels seus valors i dels paisatges percebuts i viscuts per la població. Dit d'una altra manera, no és un mapa descriptiu, sinó amb una voluntat més projectual (per exemple, assenyalava els fons escènics que cal preservar i no ocultar, les estructures de closa que condicionen el planejament, les àrees més degradades que convé millorar o els miradors que cal potenciar).

Una altra de les singularitats del mapa és que **combina el llenguatge tècnic** necessari per a la gestió i planificació de la Cerdanya (des dels àmbits urbanístic, agrícola, patrimonial o turístic) amb recursos més divulgatius, com ara el dibuix, que **contribueix a la sensibilització paisatgística** de les institucions i de la ciutadania en general.

També és important destacar que el mapa s'ha obtingut gràcies a un **treball conjunt i col·laboratiu** entre la ciutadania, els agents del territori i la totalitat dels ajuntaments de la Cerdanya. Aquest és precisament un dels principals valors d'aquest mapa.

En definitiva, el Mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya és una eina de **coneixement**, d'**acció**, de **sensibilització** i de **compromís**, que recull els principals valors i les principals estratègies de futur de la vall en l'àmbit del paisatge, i és una base per a futures accions del Pla de paisatge.

Un mapa basat en objectius de qualitat paisatgística transfronterers

Una de les singularitats del mapa és que la llegenda s'organitza en base als sis objectius de qualitat paisatgística que els actors de la Cerdanya que impulsen el Pla van acordar. Són els següents:

1. Potenciar els espais agrícoles i el patrimoni associat com a element fonamental per a la conservació i la gestió del paisatge cerdà (injectant-hi millores, innovació i recerca) i promoure productes de qualitat com a element distintiu del territori.
2. Promoure un creixement ordenat dels nuclis, dimensionat d'acord amb les necessitats reals, que respecti els seus perfils i la seva singularitat, que posi en valor el patrimoni arquitectònic i que millori la imatge dels accessos als nuclis.
3. Integrar i millorar la imatge de les zones d'activitat econòmica i de les infraestructures turístiques i comercials de la Cerdanya.
4. Preservar i posar en valor els paisatges naturals, tot fent compatible la seva funció ecològica amb l'aprofitament i el gaudi per part de la societat.
5. Potenciar la llegibilitat i la nitidesa del paisatge de la Cerdanya, la qualitat dels seus fons escènics i fites visuals, així com de les principals panoràmiques des de les carreteres, els itineraris paisatgístics i els punts d'observació.
6. Posar en valor el patrimoni construït i afavorir el sentiment de pertinença al paisatge de la Cerdanya per part de les administracions, els actors i la població.

Així mateix, els sis objectius es concreten a través de 29 accions.

La construcció col·lectiva del mapa

El mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya és el resultat d'un llarg i rigorós procés d'identificació, caracterització i posada en valor del paisatge elaborat per l'Observatori del Paisatge de Catalunya, amb la col·laboració del Consell Comarcal de la Cerdanya i el Parc Natural Regional dels Pirineus Catalans, a partir de la documentació tècnica preexistent, de les nombroses aportacions rebudes tant per la ciutadania com pels actors institucionals i els agents de la Cerdanya, i d'un laboriós treball de camp.

Les aportacions dels ajuntaments, dels actors i de la ciutadania s'han estructurat a través d'un procés de participació, que s'ha fet a tres nivells: una consulta general per a tota la població, accessible a través del web i també en format paper; una consulta a través del web orientada als agents econòmics de la Cerdanya, i una altra en format paper, pensada

per als ajuntaments.

Les consultes han estat sobre la percepció del paisatge de la Cerdanya i la prioritització d'objectius de qualitat paisatgística, i han recollit la informació necessària sobre els elements de paisatge vinculats precisament als sis objectius de qualitat paisatgística que estructuraren el mapa. Així, s'ha preguntat sobre els indrets i elements més emblemàtics de la Cerdanya, els itineraris i punts d'observació per gaudir del paisatge, els trams de carretera que gaudeixen de bones vistes, els espais que cal ordenar millor, les àrees abandonades, etc.

També cal destacar que la participació als 39 ajuntaments s'ha fet a través d'un mapa "buit" de cada municipi on es demanava als tècnics que hi identifiquessin els elements a valorar i a millorar. Per a completar el mapa, els ajuntaments de la Cerdanya Nord i Sud han comptat amb el suport de tècnics del Parc Natural Regional dels Pirineus Catalans i del Consell Comarcal de la Cerdanya, respectivament.

Els resultats de la participació s'han contrastat abans d'incorporar-los al mapa.

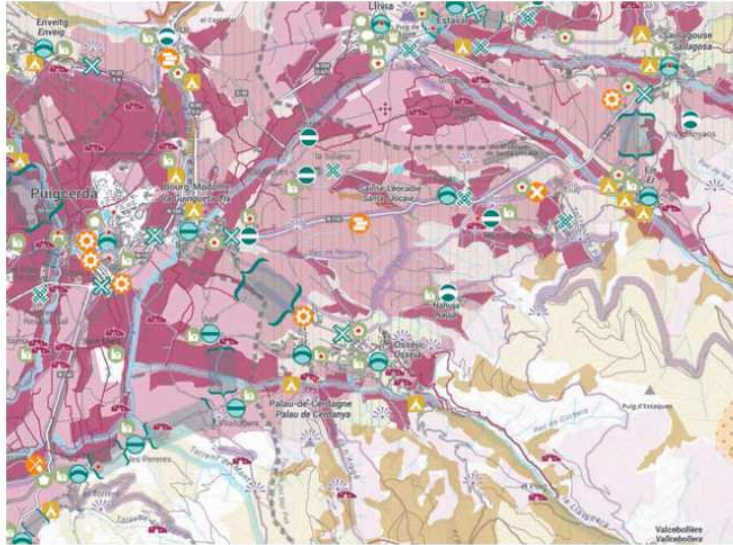

Un miler d'elements del paisatge agrupats en 44 tipologies

Com s'ha esmentat abans, el mapa s'estructura a través dels sis objectius de qualitat paisatgística i de les 29 accions, que s'acaben concretant en 44 tipologies d'elements diferents. Tot plegat ha conformat un mapa amb més de mil elements.

El mapa identifica, per exemple, una gran diversitat d'espais amb valor, com ara la closa cerdana, els principals masos cerdans, construccions de pedra seca, punts d'observació, nuclis amb entrades arbrades i amb murs de pedra seca, espais oberts entre nuclis, perfils i cims emblemàtics, trams de carretera panoràmica, edificis patrimonials (ponts, construccions defensives, estacions de tren, etc.) llocs de valor per la ciutadania, entre d'altres.

També representa llocs on cal millorar la qualitat paisatgística, com per exemple: nuclis que han canviat la seva fesomia, entrades als nuclis desordenades, àrees amb urbanització dispersa, construccions abandonades, àrees amb materials acumulats a l'aire lliure, aparcaments on s'aglomeren puntualment una gran quantitat de vehicles, etc.

El mapa, una de les moltes accions del Pla de paisatge transfronterer

Aquest mapa és una de les nombroses accions realitzades en el marc del **Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya** des de l'any 2012. El Pla està impulsat per l'Observatori del Paisatge, el Consell comarcal de la Cerdanya, els agents econòmics de la Cerdanya, el Parc Regional dels Pirineus Catalans, la *Communauté de Communes Pyrénées-Cerdagne*, i els ajuntaments de la Cerdanya. El Pla neix del reconeixement de la importància estratègica que té el fet de conservar aquest paisatge comú i potenciar-ne la qualitat, i per aquest motiu s'han sumat esforços i voluntats entre les institucions a l'hora de pensar i establir plegats les bases de futur que posin en valor aquest paisatge transfronterer, amb la complicitat de la ciutadania i dels actors socials i econòmics de la zona.

Entre les accions realitzades fins ara, a part del mapa, també destaquen la publicació del document i el mapa dels 169 punts d'observació de la Cerdanya, l'ampliació de l'inventari Wikipedia a tota la Cerdanya i la celebració de diverses jornades formatives.

Publicació: Ajuntament de Girona

Data: 23 de març de 2017

Autor: -

Titular: L'Ajuntament de Girona i l'Observatori del Paisatge de Catalunya creen un seminari biennal sobre paisatge i imatge

23/03/2017

L'Ajuntament de Girona i l'Observatori del Paisatge de Catalunya creen un seminari biennal sobre paisatge i imatge

La primera edició de l'activitat tindrà lloc el proper mes d'octubre sota el títol de "Paisatge i imatge: la fotografia".

M'agrada 0

Tuit

[Compartir](#)

L'Ajuntament de Girona, a través del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge, i l'Observatori del Paisatge de Catalunya han arribat a un acord per organitzar conjuntament seminaris internacionals sobre paisatge i imatge amb una periodicitat biennal. L'alcaldesa de Girona, Marta Madrenas, i el director de l'Observatori, Joan Nogué, han presentat aquest matí el conveni de col·laboració i els detalls del seminari, juntament amb el cap del Servei de Gestió Documental, Arxiu i Publicacions de l'Ajuntament de Girona, Joan Boadas.

Aquests seminaris neixen amb l'objectiu de donar resposta a l'interès de la societat per la imatge i amb la voluntat de sensibilitzar en temes de paisatge. La finalitat que es persegueix tant des de l'Ajuntament com des de l'Observatori és reflexionar al voltant de diferents temes des d'una perspectiva interdisciplinària i internacional. Cada seminari estarà dedicat a una disciplina diferent (cinema, imatge virtual, videojocs, publicitat...) i aquest primer es dedicarà a la fotografia.

Així doncs, la primera edició del seminari tindrà lloc els dies 19 i 20 d'octubre sota el nom de "Paisatge i imatge: la fotografia". En aquesta proposta està previst analitzar el paper de la fotografia com a eina per interpretar i gestionar el paisatge i conèixer la nova fotografia de paisatge. La conferència inaugural anirà a càrrec del fotògraf Joan Fontcuberta, reconegut, entre altres, amb els premis David Octavious Hill per la Fotografisches Akademie GDL d'Alemanya el 1988, Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres pel Ministeri de Cultura de França el 1994 i Premi Nacional de Fotografia pel Ministeri de Cultura de l'Estat espanyol el 1998.

L'alcaldesa de Girona, Marta Madrenas, ha posat de manifest "el treball en xarxa entre l'Observatori del Paisatge de Catalunya i el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de l'Ajuntament de Girona, dos centres de referència internacional que presenten, amb aquests seminaris, una aposta per convertir els debats que s'hi generaran en una àgora de reflexió".

La biennal d'enguany s'estructurarà en tres blocs. En un primer bloc, dissabte 19 al matí, s'oferirà l'oportunitat de conèixer com s'ha utilitzat i com es pot utilitzar la imatge com a font documental i com un element clau per caracteritzar el paisatge. Un segon bloc, dissabte a la tarda, es dedicarà a les fonts i/o arxius d'imatges i quines tendències actuals hi ha en aquest terreny, i l'últim bloc, que tindrà lloc tot diumenge, se centrarà en la nova fotografia de paisatge. En el marc del seminari, que tindrà lloc a l'EspaiCaixa de Girona, es presentarà públicament el web de l'arxiu d'imatges de l'Observatori del Paisatge.

Font: Ajuntament de Girona

Publicació: Bonart

Data: 24 de març de 2017

Autor: -

Titular: Exposició 'Paisatge, història i literatura' amb textos del MOT 2017

bonart

EL PUNT AVUI*

bonart revista

bonart actualitat

bonart gestora

bonart agenda

14/12/2017

traduccions | subscripcions | publicitat

exposicions | notícies | mercat de l'art | biblioteca | fires | reportatges | entrevistes | concursos | opinió | municipis

qui som | agenda de serveis | contactes

24 març 2017

EXPOSICIONS OLOT

EXPOSICIÓ "PAISATGE, HISTÒRIA I LITERATURA" AMB TEXTOS DEL MOT 2017

bonart

Les referències paisatgístiques són constants en la literatura actual i també en la literatura que mira el passat. Per mitjà de les paraules, els escriptors ens transporten a paisatges històrics ajudant-nos així a entendre millor la trama i l'atmosfera pròpia d'una època. Els paisatges estan sotmesos a constants transformacions però no és estrany detectar empremtes del passat en els paisatges contemporanis. Així doncs, la literatura que mira el passat ens pot ajudar també a entendre la identitat i característiques dels paisatges actuals.

Amb l'objectiu de posar de manifest aquestes relacions, l'Observatori del Paisatge i l'Escola d'Art i Superior de Disseny d'Olot han produït l'exposició Paisatge, història i literatura, a partir d'una selecció de textos d'escriptors convidats pel MOT 2017. Aquests textos serveixen de base als alumnes de l'Escola d'Art per generar fotografies il·lustratives. El resultat són set plafons de gran format exposats a l'entrada de Can Trinchera.

A la imatge, detall de la fotografia dels alumnes Emma Cilverd, Adam Engelhard i Natàlia Masferrer corresponent al text: *Alexándros I. El hijo del sueño de Valerio Massimo Manfredi: « Alejandro corría por el prado inundado de luz primaveral, salpicado de ores; corría medio desnudo y descalzo, en contra del viento que soplaba en sus cabellos y traía del mar hasta él un ligero olor salobre. Peritas corría a su lado controlando el paso para no superar a su amo y no perderle. Ladraba de vez en cuando como si quisiera llamar su atención y el joven volvía la cabeza hacia él sonriendo, pero sin pararse. Era uno de aquellos momentos en los que su alma se liberaba, en los que volaba como un pájaro, galopaba como un caballo de batalla».*

Publicació: El Punt Avui

Data: 24 de març de 2017

Autor: Xavier Castellón

Titular: Creen un arxiu de fotos de paisatge en format 'wiki'

EL PUNT AVUI+

CULTURA GIRONA - 24 març 2017 2.00 h

FOTOGRAFIA

Creen un arxiu de fotos de paisatge en format 'wiki'

- El projecte es presentarà a Girona el 19 d'octubre dins del primer seminari 'Paisatge i imatge: la fotografia', organitzat per l'Observatori del Paisatge de Catalunya i l'Arxiu Municipal de Girona

Jordi Bernadó, amb una de les seves fotografies Foto: QUIM PUIG.

XAVIER CASTILLÓN - GIRONA

L' **Observatori del Paisatge de Catalunya** crearà el primer arxiu d'imatges de fotografia de paisatge de Catalunya, en format wiki –amb fotos aportades pels internautes, que també hi podran descarregar imatge per fer-ne un ús no comercial–, que es presentarà el 19 d'octubre en la primera edició del seminari *Paisatge i imatge: la fotografia*, coorganitzat a Girona per l'observatori dirigit des d'Olot per Joan Nogué i el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) de l'Ajuntament de Girona, dirigit per Joan Boadas. Alir Nogué i Boadas van presentar, juntament amb l'alcaldessa de Girona, Marta Madrenas, el conveni de col·laboració entre aquests dos centres de recerca de referència per a l'organització de les tres primeres edicions d'aquest simposi internacional, de periodicitat biennal, que partint de les relacions entre el paisatge i la imatge, podrà estar dedicat en futures edicions "al cinema, la imatge virtual o el videojoc", segons va remarcar Boadas.

La primera edició del simposi, centrada en la fotografia, tindrà lloc els dies 19 i 20 d'octubre a l'Espai Caixa de la plaça Poeta Marquina de Girona, i estarà estructurada en tres blocs principals: *La fotografia com a eina per interpretar i gestionar el paisatge*, el dijous 19 al matí; *Com gestionar els fons d'imatges de fotografia del paisatge*, el dijous a la tarda, en una sessió durant la qual es presentarà l'arxiu d'imatges esmentat abans, i *La nova fotografia de paisatge*, que divendres al matí tractarà aspectes relacionats amb l'evolució d'aquest tipus de fotografia a les xarxes socials i el món de l'edició.

Fontcuberta i Bernadó

El programa del simposi es detallarà a partir del setembre, quan també s'obrirà el període d'inscripcions, però ahir ja es va anunciar que l'inaugurarà el prestigiós artista i teòric de la imatge i la fotografia Joan Fontcuberta, i que la tancarà un altre nom de referència de la fotografia a Catalunya, Jordi Bernadó, que dirigirà un taller interactiu amb el públic i analitzarà les imatges captades pels participants durant el simposi.

“La fotografia va néixer el 1839 a París i és, per tant, una tècnica molt recent que va canviar la nostra manera de reproduir la realitat i de mirar el paisatge. I avui dia fins i tot ens permet inventar nous paisatges gràcies a la tecnologia virtual”, va dir en la presentació d'ahir Boadas, que també va anunciar que el **CRDI** celebrarà al llarg d'aquest any el seu 20è aniversari amb diverses activitats que s'anunciaran més endavant.

Joan Nogué va recordar que l'Observatori del Paisatge es va crear “per col·laborar amb l'administració i els sectors professionals i educatius, en la implantació de la filosofia del Conveni Europeu del Paisatge (2000)”. Constituint el 2004 com a consorci públic format per una trentena d'institucions, l'observatori català ha aconseguit exportar els seu model i les seves metodologies a altres països europeus, i treballa “des d'Olot pel país i pel món”, segons Nogué, que hi va afegir que fins ara no havien incidit gaire en el tema de la imatge pel “respecte” que els feia. Tot i així, l'observatori exposa permanentment al seu web galeries amb les imatges de paisatges de tot tipus enviades per joves fotògrafs catalans, i ha reunit també unes 10.000 imatges enviades pels usuaris al web **Wikipedra**, dedicat a les barraques i cabanes de pedra seca de Catalunya. Ara l'observatori fa una incursió decisiva en el món de la imatge, gràcies a la col·laboració amb el CRDI, que anirà més enllà del seminari.

Publicació: Diari de Girona

Data: 24 de març de 2017

Autor: Daniel Bonaventura

Titular: Nogué anuncia un Arxiu d'Imatges del Paisatge de Catalunya en format 'wiki'

Nogué anuncia un Arxiu d'Imatges del Paisatge de Catalunya en format «wiqui»

L'Observatori del Paisatge de Catalunya d'Olot i el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de Girona s'associen per convocar un nou seminari

Daniel Bonaventura | Girona | 24.03.2017 | 09:44

El fotògraf Joan Fontcuberta inaugurarà la primera edició dels seminaris internacionals sobre paisatge i imatge que ahir van anunciar l'Observatori del Paisatge de Catalunya, amb seu a Olot, dirigit pel professor Joan Nogué, i el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de Girona, que té com a responsable l'arxiver Joan Boadas.

Joan Nogué, Marta Madrenas, i Joan Boadas. [daniel bonaventura](#)

L'alcaldessa de Girona, Marta Madrenas, i Joan

Nogué van signar ahir un acord per organitzar tres seminaris, que seran biennals, de manera que l'acord preveu sis anys d'activitats.

El primer seminari es farà els dies 19 i 20 d'octubre a l'Espai Caixa de la plaça Poeta Marquina de Girona. A més de Joan Fontcuberta, comptarà amb la presència de firmes de prestigi internacional en el camp de la fotografia com la de Jordi Bernadó, que oferirà un taller interactiu sobre com usem diàriament la fotografia de paisatge, també el paisatge urbà.

Nogué va anunciar que, en el marc del seminari, es presentarà l'Arxiu d'Imatges del Paisatge de Catalunya, que tindrà un format «wiqui» i permetrà a les persones interessades gestionar els seus

propis continguts, prèvia acreditació.

Cadascun dels tres seminaris previstos estarà dedicat a una disciplina diferent (cinema, imatge virtual, videojocs o publicitat) i aquest primer es dedicarà a la fotografia, amb el títol de Paisatge i imatge: la fotografia.

En aquesta proposta està previst analitzar el paper de la fotografia com a eina per interpretar i gestionar el paisatge i conèixer la nova fotografia de paisatge.

La biennal d'enguany s'estructurarà en tres blocs. En un primer bloc, dissabte 19 al matí, s'oferirà l'oportunitat de conèixer com s'ha utilitzat i com es pot utilitzar la imatge com a font documental i com un element clau per caracteritzar el paisatge.

Un segon bloc, dissabte a la tarda, es dedicarà a les fonts i arxius d'imatges, i quines tendències actuals hi ha en aquest terreny. L'últim bloc, que tindrà lloc tot diumenge, se centrarà en la nova fotografia de paisatge.

Madrenas va posar de manifest «el treball en xarxa» entre l'Observatori del Paisatge de Catalunya i el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge, dos centres de referència internacional que presenten una aposta per convertir els seminaris en «una àgora de reflexió».

Publicació: Catalunyaforestal

Data: Març de 2017

Autor: -

Titular: Paisatge, patrimoni i aigua. La Memòria del territori

publicacions i agenda | 32

catalunyaforestal
Març de 2017

Paisatge, patrimoni i aigua. La memòria del territori

Autors: Joan Nogué, Laura Puigbert i Gemma Bretcha

Edita: Observatori del Paisatge de Catalunya

Any: 2016

ISBN: 978-84-608-8093-6

DL: GI 711-2016

L'aigua ha estat històricament un dels principals elements vertebradors i articuladors del paisatge a les nostres latituds. Per això, avui dia es fa difícil parlar del paisatge sense associar-lo a l'aigua i al patrimoni que ha sorgit al seu voltant. Un patrimoni històric –el vinculat als paisatges de l'aigua– que, a casa nostra, està intrínsecament unit a uns cursos fluvials que estan desenvolupant nous papers i estan prenent nous significats. El llibre que es presenta, el quart volum de la sèrie "Reflexions" de la col·lecció "Plocs de Paisatge", s'estructura en tres blocs: el primer porta per títol "Paisatge, aigua i planificació", el segon "El paisatge fluvial en l'art i el cinema" i el tercer "Paisatge fluvial: patrimoni i usos".

Rellu en la direcció de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

Joan Nogué, que ha ocupat el càrrec des de la seva creació, fa més de 12 anys, el cedeix ara a Pere Sala. Deixa l'ens consolidat i amb un prestigi internacional

Jordi Casas
OLOI

Joan Nogué ha deixat de ser el director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya després de dotze anys. Nogué, que també és catedràtic de geografia humana de la Universitat de Girona, ha estat al capdavant d'aquest organisme públic des de la seva creació. De fet, ell n'ha estat l'ànima. Nogué ha explicat que tenia la decisió presa des de fa temps. "Han estat més de dotze anys molt intensos i cada vegada se'm feia més difícil compaginar viatges i feina amb la docència i la vida universitària", ha indicat ell mateix.

Tot plegat ha coincidit amb l'anomenada llei Montoro i la de concursos, les quals estableixen que cal una dedicació exclusiva a les ocupacions públiques. "Havia de triar i no podia abandonar la Universitat de Girona, a la qual estic agraït perquè vam poder fer el conveni que m'ha permès tenir un peu a cada banda", ha remarcat. Segons ell, la decisió ja la tenia presa, però esperava el millor moment per fer-la efectiva. "Les coses s'han de deixar quan van bé. No podia abandonar la nau en plena crisi econòmica", hi ha

Joan Nogué, fotografiat a l'accés a la seu tècnica de l'Observatori, a l'Hospici d'Olot

La frase

“L'Observatori del Paisatge de Catalunya explica com és el nostre país: és una estructura de país”

Josep Maria Corominas
ALCALDE D'OLOI

afegit. L'alcalde d'Olot, Josep Maria Corominas, ha explicat que es tracta d'un relleu pactat i fruit del problema amb la llei de la funció pública abans esmentat. El rellevarà en el càrrec Pere Sala, que fins ara ha estat el coordinador de l'Observatori. Corominas

La xifra

12

anys fa que es va crear l'Observatori del Paisatge de Catalunya, amb seu a l'Hospici d'Olot.

ha indicat que estan estudiant la manera en què Joan Nogué continuï lligat a aquest organisme. En aquest sentit, ell mateix apunta que això serà a distància i altruísticament, donant idees, suggerint temes o dirigint algun seminari.

Pluja d'elogis per a Nogué i per a l'observatori

L'alcalde d'Olot i la resta del consell rector de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, que presideix el conseller de Territori de torn i que integra també representants de diverses universitats, han elogiat la tasca de Joan Nogué al capdavant d'aquest organisme. Corominas, en nom de tothom, ha recordat que l'observatori és un referent mundial en el seu àmbit i una de les primeres estructures d'estat que s'han creat.

Un moment de la sessió plenària en què es van aprovar les bases de la nova convocatòria dels ajuts

Fita del miler d'ajuts escolars a la Garrotxa

El Consell Comarcal aprova les bases per a menjador i desplaçament

Redacció
OLOI

El ple del Consell Comarcal de la Garrotxa ha aprovat en la seva última reunió la modificació de les bases generals que regulen els ajuts individuals de menjadors escolars i ajuts de desplaçament i ha obert així la convocatòria de presentació de sol·licituds. Durant el curs passat, el Consell Comarcal de la Garrotxa va gestionar 781 ajuts individuals de menjadors escolars i de desplaçament, i durant aquest curs 2016/2017 el nombre d'ajuts atorgats ha arribat als 859. Aquesta progressió es preveu que continuarà per al curs vinent, ja que la previsió per a la Garrotxa, d'acord amb els criteris que fixa el Departament d'Ensenya-

ment, és arribar al voltant del miler d'ajuts individuals. Això serà possible gràcies a la modificació dels límits econòmics establerts en aquestes bases, que faran que més famílies puguin accedir als ajuts.

La consellera comarcal d'Ensenyament, Mar Roca, ha destacat que "més famílies podran accedir als ajuts i, a més, també es preveu un increment dels ajuts del 100%. Cal recordar que Ensenyament estableix dos nivells d'ajut, el del 100% i el del 50%.

En aquest sentit, tant l'equip de govern del Consell Comarcal com el grup d'ERC van mostrar-se partidaris que caldria revisar aquest model, ja que seria més just que hi hagués més gradació en els percentatges d'ajut.

Publicació: El Garrotxí.cat
Data: 10 d'abril de 2017
Autor: -
Titular: El paisatge més enllà de l'estètica

El paisatge més enllà de l'estètica

Entrada de: Redacció | Data: 10 abril,2017 | En: Garrotxa

El garrotxí Joan Nogué, catedràtic de Geografia Humana de la UdG i, fins fa dues setmanes, director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, va proposar una nova mirada del nostre entorn a la vegada que feia balanç de l'activitat de la primera dècada de l'Observatori que té la seva seu a la ciutat d'Olot.

La conferència s'emmarca dins del cicle 9 Perspectives d'Olot i La Garrotxa del PEHOC. Sota el títol Viure i produir en un entorn de qualitat. La tasca de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, va resumir aquesta tasca en intentar influir en les polítiques d'ordenació del territori que ajudin a viure en un entorn que posi en valor la qualitat dels espais on desenvolupem les nostres activitats habituals: treball, comerç, relació veïnal, habitatge.

Aquest va ser el canvi revolucionari del Conveni Europeu del Paisatge, signat l'any 2000 a Florència, que va ampliar la consideració del valor paisatgístic més enllà del tradicional valor estètic i del lleure, per ampliar la seva cura a l'espai urbà i industrial.

Aquesta sensibilitat vers el nostre entorn es va concretar a Catalunya en la Llei del Paisatge de Catalunya, aprovada pel Parlament l'any 2005, i que va donar origen a la creació de l'Observatori a la nostra ciutat. El fet d'ubicar-lo en una ciutat petita i allunyada de Barcelona és, encara sovint, motiu de sorpresa en certs àmbits acostumats a la centralització administrativa barcelonina. Va justificar la seva ubicació a Olot per la tradicional sensibilitat vers l'entorn que ha existit des de fa molts anys a la nostra comarca i l'empenta i bona sintonia política institucional entre l'Ajuntament d'Olot i el Govern de la Generalitat en el moment de la seva creació.

Va fer un ampli resum de les activitats realitzades des de la modesta seu de l'edifici de l'Hospici, sovint desconegudes fins i tot entre els mateixos garrotxins, essencialment en la catalogació dels diferents paisatges de Catalunya i en l'assessorament de les diferents administracions locals en les polítiques energètiques, industrials i urbanístiques amb la finalitat de preservar la qualitat de vida del territori.

És de destacar, a més de la seva tasca docent i de recerca, la col·laboració institucional amb diferents organismes internacionals dedicats a la protecció del territori.

La propera xerrada tindrà lloc el divendres dia 26 de maig i correspon a la que fou ajornada el passat mes de març. Laura Puigvert, tècnica de l'Observatori del Paisatge ens parlarà del riu Fluvià, El Fluvià és més que l'aigat? El riu com a eix vertebrador de la comarca.

Info: PEHOC

Publicació: Nació Digital

Data: 10 de maig de 2017

Autor: -

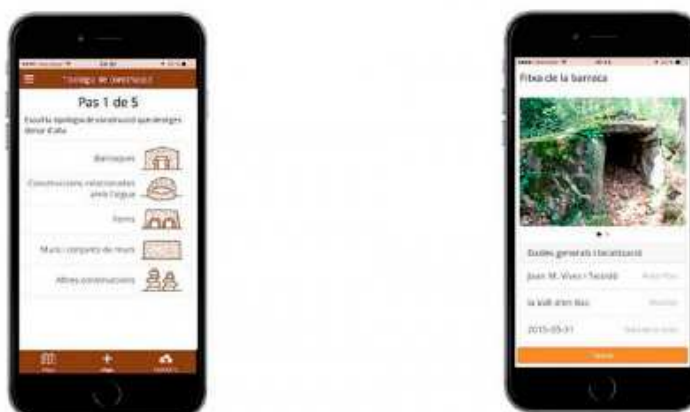
Titular: Una nova aplicació mòbil permet inventariar les construccions de pedra seca a Catalunya

Municipis | Redacció | Actualitzat el 10/05/2017 a les 12:24

Una nova aplicació mòbil permet inventariar les construccions de pedra seca de Catalunya

Els usuaris poden introduir les coordenades de l'element trobat durant la seva sortida de camp, la fotografia i la seva descripció que, un cop validada, s'afegeix a la Wikipedra

Imatge de l'aplicació | Generalitat

Una nova aplicació per a telèfons mòbils i tauletes, Pedra seca, permet als ciutadans col·laborar des del terreny en la catalogació d'aquest tipus de construcció rural, típica de les àrees mediterrànies i que ha contribuït a la formació del paisatge agrícola català durant segles.

Amb l'aplicació Pedra seca, disponible per a sistemes Android i iOS, l'usuari que vulgui inventariar un d'aquests elements pot pujar la fotografia, juntament amb les seves coordenades i descripció de la construcció, al sistema. L'aplicació també serveix per consultar si l'element trobat ja està catalogat i, a més del Principat, inclou construccions situades al Parc Natural Regional del Pirineu Català i a la Mancomunitat de l'Alt Conflent, a la Catalunya Nord. A Osona, n'hi ha una quinzena de catalogades.

Una vegada validada la informació introduïda per l'usuari, la nova fitxa es trasllada a la web de la [Wikipedra](#). Es tracta de l'enciclopèdia *online* col·laborativa sobre la pedra seca, creada fa sis anys per l'Observatori del Paisatge amb la col·laboració de l'Associació Drac Verd.

En el temps que porta en funcionament, la Wikipedra ha identificat i catalogat 15.344 barraques o cabanes de pedra a tota Catalunya, amb una mitjana de cinc diàries, gràcies a una xarxa de 227 col·laboradors. Mitjançant aquest treball de camp, s'ha pogut constatar la presència de barraques de pedra seca en 38 de les 42 comarques catalanes. Destaca el Bages, amb 2.626 construccions.

Ara, gràcies al projecte Col·laboraXpaisatge, la Wikipedra amplia el tipus d'elements que s'hi

poden incloure a construccions d'aigua (pous, dipòsits), forns, murs de pedra seca i altres construccions singulars. Aquestes noves categories ja es poden introduir mitjançant l'aplicació i estaran disponibles a la web en les properes setmanes.

Fomentar el desenvolupament rural

El projecte impulsa actuacions vinculades al paisatge per fomentar el desenvolupament rural, especialment les relacionades amb la divulgació, el manteniment i la catalogació de les construccions de pedra seca. El finançament prové del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i cofinançat pel Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER) en el marc dels Ajuts LEADER de Cooperació Catalana entre Grups d'Acció Local.

Es tracta d'una iniciativa emmarcada en el projecte Col·laboraxPaisatge, coordinat per l'Associació pel Desenvolupament Rural Integral de la Zona Nord-Oriental de Catalunya (ADRINOC) amb l'assessorament de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, dependent del Departament de Territori i Sostenibilitat.

Publicació: El Punt Avui

Data: 11 de maig de 2017

Autor: Carmina Oliveras

Titular: El Bages és la comarca amb més barraques de pedra seca de Catalunya

EL PUNT AVUI

MEDI AMBIENT MANRESA - 11 maig 2017 2.00 h

El Bages és la comarca amb més barraques de pedra seca de Catalunya

- Una aplicació mòbil permetrà fer créixer l'inventari d'aquests elements
- La comarca té 2.626 construccions identificades de les 15.344 que hi ha al país

A la vall del Montcau abunden les tines de pedra seca i les petites barraques que estaven enmig de les vinyes Foto: GEOPARC.

CARMINA OLIVERAS / TLB - MANRESA

El Bages és, ara per ara, la comarca amb més barraques de pedra seca de tot Catalunya. Així consta en la Wikipedra, una enciclopèdia en línia sobre aquests elements característics que va ser creada fa sis anys per l'Observatori del Paisatge amb la col·laboració de l'Associació Drac Verd. En la llista també destaca el Moianès, que ocupa la cinquena posició amb 959. Ara, una nova aplicació per a telèfons mòbils i tauletes –anomenada Pedra Seca– permetrà als ciutadans col·laborar des del terreny en la catalogació d'aquest tipus de construcció rural, típica de les àrees mediterrànies i que ha contribuït a la formació del paisatge agrícola català durant segles.

Amb l'aplicació, disponible per a sistemes Android i iOS, l'usuari que vulgui inventariar un d'aquests elements pot pujar la fotografia, juntament amb les seves coordenades i la descripció de la construcció, al sistema. L'aplicació també serveix per consultar si l'element trobat ja està catalogat i, a més de Catalunya, inclou construccions situades al Parc Natural Regional del Pirineu Català, a França, i a la Mancomunitat Conflent-Aragó.

Una vegada validada la informació introduïda per l'usuari, la nova fitxa es trasllada a la pàgina web de la Wikipedra, que en el temps que fa que està en funcionament ha identificat i catalogat 15.344 barraques o cabanes de pedra a tot Catalunya, amb una mitjana de cinc cada dia, gràcies a una xarxa de 227 col·laboradors. Mitjançant aquest treball de camp, s'ha pogut constatar la presència de barraques de pedra seca en

38 de les 42 comarques catalanes. Destaca el Bages, amb 2.626 construccions. Darrere seu, hi trobem l'Alt Camp, amb 2.145; el Baix Penedès, amb 1.245; l'Alt Penedès, amb 1.027, i el Moianès, amb 959.

Més elements

L'aplicació també ha permès ampliar el tipus d'elements que s'hi poden incloure, com ara construccions d'aigua (pous, dipòsits), forns o murs de pedra seca. Les noves categories ja es poden introduir mitjançant l'aplicació i estaran disponibles a la Wikipedra en les setmanes vinents.

Aquesta iniciativa s'emmarca en el projecte Col·labora x Paisatge, coordinat per l'Associació per al Desenvolupament Rural Integral de la Zona Nord-Oriental de Catalunya (Adrinoc), amb l'assessorament de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, que depèn del Departament de Territori i Sostenibilitat.

Publicació: Ajuntament de Torroella de Montgrí

Data: 19 de maig de 2017

Autor: -

Titular: El nou director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, Pere Sala, visita Torroella de Montgrí

Inici > INICI > Informació municipal > Notícies > El nou director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, Pere Sala, visita Torroella de Montgrí

EL NOU DIRECTOR DE L'OBSERVATORI DEL PAISATGE DE CATALUNYA, PERE SALA, VISITA TORROELLA DE MONTGRÍ

Publicació: Ràdio Olot
Data: 29 de maig de 2017
Autor: Diana Matamoros
Titular: Creix el projecte COL·LABORAxPAISATGE

Creix el projecte COL·LABORAxPAISATGE

29 de maig de 2017

Per [Diana Matamoros](#)

El projecte 'COL·LABORAxPAISATGE' va néixer fa sis anys a la Garrotxa amb l'objectiu de reivindicar el patrimoni paisatgístic de la pedra seca com a element predominant i identitari de bona part del paisatge català. Avui dia aquest projecte compta amb més de 230 col·laboradors i més de 15.000 barraques de pedra seca enregistrades per tot el país. El director de l'Observatori del Paisatge, Pere Sala, ha fet valdre la implicació de la societat civil en aquest projecte.

Una barraques de pedra seca (Adrinoc)

Reproductor d'àudio

00:00

00:00

[En veure les notícies de pedra seca pots comentar, avaluar, compartir o subscriure't al canal.](#)

El projecte COL·LABORAxPAISATGE es va crear gràcies a la col·laboració entre Adrinoc i l'Observatori del Paisatge. Els promotors creuen que donar valor a aquestes construccions de pedra seca pot reforçar el turisme i també el món laboral. La publicació 'Paisatge, desenvolupament rural i ciutadania' és una de les últimes iniciatives que s'han portat a terme des del projecte. El director de l'Observatori del Paisatge, Pere Sala, explica que per fer-ho s'han inspirat en bones pràctiques de col·laboració que es fan arreu d'Europa.

Aquest document recull deu iniciatives de diferents països com el Regne Unit, Suïssa i Alemanya que es basen en la implicació de la societat civil. És el mateix Pere Sala qui dona més detall sobre el contingut d'aquest document.

'COL·LABORAxPAISATGE' també inclou dins els seus plans crear una llibreta per inventariar construccions de pedra seca i fer jornades de formació i sensibilització per a la ciutadania.

Publicació: Diari de Girona
Data: 16 de juny de 2017
Autor: Eudald Camps
Titular: Ecologia en l'art

LIFE PLETERA ▶ DEMÀ SE CELEBRA A TORROELLA DE MONTGRÍ UNA JORNADA QUE REPENSA EL PAISATGE A TRAVÉS DE L'ART CONTEMPORANI

Ecologia de l'art

Pensar el territori en clau estètica
 ▶ Una acció de l'artista Mar Serinyà, realitzada el novembre passat, va servir per presentar el cicle d'art contemporani *L'oc, memòria i aplicacions* que, fins el juny de 2018, es desenvoluparà de manera paral·lela al projecte Life Pletera. Martí Peran, coordinador artístic, compta amb les propostes d'autors com Jordi Morell (Salt, 1975), Joan Vinyes (Torroella de Montgrí, 1954), Esteve Subiràh (Ulls, 1975), Isadora Wilson (Santiago de Chile, 1984) o el cineasta Ivó Vinesa (Barcelona, 1975).

(DES)FER EL TERRITORI
 ▶ Museu de la Mediterrània, Torroella de Montgrí, Carrer d'Ulls 27-31. **○ Dissabte 17 de juny.** De 10 a 18h.

EUDALD CAMPS
 ■ Va ser gràcies al nou traçat de la línia de domini públic marítimo-terrestre (maç de 1998) que la maresma de la Pletera, molt a prop de Torroella de Montgrí, deixava de ser terreny urbanitzable (amb una primera fase ja executada, incloent-hi la seva dessecació) per passar a formar part de la xarxa d'espais naturals protegits (Xarxa Natura 2000). La seva posterior inclusió al programa Life (iniciativa europea destinada a la protecció del medi ambient) oferia, a més, la possibilitat de convertir aquesta franja de terra maltractada en un model de recuperació ecològica i, per extensió, en un cas extraordinàriament útil per a la reflexió teòrica... D'aquesta manera pren forma el projecte Life Pletera, una iniciativa que, segons els seus responsables, «té com a primer objectiu la restauració integral i definitiva del sistema de la-

cunes costaneres de la Pletera, amb la finalitat de recuperar-ne la funcionalitat ecològica [...] Aquest objectiu inclou que el sistema pugui respondre adequadament a les previsions del canvi climàtic (increment del nivell del mar i major freqüència de perturbacions intenses) i garantir la funcionalitat ecològica del conjunt, tant a curt com a llarg termini. Les accions previstes per assolir aquest objectiu inclouen la desurbanització del passeig existent i els seus espais adjacents i, posteriorment, recuperar l'antiga zona humida i la seva funcionalitat ecològica com a sistema costaner».

Atesos aquests plantejaments, Life Pletera no passaria de ser, posats a citar un exemple paradigmàtic, la versió simplificada de l'ambició projecte paisatgístic que va aconseguir esborrar (literalment) del mapa el Club Med i fer retrocedir en el temps biològic i geològic el Cap de Creus. En aquest sentit, el concepte de «desurbanització» aplicat a la maresma tindria el seu equivalent en la «deconstrucció selectiva» duta a terme per

l'Estudi EMF (dirigit per Martí Franch): en ambdós casos és possible rastrejar un rerefons teòric (i profundament ideològic) comú, és a dir, el que aposta pel «decreixement» entès com una mena de tercera via oposada als paradigmes del creixement il·limitat i de la sostenibilitat renovable.

La història és relativament recent: va ser Serge Latouche qui, a mitjan anys vuitanta del segle passat (assumint estudis anteriors com els realitzats per l'economista Nicholas Georgescu-Roegen) va començar a posar en circulació una constel·lació d'idees anticapitalistes que han acabat confluint en el concepte de «decreixement». D'entrada, l'opció de Latouche semblaria la més raonable: quin sentit té seguir defensant el creixement il·limitat de l'economia en un planeta limitat i de recursos limitats? Sense renunciar als principals motors econòmics, com és possible parlar de sostenibilitat? Evitar el col·lapse (caldrà parlar de col·lapses: econòmic, demogràfic, energètic...) donant mitja volta i enfilar el camí

de tornada és una opció que, de tan òbvia, esdevé inquietant...
 Ras i curt: quin és el límit del decreixement? El mateix Latouche insinuava la resposta en una entrevista on explicava l'origen de tot plegat: «Va ser a Laos on es va produir el canvi de perspectiva, entre els anys 1966 i 1967. Allà vaig descobrir una societat que no estava ni desenvolupada ni subdesenvolupada, sinó literalment a-desenvolupada, és a dir, fora del desenvolupament: comunitats rurals que plantaven arros glutinos i que es dedicaven a escoltar com creixien els cultius, ja que una vegada sembrats, amb prou feines quedava res més per fer. Un país fora del temps on la gent era raonablement feliç». Qui està disposat a passar la resta dels seus dies ajagut a la feixa mirant com creix l'arros? Està preparat el cervell de l'home actual per suprimir un desig que, per cert, forma part de la seva biologia més profunda?

Tornat al començament: aplicar el decreixement al paisatge ens obliga a pensar-ne els límits. La qüestió de fons és sobradament coneguda: qual-sevol paisatge, avui dia, més que un «lloc» és un espai on la societat intenta projectar una sèrie de valors que poden no tenir res a veure amb allò que entenem, de manera intuïtiva, com a entorn natural. L'ecologisme i la política de parcs naturals en serien l'apèndix més visible: algú ha decidit que el món, tal i com l'entendem, ha ar-

Diferents llenguatges
 ▶ La selecció d'artistes s'ha fet per afavorir la presència de diferents formats i, de manera anàloga, de múltiples punts de vista sobre el territori.

ribat a un punt de significació òptim que s'ha de preservar, per dir-ho així, extirpant-lo de tota lògica evolutiva. La reserva o el parc natural, en aquest sentit, serien espais sense temps que vindrien a encarnar el bo i millor d'una societat que s'emmiralla en un entorn, per altra banda, perfectament controlat (els plantadors d'arròs de Laos passarien a ser habitants de la reserva índia).

Explicarem tot això per posar en valor l'aposta que Life Pletera ha fet per

l'art contemporani entès, en el fons, com un contrapunt destinat a equilibrar els possibles excessos «decreixentistes». Les diferents propostes que han desfilat per l'espai natural aporten la necessària dimensió humana a partir de la qual s'articula el territori. La jornada que demà se celebra rebla en l'encert: les diferents ponències i el debat parteixen d'una idea nuclear, és a dir, la que fa possible no només recuperar el lloc sinó també la seva memòria.

Publicació: El Punt Avui

Data: 24 de juny de 2017

Autor: -

Titular: Es crea una app per promoure la pedra seca

EL PUNT AVUI

CULTURA AVINYONET DE PUIGVENTÓS - 24 juny 2017 2.00 h

Es crea una app per promoure la pedra seca

- Permet consultar i catalogar construccions de pedra seca

Acte de presentació de la nova app per promoure la pedra seca Foto: CONSELL COMARCAL DE L'ALT EMPORDÀ.

REDACCIÓ - AVINYONET DE PUIGVENTÓS

La biblioteca d'Avinyonet de Puigventós va ser dijous passat l'escenari on es va presentar la nova aplicació per a telèfons mòbils que permetrà consultar i catalogar construccions de pedra seca de Catalunya i dels 85 municipis que integren el Parc Natural Regional (PNR) del Pirineu Català i la Mancomunitat del Conflent-Canigó de l'estat francès.

Qualsevol persona que trobi una construcció de pedra seca, la pot introduir a l'inventari a través d'un formulari que permet escollir entre cinc tipologies: barraques i cabanes, construccions relacionades amb l'aigua, murs i conjunts, forns i altres construccions.

L'aplicació funciona de manera sincronitzada amb la Wikipedra, el portal web impulsat per l'Observatori del Paisatge de Catalunya i que, des del 2011 ja ha permès catalogar més de 15.300 barraques de pedra seca gràcies a 227 col·laboradors.

D'altra banda, en aquest mateix acte també es va aprofitar per presentar noves fitxes de catalogació de noves tipologies constructives de pedra seca, una publicació sobre bones pràctiques de la ciutadania per conservar el paisatge i la continuació del projecte Col·laboraxPaisatge que vol posar en valor aquestes construccions.

Publicació: Hora Nova
Data: 10 de juliol de 2017
Autor: Paula Pairó
Titular: Descobrir el patrimoni pel mòbil

Descobrir el patrimoni pel mòbil

Per Paula Pairó - 10 juliol, 2017

L'Observatori del Paisatge i Adrinoc creen una aplicació mòbil que permet consultar i catalogar les construccions de pedra seca

Ja fa un temps que la tecnologia està aconseguint impulsar noves formes de coneixement i consulta. En aquest cas, i gràcies al projecte de Col·laboraX Paisatge, s'ha aconseguit crear una aplicació mòbil, disponible per a iOS i Android, per facilitar la consulta de construccions de pedra seca i, alhora, per ajudar els experts a catalogar les construccions que encara no estan identificades.

L'aplicació, inclosa dins del projecte de cooperació anomenat "Desenvolupament rural a través del paisatge i la col·laboració ciutadana (construccions de pedra seca)", és l'acció més destacada pel fet d'incloure tot Catalunya i 85 municipis que integren el Parc Natural Regional del Pirineu Català i la Mancomunitat de Conflent-Canigó de l'Estat francès.

Aquesta iniciativa permet a tothom qui trobi una construcció de pedra seca introduir-la a l'inventari per mitjà d'un formulari. Per afegir-la a l'inventari caldrà catalogar cada edificació segons si és una barraca o una cabana, o si és una construcció relacionada amb l'aigua, un mur, un forn o altres. Abans de ser publicades a l'aplicació, caldrà que els experts validin la informació aportada. Una vegada aparegui en el mapa interactiu, els usuaris podran consultar mapes, fitxes, fotografies i croquis.

Per facilitar la localització de construccions, l'aplicació permet, a partir d'un mapa interactiu, mostrar la posició de l'usuari i indicar quins són els elements de pedra seca més propers i tota la informació relacionada. A més a més, l'aplicació està sincronitzada amb la Viquipèdia, el portal web que des del 2011 ha permès catalogar més de 15.300 barraques de pedra seca. Ara, amb l'aplicació, la Viquipèdia permetrà incorporar altres tipologies de construccions més enllà de les barraques. A banda de l'aplicació mòbil, el projecte també ha aconseguit impulsar unes fitxes per catalogar de manera homogènia els diversos elements construïts amb pedra seca a Catalunya. Aquestes fitxes estan disponibles en digital i en paper i permeten catalogar barraques, construccions d'aigua, forns, murs i altres elements com ara ponts, camins, recs, rieres, pous de glaç, tines de vi, cortals, empedrats, eres, troncs, etc. Aquestes fitxes permetran donar contingut

tant a l'aplicació mòbil com al portal web Viquipèdia.

Finalment, els impulsors també han publicat una selecció de deu bones pràctiques que il·lustren col·laboracions ciutadanes relacionades amb la gestió i l'ordenació del paisatge a escala europea.

Entre aquestes col·laboracions ciutadanes hi ha la Wikipedra, l'inventari participatiu de pedra seca a Catalunya impulsat pels mateixos creadors de l'aplicació. A més, també hi consten iniciatives de França, Itàlia, Suïssa, Alemanya, Eslovàquia, el Regne Unit i els Països Baixos.

Seguint amb l'objectiu de donar valor a les construccions de pedra seca i el seu paisatge, durant l'any 2017 el projecte Col·laboraX Paisatge té previst realitzar accions com ara la creació d'una llibreta de camp per inventariar construccions de pedra seca, continuar mantenint trobades amb experts, dinamitzar l'aplicació, organitzar jornades de formació i sensibilització sobre la pedra seca i els nous usos, editar un manual de pràctic de pedra seca, elaborar un inventari amb experts en la matèria i dinamitzar el voluntariat.

Publicació: El Gerió digital

Data: 18 d'octubre de 2017

Autor: -

Titular: Girona acull el primer seminari Imatge i Paisatge aquesta setmana

EL GERIÓ DIGITAL

Dimecres, 13 de desembre de 2017 | Comarca ▾ | 🔍

Girona acull el primer seminari Imatge i Paisatge aquesta setmana

Hi participaran més de 120 persones

Dimecres, 18 d'octubre de 2017 09:30h

REDACCIÓ (AUTOR/REDACCIÓ) / [Gironès \(notícies/comarca/gironès\)](#) / Girona

Girona acull dijous i divendres el primer seminari Imatge i Paisatge a la ciutat. Es tracta d'una iniciativa organitzada per l'Ajuntament de Girona, a través del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge, i l'Observatori del Paisatge de Catalunya que té per objectiu reflexionar sobre la relació entre la imatge i el paisatge des de diverses disciplines. El seminari es farà a l'Auditori EspaiCaixa de Girona.

El seminari, que es portarà a terme amb periodicitat biennal, comptarà amb ponències, debats i un taller interactiu amb el públic. Entre els ponents hi ha el fotògraf Joan Fontcuberta, la crítica d'art Elena Vozmediano, la catedràtica de geografia Laurence Le-Du-Blayo o el psicòleg i director de cinema Vittorio Curzel. El seminari compta amb més de 120 persones inscrites.

Des dels inicis de la invenció de la fotografia, aquesta va tenir un paper principal com a eina per descriure els territoris i els seus paisatges. Aquelles primeres fotografies i les actuals són una font documental enorme que permet conèixer els paisatges i la seva evolució. Avui dia la fotografia és plenament present a la nostra vida diària, tots som fotògrafs i tenim accés a imatges d'arreu del món. En la primera edició del seminari biennal Paisatge i Imatge s'analitzarà el paper de la fotografia com a eina per interpretar i gestionar el paisatge des d'una perspectiva interdisciplinària i internacional.

L'enorme pes de la imatge en la societat contemporània i la relació cada cop més rellevant que té amb el paisatge ha motivat la celebració d'aquest seminari, que anirà tractant temes com la fotografia, el videoart, el cinema, la imatge virtual, els videojocs o la publicitat, entre altres. Tant l'Observatori del Paisatge de Catalunya com el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de l'Ajuntament de Girona es proposen, en les diferents edicions, conèixer i reflexionar sobre el rol del paisatge en aquestes disciplines.

Publicació: Diari de Girona

Data: 19 d'octubre de 2017

Autor: -

Titular: Més de 120 inscrits al seminari sobre Imatge i Paisatge que es farà a Girona

Diari de Girona

Més de 120 inscrits al seminari sobre Imatge i Paisatge que es farà a Girona

L'impulsa l'Ajuntament, a través del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge, i l'Observatori del Paisatge

ddg girona 19.10.2017 | 09:41

Girona acull avui i demà el primer seminari Imatge i Paisatge a la ciutat. Es tracta d'una iniciativa organitzada per l'Ajuntament, a través del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge, i l'Observatori del Paisatge de Catalunya que té per objectiu reflexionar sobre la relació entre la imatge i el paisatge des de diverses disciplines. El seminari es farà a l'Auditori EspaiCaixa de Girona.

El seminari, que es portarà a terme amb periodicitat biennal, comptarà amb ponències, debats i un taller interactiu amb el públic. Entre els ponents hi ha el fotògraf Joan Fontcuberta, la crítica d'art Elena Vozmediano, la catedràtica de geografia Laurence Le-Du-Blayo o el psicòleg i director de cinema Vittorio Curzel. El seminari compta amb més de 120 persones inscrites.

L'enorme pes de la imatge en la societat contemporània i la relació cada cop més rellevant que té amb el paisatge ha motivat la celebració d'aquest seminari, que anirà tractant temes com la fotografia, el videoart, el cinema, la imatge virtual, els videojocs o la publicitat, entre d'altres. Tant l'Observatori del Paisatge de Catalunya com el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge es proposen, en les diferents edicions, reflexionar sobre el rol del paisatge en aquestes disciplines.

Des dels inicis de la invenció de la fotografia, aquesta va tenir un paper principal com a eina per descriure els territoris i els seus paisatges. Aquelles primeres fotografies i les actuals són una font documental enorme que permet conèixer els paisatges i la seva evolució. Avui dia la fotografia és plenament present a la nostra vida diària, tots som «fotògrafs» i tenim accés a imatges d'arreu del món. En la primera edició del seminari s'analitzarà el paper de la fotografia com a eina per interpretar i gestionar el paisatge des d'una perspectiva interdisciplinària i internacional.

Publicació: El Punt avui
Data: 20 d'octubre de 2017
Autor: Jordi Camps
Titular: 'El Paisatge està en crisi perquè la fotografia també ho està'

EL PUNT AVUI

CULTURA GIRONA • 20 octubre 2017 2.00 h

“El paisatge està en crisi perquè la fotografia també ho està”

■ Joan Fontcuberta va inaugurar ahir a Girona el primer seminari biennal 'Paisatge i imatge'

Fontcuberta, mostrant un paisatge amb algú ensenyant el cel, una moda a Instagram Foto: J.C.L.

JORDI CAMPS I LINNELL • GIRONA

Només a Snapchat es pugen cada dia més de 1.000 milions d'imatges i més de 10.000 milions de vídeos. A Facebook, 300 milions (unes 136.000 cada minut). A Instagram, 55 milions... Si ens dediquéssim només un segon a mirar aquestes imatges, necessitariem 50 anys per veure el que es publica en un sol dia. Un ingent magma digital que, com sentència Joan Fontcuberta ja fa temps, ha matat la fotografia. No obstant això, i encara que sembli contradictori, el prestigiós fotògraf, docent i crític continua demostrant que la fotografia és més viva que mai analitzant com ho fa ell en aquesta era que ell anomena de "la postfotografia" amb lliçons magistrals com la que va oferir ahir en la sessió inaugural del primer seminari biennal *Paisatge i imatge*, que té lloc fins avui a l'EspaiCaixa de Girona. Amb un aforament ple, amb més de 140 inscrits, Fontcuberta va obrir la primera jornada d'aquest congrés –que organitzen conjuntament el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) i l'Observatori del Paisatge de Catalunya–, dedicada íntegrament a la fotografia, però amb la voluntat de conèixer i analitzar, en les pròximes edicions, el rol del paisatge en altres camps com ara el videoart, el cinema, la imatge virtual, els videojocs i la publicitat.

Després de sentenciar que "el paisatge està en crisi perquè la fotografia està en crisi" i desplegar un ampli ventall d'artistes que es dediquen a analitzar, estudiar o fins i tot alterar el paisatge a través de la fotografia –bé, la postfotografia–, el seminari va continuar estructurat en tres blocs. El primer, moderat per Joan Nogué, centrat en la fotografia com a eina per interpretar i gestionar el paisatge, amb la participació destacada de la geògrafa Laurence Le-Du-Blayo, que va exposar la incorporació de la fotografia com a principal eina de l'administració francesa. A la tarda, moderat per Joan Boadas, el

segon bloc es va dedicar a les noves perspectives en la gestió de la imatge, entre altres continguts, amb un avançament en primícia del nou Arxíu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

Per avui, com a tercer i últim bloc, i coincidint amb el Dia Europeu del Paisatge, hi ha previstes sessions sobre la nova fotografia del paisatge, que moderarà Pere Sala, i en què participaran fotògrafs contemporanis dedicats al gènere paisatgístic des de diversos àmbits.

Publicació: Terrassadigital.cat

Data:3 de novembre de 2017

Autor: -

Titular: 'Un projecte reunirà els elements de la societat industrial dispersos pel territori'

Un projecte reunirà els elements de la societat industrial dispersos pel territori

novembre 03, 2017

El Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya engega el projecte "Museu al carrer", una pàgina web que recopilarà aquell patrimoni de la societat industrial i que encara no ha estat documentat, classificat o protegit. Es tracta d'un projecte participatiu en el qual els ciutadans que vulguin podran aportar les fotografies per fer un inventari de tots aquells elements del passat industrial. Tot aquest patrimoni es podrà aportar i consultar en una pàgina web.

El Museu valorarà, documentarà i protegirà aquests elements, i hi podria intervenir en aquells que pel seu valor i la seva situació estiguin en risc de desaparèixer. La projecte s'estructura en quatre àmbits temàtics: com són el paisatge del transport i les comunicacions, la publicitat i la informació, el paisatge del comerç, i el paisatge del lleure. L'objectiu és la incorporació de la societat industrial com ara els populars cartells de Nitrat de Chile, els pneumàtics Pirelli, els punts quilomètrics de pedra o les fileres d'arbres municipals.

El "Museu al carrer" s'ha fet en col·laboració amb l'Observatori del Paisatge de Catalunya i s'ha inspirat en un llibre dels anys 80 que ja va esdevenir un primer inventari de les aportacions fotogràfiques dels ciutadans. Amb aquesta iniciativa es vol complementar la tasca que ja fan els museus i en concret el Nacional de la Ciència i la Tècnica de difondre i promocionar el coneixement de la cultura científica i tècnica, i preservar el patrimoni industrial del país. L'acte de presentació del projecte ha començat amb la concentració dels treballadors davant del Museu en contra el processament del Govern de la Generalitat.

Publicació: Sostenible

Data: 12 de novembre de 2017

Autor: Albert Punsola

Titular: 'És el moment d'aprovar una Estratègia Nacional de Paisatge que marqui el full de ruta de l'escala nacional fins a la local'

sostenible ⁽⁷⁾

(<http://www.diba.cat>)

És el moment d'aprovar una Estratègia Nacional de Paisatge que marqui el full de ruta des de l'escala nacional fins a la local'

12/11/2017 - 20:33

ALBERT PUNSOLA
(AUTOR)ALBERT-
PUNSOLA-44
Penedès

Pere Sala és director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya. El seu treball es focalitza en la integració del paisatge en les polítiques públiques, la implementació de polítiques de paisatge a Europa, i la relació entre paisatge i desenvolupament. L'Observatori del paisatge col·labora amb *El(s) valor(s) del paisatge* (<http://www.fundacioarulla.cat/ca/noticies/els-valors-del-paisatge-cicle-de-reflexi%C3%B3-i-debat>), un cicle impulsat per la Fundació Carulla i el Museu de la vida rural. Aprofitant el seu pas pel cicle, hem volgut parlar amb ell sobre paisatge. El resultat és una anàlisi amb profunditat que marca l'estratègia a seguir perquè Catalunya, amb una varietat de paisatges extraordinària, sigui un referent global i on els seus ciutadans cotidien la protecció del paisatge com a patrimoni.

¿Què li suggereix aquesta dualitat valor/valors que els organitzadors de *El(s) valor(s) del paisatge* (<http://www.fundacioarulla.cat/ca/noticies/els-valors-del-paisatge-cicle-de-reflexi%C3%B3-i-debat>) han volgut subratllar?

Em sembla molt oportuna i enormement suggestiva, perquè el paisatge no només té un valor per si mateix, sinó que la societat li atribueix diversos tipus de valors (ecològics, històrics, estètics, socials, productius, simbòlics i identitàris). El gran encert d'aquest cicle és precisament el fet de fomentar el debat i la reflexió com a vies per al coneixement dels valors del paisatge, de tots els paisatges (tant si són urbans, com periurbans, com rurals), ja que aquest coneixement és fonamental per poder després desplegar polítiques i prendre decisions.

Volria insistir en aquesta idea: conèixer i reconèixer els valors d'un paisatge ens proporciona informació molt rellevant per a la seva futura protecció, gestió i planificació, per a la dinamització del territori i el reforç de la seva autoestima, i és una potent via de sensibilització ciutadana. És precisament per aquest motiu que des de l'Observatori potenciem i col·laborem amb aquelles iniciatives que impliquen a la població i als agents en la definició dels valors del seu paisatge, com la construcció coral del mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya,

la preparació col·lectiva del Pla de Gestió del Paisatge del Priorat-Montsant-Siurana, o els treballs que estem iniciant del nou Catàleg del paisatge del Penedès.

El cicle es focalitza, entre altres temes, en què cal entendre per paisatge i quines són les seves possibles classificacions i categoritzacions. Per la seva àmplia experiència i des de la feina feta a l'Observatori del Paisatge, ¿creu que es pot respondre de manera unívoca a aquestes qüestions, o hi ha encara opinions molt divergents al respecte?

Divergents no, però sí complementàries. La diversitat que existeix en la conceptualització del paisatge o en la manera de classificar-lo ha contribuït a enriquir les visions, però, com a contrapartida, sovint no ha facilitat la comunicació entre els especialistes. Per això penso que el Conveni europeu del paisatge, impulsat per Consell d'Europa, té una gran virtut: ser el resultat d'un gran acord continental i alhora el punt de trobada per un concepte, el de paisatge, que -en paraules de Joan Nogué, exdirector de l'Observatori del Paisatge- té una enorme càrrega cultural, és portador de valors tangibles i intangibles, i és alhora una realitat objectiva i una construcció social.

Per exemple, les unitats de paisatge definides en els catàlegs de paisatge de Catalunya van partir d'aquest consens. Els vam donar un sentit nou i un significat únic, d'acord amb les tendències observades arreu d'Europa, que atorguen cada vegada més importància als elements dinàmics, perceptius i vivencials del paisatge (a més dels estàtics i materials), a l'hora de definir-ne el caràcter, i com a espais que són alhora reconeguts i viscuts com a tal per les persones. Aquesta aproximació ha convertit les unitats de paisatge en una font inesgotable de coneixement i inspiració per a moltes altres iniciatives i estratègies de paisatge locals: en territoris d'on n'estan sorgint noves governances; i una molt bona notícia és que la nova Llei del Territori que està impulsant el Departament de Territori i Sostenibilitat les considera àmbits fonamentals per a aplicar polítiques urbanístiques.

"Els catàlegs també estan servint de base per a territoris que busquen nous continguts i que no els troben en les eines de planejament convencionals, i on el paisatge és vist cada vegada més com un bé comú i com un motor per al seu desenvolupament"

Seguint amb la importància dels catàlegs dels paisatge als gestors del territori i als professionals que hi intervenen (geògrafs, urbanistes), suposo que deuen haver rebut comentaris de diverses persones al respecte.

Hi ha un consens en el fet que els catàlegs han posat el coneixement del paisatge a disposició de l'acció, a diferents

escales: aporten informació de gran interès sobre l'enorme varietat de realitats paisatgístiques del país, dels valors que podem potenciar, i defineixen objectius de qualitat paisatgística que contribueixen a aplicar polítiques de protecció, gestió i ordenació del paisatge en el planejament territorial, urbanístic i sectorial.

Per exemple, aquests objectius poc a poc es van integrant en la planificació: el mapa dels 134 paisatges de Catalunya resultant s'ha incorporat als llibres d'educació secundària obligatòria; o al contingut serveixen de base per a diverses iniciatives turístiques, de gestió del patrimoni, de mitjans de comunicació, o en campanyes de sensibilització. Els catàlegs també estan servint de base per a territoris que busquen nous continguts i que no els troben en les eines de

planejament convencionals, i on el paisatge és vist cada vegada més com un bé comú i com un motor per al seu desenvolupament.

Volria posar en valor que tota aquesta feina s'ha fet de manera multidisciplinària i transversal, conjuntament amb responsables d'institucions, especialistes que provenen de l'àmbit acadèmic, professionals com urbanistes, geògrafs, ambientòlegs, arquitectes, sociòlegs, i fins i tot artistes, entitats culturals i econòmiques, i la mateixa ciutadania, fet que ha diversificat i enriquit enormement les visions dels paisatges. És fonamental que la gestió i ordenació del territori i del paisatge no vagin deslligades de processos democràtics que garanteixin la interacció entre actors i ciutadans.

Fa uns anys es va enderrocar el complex turístic del Club Med al Cap de Creus i es va restaurar el paisatge natural. ¿Creu que va ser una acció encertada que hauria de marcar un principi general d'actuació? ¿O bé seria millor assumir com la història ha transformat un indret determinat i deixar-lo tal com és?

El cas del paratge de Tudela és un excel·lent exemple de naturalització d'un espai, és a dir, de recuperació de la naturalitat d'un indret molt simbòlic de la història del Cap de Creus potenciant la presència dels seus components més naturals (geologia, vegetació, etc.) i la limitació d'elements artificials. El projecte s'ha convertit en un referent, no només pels Cadagüesans, sinó també pel país i a nivell internacional. Un altre projecte recent de desurbanització i naturalització que també té admiradors a tot Europa és la **restauració de les maresmes de la Pietra**, a l'Estartit, que han ajudat a regenerar, revitalitzar i ordenar aquest altre tram de la costa gironina. A més, les intervencions artístiques que l'acompanyen ajuden a recuperar la memòria del lloc i a refer un relat que s'havia perdut completament.

Ara bé, en paral·lel també observem com en altres indrets es posen en valor elements que en el seu moment havien provocat rebuig o risc, i que avui comencen a tenir un significat per a la població (com és el cas del paisatge de la central tèrmica de Sant Adrià de Besòs). Són exemples de paisatges que passen a ser patrimoni perquè són patrimonialitzats per la pròpia societat, construïts a través del vincle i l'experiència entre les persones i el lloc. Amb el Club Med podia haver passat el mateix, certament, però finalment va seguir un altre camí. Constatem com estem caminant cap a un concepte de patrimoni més democràtic, participatiu i plural, en el qual la mateixa societat decideix en un moment concret atorgar el valor de patrimoni a un objecte o a un paisatge.

¿Com creu que es veuen afectats els nostres paisatges pel fet de ser un país tan turístic? Sovint el lligam entre una cosa i altra s'estableix en negatiu: els turistes espantien el paisatge. Però ho de ser inevitablement així?

Coincidirà amb mi que durant molts anys i en molts llocs de la costa o

del Pirineu, sobretot, hem fet del paisatge un objecte de consum, i això ha derivat en una transformació molt intensa en la que s'han perdut una part important dels seus valors. Aquest fenomen va agreujar-se encara més en el moment en que el turisme es va lligar al creixement residencial.

Hem de pensar en el paisatge com un actiu d'un nou model de desenvolupament, i en el turisme tenim la matèria primera per fer-ho. M'explico: per les seves dimensions, Catalunya és un dels països amb més diversitat de paisatges del continent europeu. N'hi ha 134. Això fa del paisatge un recurs turístic de primer ordre, i el principal atractiu de moltes destinacions turístiques. Som conscients de l'eflògan turístic que en podria sorgir? Sabent que el turisme de qualitat evita els paisatges degradats i despersonalitzats i busca la originalitat o els indrets ben cuidats, l'activitat turística hauria de buscar noves aliances i oportunitats amb altres activitats que generen valor afegit, com l'activitat agrària (en busca de la qualitat i l'autenticitat dels productes locals), la gastronomia (ligada als propis recursos), el patrimoni (experiències), o altres economies d'escala local.

Una cosa més: si la política turística basa bona part del seu producte i les seves estratègies en el paisatge, per què no plantar-se una contribució econòmica d'aquest sector a les polítiques de paisatge, tal i com ja succeeix en altres indrets d'Europa?

"Cal recordar que quan parlem de paisatge no només ens estem referint al seu paper capital en l'àmbit de l'ordenació del territori, sinó que estem parlant també de patrimoni, de cultura, d'identitat territorial, a totes les escales. Per això una política de paisatge ha de ser transversal i interdepartamental"

Ramon Folch i Josepa Bru van publicar l'any 2016 el llibre **Ambient, Territori i Paisatge**. M'agradaria, per una banda, que fes una valoració de l'obra i, per una altra, voldria preguntar-li si creu que ens fan falta encara més publicacions i més debats sobre el paisatge. Ho dic perquè sembla encara una qüestió que no acaba d'entrar en el mainstream.

El llibre de Ramon Folch i Josepa Bru és una referència

imprescindible per tots els que ens dediquem a la gestió i ordenació del territori i el paisatge. Tant de bo es publicassin més reflexions com la d'an Ramon i la Josepa, dues autoritats indiscutibles en aquesta matèria, i per això celebri l'interès que ha tingut la Fundació Canut, entitat compromesa amb la cultura, per tractar aquesta temàtica. No oblidem que el paisatge és, efectivament, cultura. També cal felicitar la iniciativa del diari Ara a contribuir a la promoció del llibre, que diu molt del compromís amb els valors del territori d'un mitjà de comunicació generalista. No és el primer cop que fa una aposta per aquest tema i també ho hem de celebrar.

La segona pregunta que em fa la responc dient-li que sí, és obvi. Malgrat que ha costat molt i encara hi ha molta feina per fer, la temàtica ambiental ha entrat més o menys en el debat ciutadà i polític. En canvi, no podem dir el mateix pel que fa al paisatge. En aquest cas "tot just" comença a penetrar en aquest debat i, per tant, la tasca de sensibilització i conscienciació que ens queda per davant és ingent. Cal recordar que quan parlem de paisatge no només ens estem referint al seu paper capital en l'àmbit de l'ordenació del territori, sinó que estem parlant també de patrimoni, de cultura, d'identitat territorial, a totes les escales. Per això una política de paisatge ha de ser transversal i interdepartamental, la qual cosa no és gens fàcil d'implementar.

El paisatge no s'entén sense un component subjectiu. ¿Aquest fet suposa un problema a l'hora d'establir indicadors?

Exactament. És molt complicat definir la qualitat d'un paisatge, per exemple, perquè la majoria dels valors responen a percepcions sensorials o emocions de la població subjectives i incommensurables. Això ens dificulta conèixer amb precisió indicadors fonamentals com el grau d'acordament o desacordament de la població que viu en un determinat lloc amb el seu paisatge. I quin valor donem a un lloc determinat? Per saber-ho, no hauríem de contemplar només els seus valors patrimonials, històrics o ecològics, sinó, també, la memòria personal, i les experiències viscudes, entre altres aspectes que depenen de la representació que els ciutadans fan del seu paisatge.

Tot i la incommensurabilitat de la majoria de les percepcions o sensacions de la població, en els catàlegs de paisatge hem constatat l'existència d'una valoració cultural i social col·lectiva del paisatge que és, metodològicament, cada vegada més objectivable. Una part de la nostra feina és objectivar aquesta subjectivitat.

"Constatem com la societat civil cada vegada pren més protagonisme, s'apropa, entén, redescobreix i interacciona amb el paisatge amb una nova mirada, però també amb noves formes d'organització, més transversals i horitzontals, col·laborant amb l'administració projectes col·lectius"

Avui es parla constantment d'apoderament de la ciutadania en molts àmbits. Té sentit parlar d'apoderament en relació al paisatge? I, si és així, en què hauria de consistir?

Si, i molt. Constatem com la societat civil cada vegada pren més protagonisme, s'apropa, entén, redescobreix i interacciona amb el paisatge amb una nova mirada, però també amb noves formes d'organització, més

transversals i horitzontals, col·laborant amb l'administració projectes col·lectius. Sovint allà on no amben les institucions més tradicionals hi amben les entitats i les persones. Algunes de les cartes del paisatge que es desenvolupen a Catalunya s'estan encaminant cap aquí.

Un altre exemple d'apoderament, però ben diferent de les cartes de paisatge, és Wikipèdia, una base de dades col·laborativa sobre construccions de pedra seca a Catalunya que en aquests moments ja supera les 15.000 barraques, gràcies al treball de prop de 300 persones i entitats. Wikipèdia es basa en l'intercanvi de coneixements, però també en la confiança, la reciprocitat i la cooperació entre persones que tenen un interès en comú: els paisatges de la pedra seca. És, per tant, un projecte col·lectiu que invita a una nova forma d'aproximació, d'intervenció, i de gestió del paisatge més enllà de les polítiques i dels instruments oficials. I un projecte que demostra com la governança i la cooperació ciutadana contribueixen a enfortir el sentiment de bé comú en relació als paisatges de la vida quotidiana.

Catalunya compta des de fa més d'una dècada d'una Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge. Quin balanç en fa del seu desplegament? Quins han estat els encerts i quines han estat les mancances?

Convindrà amb mi que amb l'aprovació i l'aplicació de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge i la creació de l'Observatori del Paisatge, a Catalunya, en els últims anys s'ha fet un gran pas a favor del paisatge. Ara bé, avui, un cop identificats i caracteritzats els paisatges de Catalunya, desplegats els principals instruments de la Llei

del paisatge, consolidat l'Observatori del Paisatge com a entitat de suport a l'administració i de conscienciació de la ciutadania, enfortida la coordinació entre el paisatge i les polítiques d'ordenació territorial, i havent situat Catalunya com a referent europeu en l'àmbit de les polítiques de paisatge, caldria fer un salt endavant.

"Arribats al punt on som, ara és el moment oportú per aprovar una Estratègia Nacional de Paisatge, com ja disposen la majoria dels països europeus amb les polítiques de paisatge més avançades, seguint una recomanació que va emetre el Consell d'Europa l'any 2008"

Això vol dir reforçar la voluntat transversal i interdepartamental de les polítiques de paisatge, passar de plantejaments generals a actuacions més concretes, garantir el pas dels objectius de qualitat paisatgística i de les directrius del paisatge de l'escala territorial a la local (adrecades sobretot a les autoritats urbanístiques), potenciar el rol de les unitats de paisatge, omplir el

buit existent en la planificació i gestió del paisatge en l'àmbit local, reforçar la concertació amb els actors més propers al territori i la cooperació públic-privada, promoure noves formes de democràcia participativa en el govern del paisatge, i seguir impulsant mesures de sensibilització, educació i formació.

Arribats al punt on som, ara és el moment oportú per aprovar una Estratègia Nacional de Paisatge, com ja disposen la majoria dels països europeus amb les polítiques de paisatge més avançades, seguint una recomanació que va emetre el Consell d'Europa l'any 2008. Una Estratègia Nacional de Paisatge hauria de marcar el full de ruta del govern en matèria de paisatge, des de l'escala nacional fins a la local, i dotar de coherència a les polítiques elaborades entre els diferents sectors. No es tracta de fer un pla o un programa d'accions concretes, sinó d'un document estratègic, que recollís el vincle de tots els Departaments de la Generalitat i dels principals actors, i que dibuixi aquest salt endavant de la política de paisatge al qual em referixo.

¿Com creu que pot afectar la creació d'un estat català a les polítiques de paisatge a mitjà termini?

Les competències en polítiques de paisatge pertanyen a la Generalitat de Catalunya, i avui la Llei del paisatge i els instruments que la despleguen són un referent a Europa i a molts altres llocs del món. En paisatge, Catalunya s'ha situat en l'escena global. Tal i com li deia abans, Catalunya disposa d'una varietat de paisatges extraordinària, en concret de 134. Aquesta anomena varietat li permet presentar-se al món com a un territori potser de no grans dimensions, però sí amb la possibilitat de contenir una diversitat representativa de bona part dels paisatges europeus. Des d'una perspectiva internacional, les potencialitats que es desprenen d'aquest fet en l'àmbit de les polítiques turístiques, patrimonials, culturals, o ambientals són més que evidents.

Publicació: Crónicadelquindio.com

Data: 16 de novembre de 2017

Autor: -

Titular: Primer convenio latinoamericano del paisaje buscará la resolución de conflictos

Jueves, 16 Noviembre, 2017

CRONICADELQUINDIO.COM

LA ECONOMÍA (NOTICIA-SECCIONES-SECCION-LA-ECONOMIA-SEC-2) / Noviembre 16 de 2017 /

Primer convenio latinoamericano del paisaje buscará la resolución de conflictos

COMPARTIR: [Share](#) [Dribbble](#) [Dribbble](#) [WhatsApp](#) (whatsapp://send?text=http://www.cronicadelquindio.com/noticia-completa-nota-115512) [Twitter](#)

El lanzamiento de la iniciativa se dio ayer en Calarcá En el VI foro Lali, primera actividad del simposio internacional del PCC

En el marco del VI foro de la Iniciativa Latinoamericana del Paisaje, Lali, que tuvo lugar ayer en la hacienda Combia de la vereda La Bella en Calarcá, se realizó el lanzamiento del primer convenio latinoamericano del paisaje.

Roberto Mulleri, presidente de la Federación de Nodos de la Red Argentina del Paisaje, calificó el convenio como un hecho histórico para toda América Latina.

"El convenio contiene fundamentalmente el reconocimiento de problemas comunes en los paisajes de Latinoamérica porque cada paisaje contiene bellezas, maravillas, historias, pero también contiene muchísimos conflictos que hay que resolver y hemos ido viendo a través del tiempo que son comunes en todos los países aunque con distintas características y culturas".

Mulleri indicó que el convenio contiene la búsqueda de los distintos países en cuanto a la resolución de los conflictos relacionados con la catalogación, aprobación, manejo del paisaje y ordenamiento del territorio.

Raquel Peñalosa, presidenta de la Federación Internacional de Arquitectos Paisajistas, Ifla, para la región de las Américas, precisó que el acuerdo es el resultado del trabajo de Lali durante cinco años, lo que constituye un reconocimiento y un trabajo conjunto de esta zona del mundo con la intención de que sea apropiado para los que usan el paisaje.

"Lo primero es entender que quiere decir paisaje, lo otro es que se pueda integrar dentro de los cuadros jurídicos, es una apropiación desde lo político. Sabemos, por ejemplo, que el paisaje cafetero se siente, pero no lo aplicamos todo el tiempo y es importante que haya una integración de concepto porque tiene que haber una armonía entre todo lo que hacemos, no solamente proteger todo lo que esté ahí sino que nuestras propias intervenciones tienen que ser dentro de un marco de respeto que contribuya a preservar y enriquecer la integridad de los pueblos".

Experiencia europea

Maguelonne Déjeant-Pons, secretaria ejecutiva de la Convención Europea del Paisaje, destacó que en el consejo de Europa se lleva el tema del paisaje desde el año 2000 con un tratado internacional que se va a ver también en otros países que no son de Europa y que trata de poner las políticas de los Estados con el tema del paisaje.

"Para los países el paisaje es una cosa muy importante y el ser humano necesita valorarlo porque es un tema de identidad, de respeto de la tierra, la historia, la geografía y la iniciativa de los países latinoamericanos, es realmente muy importante para el futuro. Se puede decir que no solo se trata de conservar sino de desarrollar de una manera inteligente, de no despreciar las cosas que ya tenemos y crear nuevos desarrollos pero más pensados, cuidar de los paisajes que ya existen y no perderlos porque es una cosa más difícil de recuperar".

Pere Sala i Mart, director del Observatorio de Paisaje de Cataluña, destacó que es importante conocer el paisaje, identificar los valores y hacerlo con la población como una medida de sensibilización de tomar conciencia del sitio y además como una vía para poder ordenar y planificar el territorio teniendo en cuenta los valores que tiene.

"Mi ponencia se basa en la experiencia que tenemos en Cataluña desde el observatorio, donde con los catálogos del paisaje, que son nuestro instrumento, hemos hecho un diagnóstico caracterizando cuáles son los valores que la gente atribuye a un paisaje y por lo tanto son valores que se tienen que mantener. Por lo tanto, un territorio que está vivo, que es dinámico y se transforma se tiene que hacer teniendo en cuenta los valores que vienen del pasado. Es una vía para conseguir que se transformen las zonas a partir de sus propios valores y por lo tanto es situar al paisaje como un elemento clave para el desarrollo de una región", puntualizó el director.

Los conflictos del PCC

Roberto Mulieri, antes de viajar desde Argentina hasta el Quindío, se documentó sobre el Paisaje Cultural Cafetero y procuró por arribar días antes del simposio para conocerlo.

El presidente de la Federación de Nodos de la Red Argentina del Paisaje manifestó: "Estoy obnubilado con la maravilla de vuestro paisaje, me parece una cosa de una exuberancia, riqueza, diversidad y colorido, porque paisaje no es solo naturaleza, también es cultura y sociedad. Además, me dediqué en cada lugar visitado a dialogar con la gente y a descubrir conflictos".

Agregó: "Así como recién los alababa diciendo que vi un país maravilloso, que además es un esfuerzo de cultura, tradición y producción, también vi varios conflictos desde el punto de vista de la continuidad desde el paisaje productivo cafetero, vi fincas que se cierran y se convierten en agroturismo, que cambian su rol y dejan de producir el café que los caracteriza, vi que tienen una federación de cafeteros que es magnífica desde el nivel organizativo y que esa evolución los hizo entrar en la bolsa de valores de Estados Unidos que determina la economía de ustedes y que no es bueno porque no mantiene la independencia del valor del café maravilloso y único que producen y que tiene crisis porque sube y baja el precio".

Murieli notó que los pueblos históricos que tienen el patrimonio arquitectónico y cultural "de golpe están siendo agredidos por un turismo indiscriminado que lo impacta, lo agobia y lo convierte en museo y una ciudad cargada de cultura que es un museo es una ciudad estática y no vivida. Fui descubriendo conflictos y relacionándolos con los conflictos de mi país que son iguales o peores expresados en otra cultura. Tenemos que buscar caminos, y la solución es tener un marco jurídico como un paraguas que nos proteja, pero al mismo tiempo la búsqueda de un ordenamiento del territorio que ayude a solucionar dichos conflictos".

¿Qué es el paisaje?

Maguelonne Déjeant-Pons. Francia: "Paisaje es la acción del ser humano con su entorno, trata del paisaje natural con los aspectos del ser humano. No es solo natural o cultural, son los dos juntos".

Pere Sala i Mart. Cataluña: "El paisaje es todo aquello que vemos cuando salimos de casa, cuando vamos a la escuela o al trabajo. No es solo la naturaleza, el entorno rural o productivo, el paisaje es todo el territorio, el que nos gusta, el que nos emociona y el que nos disgusta porque tenemos que hacer que nos vuelva a emocionar, darle otro significado para que la gente se reconozca en él y que sea un elemento para contribuir a su calidad de vida y a su bienestar. En conclusión, es todo aquello que vemos, tanto lo urbano, como lo periurbano, la cordillera y una zona degradada".

**Redacción
LA CRÓNICA**

Publicació: La Vanguardia
 Data: 30 de novembre de 2017
 Autor: Andreu Mas
 Titular: Un arxiu per als paisatges

LA VANGUARDIA

PAÍS: España
 PÁGINAS: 27
 TARIFA: 31300 €
 ÀREA: 1134 CM² - 100%

FRECUENCIA: Diario
 O.J.D.: 120418
 E.G.M.: 549000
 SECCIÓN: PAGINAS ESPECIALES

▶ 30 Noviembre, 2017

LA VANGUARDIA PER A ATLL

Un arxiu per als paisatges

L'Arxiu d'imatges de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, patrocinat per ATLL, promou el coneixement del territori i permet veure la seva evolució i dissenyar polítiques d'ordenació del paisatge

ANDREU MAS

Fa un segle, la superfície forestal de Catalunya era del 15%. Ara és del 64%. Collserola pateix la pressió dels nuclis urbans que fem voltes, però, si comparem les seves fotografies de fa dècades amb les d'ara, veurem que aquell bosc que recordem té ben poc a veure amb el d'avui", explica el meteoròleg i geògraf Francesc Mauri a la presentació de l'Arxiu d'imatges de l'Observatori del

El portal web de l'arxiu permet consultar, comentar i pujar o descarregar imatges

Paisatge de Catalunya, una iniciativa patrocinada per ATLL i que permetrà no només traçar l'evolució dels diferents paisatges catalans, sinó també conèixer el territori, difondre els seus valors i planificar amb encert la seva ordenació urbanística.

"Catalunya gaudeix d'una biodiversitat i d'una riquesa natural excepcional: en molt poc espai, trobem ecosistemes i hàbitats únics a la franja mediterrània i a Europa. I, des del punt de vista cultural, recull un mant de tradicions i arrelaments. El paisatge és el reflex d'una evolució històrica, i aquest arxiu mantindrà viva la seva memòria; recollirà el passat, retratarà el present i ens permetrà imaginar el futur", va asse-

gnar Alfredo Gutiérrez, director general d'ATLL. Moltes fotografies de la companyia -relacionades sobretot amb el món de l'aigua- figuren en l'inventari de l'arxiu (arxiu.cat/paisatge.net), que compta amb un fons de prop de 1.500 imatges. "Desitgem que creixi i que es consolidi com a model de desenvolupament sostenible, que serveixi per veure el que tenim, conservar-lo i millorar-lo per a les generacions futures", afegia Gutiérrez.

"Entenem la fotografia com una eina per a la sensibilització i l'educació, però també com a una eina per ajudar a definir les polí-

1. El Monteany

Una de les imatges que es poden consultar a l'arxiu de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

2. Presentació

Francesc Mauri durant la presentació; a l'esquerra, Alfredo Gutiérrez, director general d'ATLL

EL PORTAL

El web de l'arxiu permet buscar fotografies per zona geogràfica, tipus de paisatge, elements visibles... També ofereix seleccions temàtiques d'imatges -dedicades, per exemple, als paisatges de l'aigua o als paisatges en moviment; un tema que anticipa el proper seminari sobre paisatges i carreteres-. Les fotos es poden comentar i descarregar -la majoria tenen llicència Creative Commons-. I els pròxims dies, estarà operatiu un apartat en el qual els visitants de la pàgina podran pujar i catalogar les seves pròpies imatges de paisatge.

tiques de paisatge. Es tracta, per tant, d'una eina de reflexió i d'acció", va assegurar Pere Sala i Martí, director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, un consorci públic creat l'any 2005. I va recordar els orígens del projecte: "Havíem acumulat tantes imatges durant la realització dels nostres catàlegs, que vam veure la necessitat d'ordenar-les. Finalment, una eina que anava a ser d'ús intern estarà a abast de tot el món". I va afegir que "el Conveni Europeu del Paisatge diu que aquest no es pot ordenar sense crear les mirades de tots els actors. I això és, precisament, el que intentem fer amb aquest nou arxiu".